

Praznični vrhunec ob stoletnici prvega poleta bratov Rusjan

Prevoz v slovensko šolo v Romljanu morajo zagotoviti javne uprave

Na Padričah predstavili projekt o energetskem varčevanju IUSES

Kanalsko dolino spet prizadelo hudo neurje

Primorski dnevnik

SOBOTA, 5. SEPTEMBRA 2009

št. 210 (19.609) leto LXV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/>

e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 1,00 €

9 771124 666007

Ni vseeno, kaj delaš pred sosedovim pragom

DUŠAN UDOVIČ

Samo kak neozdravljiv naivnež lahko verjame sporočilu, da je slovensko-italijansko medministrsko srečanje, ki je bilo načrtovano za prihodnjo sredo v Ljubljani, odpadlo zaradi »banalne« obveznosti, ki jo ima italijanski zunanji minister Frattini s predsednikom vlade Berlusconiem. Diplomacija ima pač svoj sporočevalni kodeks, a verjetnost prestavitve srečanja se je tudi v presoji površnega opazovalca močno okrepila, potem ko je slovenska vlada kategorično zavrnila možnost gradnje plinskega terminala v Žavljah.

Resnici na ljubo se je v zadnjih tednih in dneh marsikdo potrudil, da do srečanja ne bi prišlo. Z dviganjem tonov in neumestno gostobesednostjo, ki pripravam na takšno srečanje ne more koristiti, še posebej če so njeni protagonisti ministri ali drugačni vladni predstavniki. Po vzorcu stare prakse, ko nekomu, zlasti na krajevni ravni, vendar ne samo, pride bolj prav pogrevanje ali ustvarjanje konfliktov kot sodelovanje, ki bi bilo sosednjima državama v vzajemno korist. Tako je pristojni podtajnik za okolje s sekundiranjem tržaškega župana zvišala ocenil, da nepomembna sosedja ne more diktirati Italiji pogojev. Z druge strani je Slovenija plinski terminal zavrnila z neobičajno kategoričnimi toni, čeprav je stališče utemeljila na očitku, da od Italije ni prejela zahtevane dokumentacije in jamstev za varnost in učinke na okolje.

In vendar so bilateralna srečanja namenjena temu, da se problemi postavijo v razpravo, da se rešujejo in da pride do sporazumevanja. Medministrsko srečanje, ki bi sledilo lansnemu podobnemu srečanju v Rimu, pa bi bilo za to dobra priložnost. Tokrat za to očitno ni bilo pogojev, zakaj, lahko poleg navedenega samo ugebamo. Na dlani pa je ugotovitev, da je v procedurah odnosov in medsebojnega obveščanja med državama nekaj odpovedalo, s tem pa se lahko postavi pod vprašaj tudi stopnja medsebojnega zaupanja. Ob tem najbrž ni treba posebej poudarjati, da imamo od nesporazumov in slabšanja odnosov lahko največjo škodo vsi, ki živimo tukaj, ob sicer že nekdANJI meji. Prav dejstvo, da je ni več, bi moralo krepiti občutljivost o vsem, česar se lotevamo pred sosedovim pragom, naj bo to plinski terminal ali kaj drugega.

Neprijetnemu zastoju navkljub gre vsekakor izraziti željo in upanje, da bo čim prej postavljen nov termin za medministrsko srečanje in bodo do takrat bolje dozoreli pogoji za sporazumno dogovarjanje.

RIM, LJUBLJANA - Vzrok za odpoved slovensko nasprotovanje terminalu v Žavljah

Medministrsko srečanje Slovenija - Italija preloženo

Uradno so srečanje odložili zaradi neodložljivih obveznosti Frattinija

OPČINE - Včeraj v parku Finžgarjevega doma

Začetek Drage 2009

Uvodno predavanje Davida Bandlja o odnosih med Slovenci v Italiji in v Sloveniji - Pozdravi gostov

OPČINE - Pod šotorom v parku Finžgarjevega doma na Opčinah so se včeraj popoldne začeli 44. študijski dnevi Drage 2009 (na sliki KROMA) s Da-

vida Bandlja ... Mi se imamo radi o odnosih med Slovenci v Italiji in v Sloveniji. Udeležence Drage so pozdravili predsednik slovenske parlamentarne

komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Miro Petek, senatorka Tamara Blažina, deželni svetnik Igor Gabrovce in predsednik SSO Drago Štoka.

Na 6. strani

LJUBLJANA, RIM - Medministrskega srečanja med Slovenijo in Italijo, ki bi moralo biti v sredo, 9. septembra, v Ljubljani, ne bo. Zaradi »zelo pomembnega srečanja« italijanskega zunanjega ministra Frattinija prav na ta dan, so ga na zahtevo Italije preložili na kasnejši termin.

Kljub zagotovitvi, da odpoved srečanja ni politične narave, pa je jasno, da je vzrok za preložitev nasprotovanje Slovenije gradnji plinskega terminala v Žavljah. Slovenski zunanji minister Žbogar je že izrazil obžalovanje zaradi odpovedi pogovorov.

Na 2. strani

V Kranju uvod v svečanosti v spomin na bazoviške junake

Na 2. strani

Vodstvo SSG v Rimu

Na 3. strani

Predaja poslov v tržaški kapitaniji

Na 7. strani

Pestro ljubljansko poglavje Vilenice

Na 10. strani

Znancem »prodajal« lažno zaposlitev in prihod v Italijo

Na 12. strani

Snujejo čezmejno okence za azbest

Na 13. strani

EP: Černic in Manià začela s porazom

Na 17. strani

VIPAVA

Obiščite nas v vinski kleti v Vipavi, kjer lahko izbirate med izvrstnimi vini in kakovostnimi mlečnimi izdelki vinske kleti in mlekarne VIPAVA 1894.

Dobro Vam je tako blizu!

VIPAVA 1894 d.d.
Vinarska cesta 5, 5271 Vipava Slovenija
www.vipava1894.si

Delovni čas trgovine Vipavka:
ponedeljek-petek: 8 - 19h
sobota: 8 - 13h
nedelja, prazniki: zaprto

BORDON IMPIANTI ELETTRICI
BORDON ALESSANDRO

IDROSYSTEM
SKERK PAOLO

NUDIMO TUDI:

- civilne in industrijske elektroinstalacije
- naprave za podatkovno omrežje
- avtomatizacije vrat

NUDIMO TUDI:

- plinske instalacije
- vzdrževanje
- klima naprave
- hidro-sanitarne naprave
- talno in stensko ogrevanje
- pooblaščen servis BUDERUS

FOTOVOLTAIČNI in TERMIČNI SISTEMI

Sempolaj, 15 - 34011 Devin-Nabrežina (TS)
Tel. 040200727 Mob. 3482251122
www.bordonimpianti.com
info@bordonimpianti.com

Proseška postaja 29/F - Zgonik
Tel. 040225035 - Mob. 3332811793
www.idro-system.it - info@idro-system.it

RIM, LJUBLJANA - Uradno zaradi zadržanosti Frattinija, neuradno zaradi plinskih terminalov

Medministrsko srečanje v sredo odpovedano

Sklep slovenske vlade o terminalu v Žavljah odmeva -Ministra Žbogar in Frattini iščeta nov termin

RIM, LJUBLJANA - Slovensko-italijansko ministrsko srečanje, ki bi moralo biti 9. septembra v Ljubljani, je preloženo na kasnejši termin. Srečanje je odpovedala italijanska stran, razlog pa naj bi bil v neodložljivih obveznostih zunanjega ministra Franca Frattinija.

Kot je poudaril podtajnik na italijanskem zunanjem ministrstvu Alfredo Mantica gre za banalen in ne politični problem. Vodja italijanske diplomacije Frattini naj bi bil namreč prav 9. septembra zadržan, ker ima prav na ta dan na programu nujno srečanje s premierjem Silviom Berlusconiem glede evropske direktive o izpustitih ogljikovega dioksida. Gre za nujno srečanje, odločitev o odpovedi sestanka s Slovenijo pa je bila sprejeta v četrtek zvečer, je še pojasnil podtajnik na italijanskem zunanjem ministrstvu.

Kot pa se je včeraj izvedelo v Trstu, gre odpoved gledati predvsem v luči četrtkovega sporočila slovenske vlade, da je plinski terminal v Žavljah pri Trstu za Slovenijo nesprejemljiv. Slovenska vlada se je v četrtek namreč seznanila z italijansko dokumentacijo projekta plinskega terminala v Žavljah in s strokovnim mnenjem glede upoštevanja pripomb Slovenije ter ugotovila, da slovenske pripombe niso bile upoštevane in da bi bil terminal z vidika čezmejnih vplivov nesprejemljiv.

Odpoved srečanja je včeraj v Stockholmu potrdil tudi slovenski zunanji minister Samuel Žbogar. Minister to obžaluje. Ob robu neformalnega srečanja zunanjih ministrov EU se je Žbogar na kratko že srečal z italijanskim kolegom Francom Frattinijem. »Kot mi pravi italijanski kolega, je do odpovedi prišlo zaradi nekega nekega zelo pomembnega sestanka, na katerem mora biti prisoten Frattini. Seveda obžalujemo, da je to srečanje prestavljeno, bom pa poskušal čim prej uskladiti nove termine,« je pojasnil minister Žbogar. Kot je še dejal, bi lahko do srečanja prišlo v prvi polovici oktobra. Ob tem sta ministra po Žbogarjevih besedah sklenila, da je najbolje, da se še pred tem dobita in pogovorita okoljska ministra ter izmenjata dokumentacijo v zvezi s tem. Žbogar meni, da bo priložnost za to v prihodnjih dneh v okviru sestankov EU.

Frattini je bil ob prihodu na zasedanje redkobeseden in se ni želel odzvati na stališče slovenske vlade o terminalih. »Srečali se bomo s slovensko delegacijo. To ni zadeva, o kateri bi moralo biti odločeno zdaj. Posvetovali se bomo s Slovenijo,« je dejal. O tem, kaj bo Italija storila ob morebitni tožbi Slovenije na evropskem sodišču, pa je dejal: »Ne vem. O tem bomo morali premisliti.«

Italijanska ministrica za okolje Stefania Prestigiacomo je v zvezi s slovenskim stališčem o plinskem terminalu v Žavljah poudarila, da je Italija dosledno spoštovala italijanske in evropske predpise. Dejala je še, da je pozitivno mnenje glede vplivov na okolje dobil po dolgem postopku, v katerem so bili upoštevani tudi čezmejni vplivi. Ministrica še trdi, da se je italijanska vlada seznanila s slovenskimi pripombami in nekatere od njih tudi upoštevala. Stefania Prestigiacomo pa je posredno potrdila, da je terminal sredi Tržaškega zaliva še vedno »v igri«. »Kar zadeva terminal na morju, je postopek ugotavljanja vplivov na okolje še v teku, pri čemer bomo tudi tu upoštevali vse predpise in ocenili tudi morebitne čezmejne okoljske vplive,« je poudarila italijanska ministrica za okolje.

Ostrega slovenskega stališča o terminalu v Žavljah pa niso želeli komentirati pri družbi Gas Natural. Poudarili so le, da so se pri pripravi načrta za žavelski terminal strogo držali italijanskih in evropskih predpisov o okolju in varnosti.

S problematiko gradnje plinskega terminala v Žavljah se je včeraj na nujni seji seznanil tudi odbor slovenskega državnega zbora za okolje in prostor in podprl mnenje vlade, da je terminal z vidika čezmejnih vplivov za Slovenijo nesprejemljiv. Člani odbora so izpostavili okoljske vidike gradnje, ki bi območju severnega Jadrana lahko povzročila nepopravljivo škodo.

V Sloveniji so prepričani, da bi imel plinski terminal v Žavljah škodljive čezmejne vplive na okolje, škodo pa bi povzročil tudi ribičem v Tržaškem zalivu

KROMA

KRANJ - Svečanost pri spomeniku bazoviških žrtev v Prešernovem gaju

Upor proti vsakršni obliki fašizma

Slavnostni govornik je bil doberdobski župan Paolo Vizintin - Drevi bo v Centru Zarja v Bazovici koncert ŽPZ Kombinat in taborni ogenj

Arhivski posnetek z ene od slovesnosti pred kranjskim spomenikom v prejšnjih letih

NEURJE - Zaprta tabeljska cesta, hudo v Ovčji vasi in Naborjetu

Kanalsko dolino znova zajelo hudo neurje s poplavami in usadi

VIDEM - Sicer napovedano neurje se je včeraj močno zneslo nad severnim delom videmske pokrajine, z nalivi in zemeljskimi usadi, zaradi katerih je bil ponekod prekinjen promet. Zaradi petih usadov so popoldne zaprli za promet tabeljsko državno cesto št. 13, sicer pa je neurje prekinjalo promet v Karniji in Kanalski dolini vse do Ukev. O poplavah so poročali iz Ovčje vasi, ki je po naših informacijah najbolj prizadeta, iz Resiutte in Trbiža, kjer je prišlo tudi do prekinitev električnega toka. Na prizadeta območja so prvi prihiteli gasilci pokrajinskega poveljstva iz Vidma, ki jim je prišel na pomoč helikopter kolegov iz Veneta.

Deželni odbor FJK se je takoj lotil priprave emergentnega dekreta, na osnovi katerega bo lahko nakazal sredstva za odpravo škode. Poleg Ovčje vasi je med najbolj prizadetimi kraji Naborjet, Mužac in Dunja (Dogna), naš dopisnik Rudi Bataloth pa je bil zaskrbljen za dolino Zajzere nad Ovčjo vasjo, kjer je močno narasel potok.

Po podatkih deželne civilne zaščite, je na območje, ki ga je neurje katastrofal-

V Kanalski dolini so se bali ponovitve katastrofe iz leta 2003

ARHIV

no prizadelo že konec avgusta 2003, v 24 urah padlo 200 milimetrov dežja, ko bo ta ponehal pa bodo na območje prišle nove

ekipe pomoči. Tabeljsko cesto bodo lahko odprli komaj danes, ko bo tudi bolj jasno, kakšna in kolikšna je škoda.

RAZSTAVA

S fotografijami Togo albuma SEM prihaja v Spilimbergo

VIDEM - Slovenski etnografski muzej (SEM) bo z razstavo Togo album danes gostoval v Spilimbergu. Na razstavi "Conoscere l'Africa attraverso la fotografia" bodo predstavili pripoved o sledeh fotografskega spomina na čas, ko je baron Anton Codelli vzpostavil prvo radiotelegrafsko brezžično povezavo med Afriko in Evropo. Razstava z izborom fotografij, ki jih hranita SEM ter Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani, na zanimiv način beleži življenje Slovencev: barona Codellija in njegovega sodelavca Lea Poljanca, ki sta v nekdanji zahodnoafriški nemški koloniji Togo v začetku 20. stoletja za podjetje Telefunken postavljala prvo brezžično radiotelegrafsko postajo.

Codelli in Poljanc sta ob gradnji skrbela tudi za fotografsko dokumentacijo. Skupaj s Hinkom Keslerjem, ki je prav tako nekaj časa preživel v Togu, so ustvarili obsežen fond fotografskega gradiva, ki je pomemben za zgodovino razvoja brezžične telegrafije. Razstava prikazuje tudi številne zanimive posnetke iz vsakdanjega življenja domačinov v Togu.

KRANJ - Včerašnji dan je uvedel tradicionalne slovesnosti ob 79. obletnici ustrelitve štirih bazoviških junakov Ferda Bidovca, Zvonimirja Miloša, Franja Marušiča in Alojza Valenčiča, ki jih prireja Odbor za proslavo bazoviških junakov pri Narodni in študijski knjižnici. Pri spomeniku bazoviških žrtev v Prešernovem gaju v Kranju so se ob 16. uri zbrale delegacije SKGZ-SSO, Stranke Slovenske skupnosti, Društva TIGR, Zveze borcev RS in Mestne občine Kranj, ki so ob spomenik položile vsaka svoj venec; prisoten je bil tudi evropski poslanec Jelko Kacin, vse pa je pozdravil gostitelj, župan Mestne občine Kranj Damijan Perne.

Slavnostni govornik je bil letos doberdobski župan Paolo Vizintin, ki je svoj poseg v bistvu razdelil na dva dela. Najprej je udeležencem postregel z zgodovinskim pregledom od leta 1918, se pravi od pojavitve fašizma, mimo antifašizma in odporiškega gibanja do narodnoosvobodilnega boja. Drugi del je bil nekoliko bolj aktualen. Doberdobski župan se je vprašal, zakaj se po tolikih letih še vedno spominjamo zgodovinskih dogodkov, in si odgovoril, da brez odporiškega gibanja, danes ne bi uživali pravic in živeli svobodno. Fašizem pa se še danes ni umiril; človek si želi varnega življenja v stiku z okoljem, v družbi, v kateri bi bili vsi enaki in bi uživali iste pravice, sooča pa se z drugačnimi oblikami fašizma, z gospodarskimi in političnimi pritiski na družbo. Naša naloga je ta, da se po demokratični poti upiramo vsakršni obliki fašizma, po zgledu bazoviških junakov; vedeti moramo, kdo smo, kje so naše korenine in v katere ideale moramo vselej verjeti. Program so kulturno obogatili Moški pevski zbor Jezero iz Doberdoba in Moški pevski zbor Skala iz Gabrij pod vodstvom Zulejke Devetak, ter pihalni orkester Mestne občine Kranj, ki je odigral slovensko himno in žalostinko Žrtvam, in dijaki Gimnazije Kranj. Za častno stražo so - kot vsako leto - poskrbeli taborniki Rodu Modrega vala ter taborniki iz Kranja.

V pričakovanju na jutrišnje osrednje proslavo (ob 15. uri na bazovski gmajni) bo današnji večer minil v znamenju petja. V Centru Zarja v Bazovici bo namreč ob 20. uri nastopil ženski pevski zbor Kombinat, ki ga vodi Mateja Mavri. Pevke bodo spremljali Branko Smerdelj z mandolino, Robert Slanič na kitari in pa Miran Pečenik na harmoniki; v imenu organizatorjev bo prisotne pozdravil Milan Pahor. Kot je tradicija, pa se bo dogajanje nato pomaknilo k spomeniku na bazovski gmajni, kjer bodo okrog 21.30 taborniki RMV poskrbeli za taborni ogenj.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - Finančna kriza

Italijansko kulturno ministrstvo spet poziva krajevne javne uprave

Vodstvo gledališča je včeraj sprejel šef kabineta ministra Bondija - Polemika župana Dipiazze

RIM - TRST - Klic v sili vodstva Slovenskega stalnega gledališča je »sprožil« prve pozitivne reakcije: tako slovensko kot italijansko javno mnenje sta obveščeni o finančni stiski gledališča, vrstijo pa se tudi pozivi k ugodni rešitvi več desetletnih težav.

Najuglednejši je včeraj prispel iz Rima, kjer je predsednico upravnega sveta Martino Kafol in direktorja Tomaža Bana sprejel Salvatore Nastasi. Šef kabineta italijanskega ministra za kulturo in direktor urada za »predstave v živo« je obljubil, da bo ponovno posredoval pri Deželi Furlaniji-Juljski krajini.

Kulturno ministrstvo je kot znano že julija povabilo krajevne javne uprave k skupnemu omizju, ki bi enkrat za vselej rešilo »strukturalne probleme gledališčar«: na tisti poziv pa se ni nihče odzval. Nastasi naj bi se sedaj osebno pogovoril z deželnim odbornikom Molinarom in ga ponovno pozval, naj krajevne javne uprave, ustanoviteljice in »lastnice« SSG, vendarle izpolnijo svoje zakonske obveze do gledališča. De-

SALVATORE NASTASI

MARTINA KAFOL

KROMA

TOMAŽ BAN

KROMA

sna roka ministra Bondija je tudi zagotovil, da bodo krčenje državnega fonda FUS kar se da omilili in pri tem upoštevali specifičnost Slovenskega stalnega gledališča.

K spoštovanju specifičnosti tržaškega gledališča poziva tudi generalni tajnik sindikata UIL Luca Visentini, ki od krajevnih javnih uprav zahteva, da pojasnijo, zakaj diskriminirajo SSG. Gledališče pesti huda kriza, pod vprašajem je nekaj desetnih delovnih mest: krizo morajo po njegovem mnenju rešiti krajevne javne uprave, saj so sokrivje zanj.

V svojem včerajšnjem tiskovnem sporočilu je tudi zapisal, da župana Roberta Dipiazzo očitno daje sončarica. Po poročanju italijanskega tržaškega dnevnika naj bi bil namreč župan prepričan, da je kriza SSG v določeni meri vezana na uplinjevalnik in regulacijski načrt: Slovenija in slovenska manjšina naj bi nasprotovali uplinjevalniku oziroma regulacijskemu načrtu ...le dokler ne bo Italija rešila težav SSG. Dipiazza je tudi napovedal, da bi se lahko v kratkem sestal z odbornikom Molinarom in predsednico Bassa Poropat.

V ponedeljek čaka vodstvo gledališča sestanek s pokrajinsko predsednico Mario Tereso Bassa Poropat in odbornico za finance Mariello Magistri De Francesco, upravni svet se bo popoldne sestal z vodstvi krovnih organizacij SKGZ in SSO. Želja vodstva s Petronijeve ulice pa je, da bi se v naslednjih dneh sestalo z deželnim predsednikom Renzom Tondom. Za terek je medtem napovedana tiskovna konferenca o prihajajoči sezoni, na kateri bo Tomaž Ban skušal tudi z bilancami in številkami pojasniti odnos, ki ga javne uprave imajo do SSG ... (pd)

MANJŠINSKI MEDIJI - Prihodnji teden na povabilo Primorskega dnevnika

Na obisku pri Slovencih v FJK devet novinarjev manjšinskih dnevnikov iz petih evropskih držav

Gre za vsakoletni seminar, ki ga prireja združenje manjšinskih dnevnikov MIDAS - En dan tudi pri italijanski manjšini v Sloveniji in na Hrvaškem

TRST - Prihodnji teden bo na povabilo Primorskega dnevnika obiskala slovensko manjšino v Italiji skupina devetih novinarjev manjšinskih dnevnikov iz petih evropskih držav: Finske, Nemčije, Romunije, Litve in Italije. Letos se bo namreč vsakoletni seminar za novinarje manjšinskih dnevnikov, ki ga prireja združenje teh dnevnikov MIDAS, odvijal pri slovenski manjšini v Italiji, en dan pa bo namenjen tudi obisku italijanske manjšine v Sloveniji in na Hrvaškem.

Obisk se bo začel v ponedeljek s kratko predstavitev slovenske manjšine, ki ga bo pripravila raziskovalka Slovenskega raziskovalnega inštituta Zaira Vidali. Nato se bodo novinarji srečali s predsednikom krovnih organizacij SKGZ in SSO Rudijem Pavšičem in Dragom Štoko, popoldne bodo obiskali uredništvo Primorskega dnevnika, nato pa dolinsko občino, kjer se bodo se-

znali z življenjem v občini s posebnim poudarkom na vprašanih slovenske manjšine. V terek bo na sporedu obisk liceja France Prešeren, slovenskega oddelka na tržaškem sedežu RAI in na Opčinah srečanje s predstavniki ZKB in SDGZ. Vmes bo tudi nekaj časa za voden ogled mesta s posebnim poudarkom na krajih, ki pobliže zadevajo slovensko manjšino, začenši z Narodnim domom.

V sredo bodo gostje obiskali Gorico, kjer si bodo ogledali Kulturni dom in kulturni center Bratuž, sprehodili se bodo po mestu in se kratko zaustavili na krajih, ki so pomembni za slovensko prisotnost v mestu (KB center, Trgovski dom, uredništvo Primorskega dnevnika itd.), srečali se bodo z goriškim županom, nakar si bodo ogledali odprto mejo na trgu pred svetogorsko postajo in obiskali tudi novogoriško občino. Svoj goriški obisk bodo

končali z obiskom sovojenjske občine, kjer se bodo seznanili z življenjem in s problemi te občine.

V četrtek bodo novinarji odšli v Beneško Slovenijo: sprehodili se bodo po Čedadu, na sedežu društva Ivan Trinko se bodo srečali s predstavniki organizacij Slovencev v Videmski pokrajini, v Špetru bodo obiskali dvojezično šolo in se seznanili z delom in načrti inštituta za slovensko kulturo, nato pa si bodo ogledali cerkev v Barnasu in muzej prve svetovne vojne na Kolovratu.

V petek bodo gostje najprej obiskali uredništvo italijanskega dnevnika La voce del popolo na Reki, nato pa se bodo prav tako na Reki sestali s predstavniki Unije Italijanov. Popoldne si bodo v Kopru ogledali prostore Radia in televizije in se srečali s predstavniki italijanskih programov, nato pa se bodo sestali še s predstavniki italijanske narodnosti v Sloveniji. Obisk se

bo končal v soboto z ogledom Rižarne in Repentabra.

Združenje MIDAS je bilo ustanovljeno leta 2001 z namenom, da povezuje dnevnike v jezikih manjšin, ki izhajajo v Evropi. V združenje je včlanjenih 30 dnevnikov iz 13 držav, ki izhajajo v skupno 12 manjšinskih jezikih. Združenje si med drugim prizadeva za vzpostavljanje tesnejših vezi med dnevniki in za njihovo vzajemno pomoč. Med dejavnostmi je tudi vsakoletni študijski obisk, ki ga izmenično prireja eden izmed dnevnikov, na njem pa novinarji drugih dnevnikov spoznavajo manjšino, pri kateri gostujejo, ter navezujejo stike.

Letošnji študijski obisk je že sedmi po vrsti; prejšnji so se odvijali pri Kataloncih in pri Baskih v Španiji, pri manjšinah na nemško-danski meji, pri Švedih na Finskem, na Južnem Tirolskem in pri Madžarih na Slovaškem.

Deželni sklad za slovensko manjšino: rok za prošnje zapade 28. septembra

TRST - Rok za predložitev prošnji za črpanje sredstev iz Deželnega sklada za slovensko manjšino zapade letos dne 28. septembra. Prošnje (na kolkovanem papirju za subjekte, ki niso oproščeni davka) je treba nasloviti na Službo za jezikovne in kulturne identitete ter za deželne rojake v tujini (ul. Sabadini št. 31 v Vidmu ali ul. del Lavatoio št. 1 v Trstu). Vse potrebne informacije so objavljene na spletni strani Dežele FJK (www.regione.fvg.it) pod geslom »in evidenza (v ospredju)«.

Naborjet: fotografska razstava o rezijanski, albanski in grški manjšini v Italiji

NABORJET - Od danes bo tudi v Kanalski dolini na ogled fotografska razstava Santina Amedea o rezijanski, albanski in grški manjšini v Italiji. Uradna otvoritev bo ob 18. uri v Beneški palači v Naborjetu, na ogled pa bo do 18. septembra od torka do nedelje od 10.30 do 12.30 in od 15. do 18. ure. V Naborjetu pa bodo ob odprtju razstave tudi predstavili knjigo Tre Valate Tre culture/ Tri dulinje Tri kulture, ki vsebuje slike že omenjenega fotografa in pisne prispevke raznih predstavnikov obravnavanih manjšin. Zelo zanimivo knjigo je izdalo rezijansko kulturno društvo Rozajanski dum ob 25-letnici ustanovitve. Knjiga je nastala iz ljubezni Santina Amedea do fotografije in iz njegovih prvih stikov s sošolci albanskega pokraja v gimnaziji, ki so bili zaradi svoje posebnosti zasmehovani. Povezuje tri manjšine, ki so zelo oddaljene med seboj, a so jim skupni izseljenstvo, socialna in geografska marginalnost, kmečki izvor in ekonomska šibkost, dejstvo, da govorijo manjšinski jezik ter seveda želja, da bi se kulturno in ekonomsko razvili. (NM)

Pri Umagu našli pogrešanega deskarja iz Slovenije

UMAG - V zalivu Zambratija na območju Umaga na Hrvaškem so v četrtek zvečer živega našli pogrešanega 40-letnega slovenskega deskarja. Hrvaško ministrstvo za morje, promet in infrastrukturo pa je danes tudi sporočilo, da so pri Rabcu rešili devetmetrski slovenski motorni čoln Rubi.

SEN. BLAŽINA - Pismo

Zavzela se bom za sodelavce medijev

TRST - Tudi senatorka Tamara Blažina se je odzvala na pismo, ki sta ga na deželne politike naslovila novinarski sindikat As-sostampa

TAMARA BLAŽINA

KROMA

FVG in deželna koordinacija sodelavcev. V njem sta kot znano opozorila na skrb vzbujajoče pogoje, v katerih so prisiljeni delati sodelavci deželnih medijev. Senatorka Blažina je o teh pogojih zapisala, da rušijo osebno in profesionalno dostojanstvo »prekernih sodelavcev«: slednje bi morali obravnavati kot intelektualno bogastvo, ne pa kot predmete, ki jih izkoriščamo in ekonomsko izsiljujemo.

V pismu, ki ga je senatorka naslovila na predsednika deželnega sindikata Carla Muscatella, je tudi obljubila, da se bo v senatu, kjer je članica komisije za delo, zavzela za pravice te kategorije: tudi z normativnimi posegi, ki naj rešijo ta težek položaj.

LESA - Literarno srečanje v organizaciji Kulturnega društva Rečan

»V nebu luna plava«

Srečanje, ki je že 17. po vrsti, bo danes ob 20.30 na Lesah - Tokrat v gosteh dve pesnici in dva pesnika

LESA - Kulturno društvo Rečan prireja danes že sedemnajstič zapored posebno srečanje s pesniki in pisatelji »V nebu luna plava«. Protagonisti letošnjega literarnega večera bodo Benečanka Claudia Salamant, Zlatko Smrekar iz Kobarida in Luigina Lorenzini ter Fernando Gerometta iz okolice Pordenona. Svoje pesmi bodo brali v Kovačevem seniku na Lesah v občini Grmek, prireditve pa se bo začela ob 20.30.

KD Rečan je literarne večere na začetku prirejal v različnih vaseh občine Grmek. Prvo srečanje je bilo v Placju, že petič zapored pa se bodo ljubitelji literature zbrali v Kovačevem seniku. Zanimiva in vedno dobro obiskana prireditve nudi možnost vsem, ki se je udeležijo, da spoznajo različne jezike in kulture. Od prve izvedbe so člani Kulturnega društva Rečan publiko predstavili več kot 60 avtorjev iz Benečije in širšega slovenskega prostora, v zadnjih letih pa so na večeru sodelovali tudi italijanski in furlanski književniki. KD Rečan je pred leti pripravilo tudi poseben zbornik »V nebu luna plava«. (NM)

Literarno srečanje KD Rečan vedno privabi številno občinstvo

SLOVENIJA TA TEDEN

Malodušna dežela kislih ksihtov

VOJKO FLEGAR

»Ne verjamemo vase. Cinični smo. Resignirani. Nočemo se nikomur zameriti, vendar lahko vsak vsakomur zameri karkoli. Nimamo elit in jih niti nočemo imeti. Imeti hočemo brezoblično maso od v vrtcih zavrnjenih otrok mimo faliranih študentov in brezposelnih pa do apatičnih upokojencev, da bi se lahko z nekom identificirali ob svojih dejanskih problemih in predvsem ob namišljenem trpljenju. Malikujemo luzerje, preziramo pametne, izločamo drugačne; degradiramo plemenite, obsojamo nedolžne, ekskulpiramo krive; strmoglavljamo podjetne, govorimo nesmisle. Veselimo se kislih ksihtov,« je prejšnjo soboto v Ljubljanskem Dnevniku zapisal kolumnist Marko Crnkovič.

Temu bi zelo težko oporekati. Če je pred letom dni Slovenija živel v pričakovanju, kaj bodo prinesle parlamentarne volitve, je po letu dni od pičle zmage levosredinske koalicije (morda bi bilo bolje reči poraza desnosredinskih strank) videti brez volje do življenja, zato pa z vrsto izgubljenih upov oziroma utvar. Razočaranje enih nad izjalovljenimi pričakovanji in jeza spričo nikoli sprejetega »krivičnega« izida volitev pri drugih sta se združila v mešanico, ki državo in družbo hromi na vseh ravneh. Svetovna gospodarska kriza je ta proces krepko pospešila, kajti zaradi nje so se kot po spomladanski odjugi izpod bleščečega snežnega pregrinja naglo pokazale smeti in umazanija.

Marsikaj kaže na to, da so imeli politiki, ne glede na barvo, pred letom

dni o tem, s čim se bodo morali ukvarjati po volitvah, predvsem pa o tem, kolikšne so razsežnosti določenih problemov, močno zgrešene predstave. A kakor bo morebiti slišati nenavadno, je najbrž še precej huje, da je »zunaj realnosti« živel toliko državljanov. Še več, da jih niti po letu dni tega večina še ni dojela, temveč imajo »tisti svet«, vsak svojega, še dandanašnji za resničnega, kar se zares dogaja, pa za moro, ki bo kmalu minila oziroma bi je bilo lahko odrešeni, če bi le oni drugi ...

Oni drugi? Da je za ene to vlada, za druge opozicija, je razumljivo. Toda »drugih« je v Sloveniji še neprimerno več, vsaj toliko kot »prvih«. Vsak »prvi« ima namreč vsaj enega »drugega«, ki mu ne da dihati, se zbuditi, živeti, ustvarjati in uživati, vsak »prvi« pa je še polivalentno združen v »naše« proti »njihovim«, vse »aktualne« polarizacije pa so prežete s polpreteklimi in zgodovinskimi razkoli in zamerami. Rezultat vsesplošne atomizacije družbe ne more biti drugačen, kot se kaže: mrtvi tek družbenih mehanizmov in sistemov zaradi politizacije dobesedno vsega (še sestave košarkarske reprezentance na evropskem prvenstvu) in medsebojno onemogočanje ter posledično malodušje in splošno razširjen občutek, da se »nam« kot posameznikom in kolektivu »naših« godi krivica.

Seveda so v takšen »sistem« ujeti tudi vladajoči, zaradi česar je med njimi, kakor koli že so bili razlogi navzven »načelni«, v slabih devetih mesecih od prevzema krmila države prav-

zaprav nenavadno velikokrat »počilo«. Enkrat bolj, drugič manj, a malodane ves čas dajejo vtis, da se bolj kot s čim drugim ukvarjajo s tem, da drug drugega nadzorujejo, včasih pa skupaj še malo »obračunajo« s prejšnjo vlado, njeno politiko in kadri ali zinejo kakšno »krepko« na račun sosedov (Hrvaške, Avstrije, Italije), ki da se niso pripravljene dogovarjati ali izpolniti obveznosti.

Nemara karikiram, a ne pretirano, zanesljivo pa je, da vlada Boruta Pahorja od lanskega decembra na nobenem področju ni zastavila dela programske (celo t.i. programski proračun za naslednji dve leti je to le po imenu, saj ni videti, da bi se bila vlada sposobna odločiti, kaj je pomembno), še jasnih predstav o tem, kakšne cilje hoče doseči, državljanom dolguje. Če po slabem letu oblasti sploh še verjame vase in upa na nov mandat, bi morala vlada javnosti ponuditi jasno predstavo o fiskalni konsolidaciji in spisati novo razvojno strategijo, je tako v Mladini zapisal ekonomist Bogomir Kovač: »Vendar v na pol gozdnati deželi očitno zmanjkuje peska, kamor tišče svoje glave vladni ekonomski možje in Pahor.«

Če je Slovenija res malodušna dežela kislih ksihtov, v kateri pretežna večina z vlado vred ne verjame vase in ne zaupa drugim, potem je, kot pravi Crnkovič, skrajni čas, da o tem temeljito razmislimo, »sicer nas bo potegnilo v spiralo negativizma, ki bo na nas delovala kot samouresničujoča se prerokba«.

SKLAD MITJA ČUK SVETUJE

Večjezična družina

Problematika večkulturne in večjezične družine postaja čedalje bolj aktualna tudi v našem okolju. Če smo se do pred kratkim ukvarjali zlasti z dvojezičnostjo, se danes pojavljajo, zlasti ob sodobnem globalnem premikanju in povezovanju ljudi različnih narodnosti, tudi vprašanja o večjezičnosti, večkulturnosti, različnih družinskih ritualih in o s tem povezani posledicami.

Neka definicija jezikovne komisije pri evropski skupnosti opredeljuje kot večjezične tiste družine, v katerih govorijo dva ali več jezikov, otroci pa odrasčajo v večkulturnem okolju. Že zelo zgodaj, tako rekoč od rojstva, se v takšnem družinskem okolju otroci srečajo z različnimi jeziki. Nekateri ljudje so prepričani, da taka situacija znatno pospeši proces učenja jezikov, drugi pa pristopajo kritično, češ da otroci zaradi večjezičnosti lahko jezike med seboj pomešajo, pride do večjih ali manjših govornih napak in do psiholoških stisk, zaradi katerih za tem otrok zavrne katerega od jezikov.

Razne raziskave pa so med drugim pokazale, da je dvo- ali večjezičnost otroku pri hitrem učenju in razumevanju branja in pisanja v oporo, pozitivni učinek dvo- ali večjezičnosti pa naj bi se poznal celo v starosti, saj na nek način ohranja možgane »prožnejše«. Z raziskavami so ovrgli tudi nekatere vnaprejšnje sodbe o negativnosti dvo- ali večjezičnosti otrok. Tako nima več podlage prepričanje, da je edino prav, če se otrok najprej dobro nauči enega jezika in šele nato začne z drugim. Otroci, ki se v ljubečem družinskem okolju učijo dveh ali celo treh jezikov, lahko to počnejo hkrati in bodo kasneje dva ali celo tri jezike obvladali enako dobro. Ni torej težava v številu jezikov, pač pa v značilnostih okolja. Če to ni spodbudno, če otrok v družini doživlja pritiske in stres, tudi npr. učenje več jezikov ne more biti uspešno.

Eden izmed predsodkov, ki jih pogosto srečamo tudi v našem »malem krogu«, je prepričanje, da se otrok, ki se uči obeh jezikov, ne bo mogel identificirati z nobenim od obeh oziroma z nobeno od kultur, ki jih jezika nosita s seboj. Vendar pa, če je otrokovo počutje tako, da se čuti sprejetega v obeh kulturah, potem ne bo težav in se bo identificiral z obema. Težave nastanejo takrat, ko otrokovi najbližji iz ekonomskih razlogov, želje po prestižu ali ne-vede-kakšnega vzroka na eno izmed dveh kultur gledajo kot na drugotno, celo manjvredno in s tem prepričanjem »okužijo« tudi otroka.

Velika večina dvojezičnih govorcev lahko misli v obeh jezikih. Če so bili resnično vzgojeni od rojstva ali nekoliko kasneje v dveh jezikih, ne drži, da dvojezični govorci mislijo v enem jeziku in misli takoj prevedejo v drugega. Rado pa se to dogaja, če so npr. dijaki poslušali in se »učili« slovenščine le v šoli, ob vsaki drugi priložnosti pa so prešli npr. na italijanščino, da bodo taki svoje »slovenske misli« dejansko prevajali iz italijanščine. To se tudi (še v preveliki meri) pri nas pozna!

Jezik je vedno povezan s kulturo, tako se tudi govorci v nekem jeziku obnaša v skladu z določenimi kulturnimi normami. Starši zelo majhnih otrok, katere vzgajajo večjezično in večkulturno, včasih opazijo majhna odstopanja in potrebujejo potrditev, da je njihovo početje pravilno. Prijateljeva mala dvoletna deklica se uči govoriti in se z očkom sporazumeva v slovenščini, z mamico pa govori kitajsko in angleško. Ker je bistra, hitra in živahna, ji vse grekar hitro od rok. Včasih pa jo nje-

na želja, da bi vse povedala, vodi v rahlo jecljanje, kakor da bi s tem hotela pridobiti na času za razmislek in izbiro prave besede.

Tudi drugi primeri npr. triletnika, ki je od rojstva dvojezičen, zaradi službene selitve staršev pa se mora v tujini sedaj učiti še tretjega in četrtega jezika, zastavlja staršem nova vprašanja. V novem okolju je v veljavi tretji jezik, vrtec pa mu ponuja angleščino. V malčkovih stavkih so včasih združeni vsi štirje jeziki. Ali pa se pri njem, kakor v zgornjem primeru, pojavi jecljanje, zlasti kadar je pred njim več ljudi in želi vsem hitro nekaj povedati in noče izgubiti njihove pozornosti.

Tudi strokovna literatura nas pouči, da dvo- ali večjezičnost lahko povzroča jezikovne motnje. Zlasti, če je jezik družine drugačen od jezika okolice. Ko je otrok iz take družine vključen v vrtec, je takoj opazno izboljšanje. Zgodnje otrokovo razvojno obdobje vse do všolanja je zelo intenzivno: otrok nabira, analizira, obdeluje vse informacije, ki jih dobi iz okolja, in si pridobiva izkušnje. To se dogaja tudi na področju govora. Kakor že vemo, je najboljše načelo, če ga le uspešno uresničiti: ena oseba, en jezik. V primeru partnerjev iz dveh jezikovnih skupin, ki se med seboj pogovarjata nujno v tretjem jeziku, pa je potreben še kompromis do tretjega (spora-zumevalnega) jezika, vsaj dokler oba ne obvladata jezika okolice.

Do motenj v govoru lahko pride tudi sicer v zgodnjem otrokovem razvojnem obdobju vse do četrtega leta starosti. Takrat otrokove govorno-motorične sposobnosti namreč še niso dovolj razvite, da bi malček lahko pravilno izrazil svoje misli. Tako lahko pride npr. do jecljanja, ki je pravzaprav fiziološke narave in se kmalu konča. Pri večjezičnih otrocih je lahko vzrok za prehodno jecljanje še neurejeno jezikovno stanje: v enem izmed jezikov se otrok ne spomni izraza in se mu zato zatakne v govoru. Včasih je jecljanju krivo preveč vneto starševsko popravljanje otrokovega govornega izražanja, ko v bistvu starši bolj pazimo na obliko govora kot pa na vsebino, ki nam jo hoče otrok posredovati. Tako je najbolje, da slovnično pravilno izražanje prenesemo na kasnejši čas, ko bo otrok že zahajal v šolo.

Lahko bi se seveda ob starševski nepazljivosti tako prehodno jecljanje spremenilo v patologijo. Proti temu je nekaj enostavnih strategij: kakor že rečeno, ne popravljajte govora in jezikovnih napak, z otrokom se veliko pogovarjajte, lahko mu tudi berete ali pa poijete, kadar pa se mu zatakne, mu dajte dovolj časa, da sam zaključi svojo misel, ne dokončajte vi sami njegovih besed. Pokažite, da otroka poslušate in sodelujte pri sporazumevanju. Z odrejenimi ritmi za spanje, prehranjevanje, zabavo in počitek boste pomagali, da bo otrokov razvoj primeren, zlasti ko je otrok zelo vedoželjen in se zdi, da se nikoli ne utruji.

Samo v primeru da boste dovolj skrbno spremljali otrokov govorni razvoj in opazili, da se še po dolgem času pojavljajo govorne napake, recimo že omenjeno jecljanje, ali da mu to dejstvo povzroča nove težave in otrok ni več tako zgovoren, pojavljajo pa se tudi tiki, grimase ali mežikanje, takrat poiščite strokovno logopedsko pomoč, ki bo predvidoma slonela na sproščanju in upočasnjavanju govora. (jec)

PISMA UREDNIŠTVU

Upravljanje SSG

Dragi Igor Pison
Zahvaljujem se ti za pismo oziroma prispevek, ki si ga objavil na Primorskem dnevniku v zvezi s stanjem in smislom Slovenskega stalnega gledališča. Osredotočil bi se le na vprašanje, ki ga postavljaš na koncu: ali je vzrok krize slabo upravljanje?

Mislím, da sam nisem pristojen za odgovor na to vprašanje oziroma, da ne morejo tisti ki upravljajo gledališče, sami soditi ali so dobro ali slabo ravnali.

Upravitelji lahko samo razložimo, kako smo upravljali in prikažemo dokumentacijo o našem delu. Sam bom to storil na tiskovni konferenci, ki smo jo sklicali za torek 8. septembra.

Kdor je za to zadolžen, naj potem presodi...

Prisrčen pozdrav

Tomaž Ban

Še o pogrebu na Repentabru

Spoštovani,
oglašam se še enkrat v zvezi s pismom, ki je bilo objavljeno v PD dne, 3. julija t.l., v zvezi s pogrebno mašo na Repentabru.

Po objavi pisma nisem prejela nikakršnega odgovora, ne javnega ne zasebnega, s strani g. Bedenčiča. Obrnila sem se zato na gospoda škofa mons. Evgenija Ravignanija in ga prosila obvestila o zadevi. Njegov odgovor je bil takojšen, zelo priazen in nad vse tolažljiv, za kar se mu zahvaljujem javno, tudi v imenu Markovih staršev. V pismu mi je gospod škof napisal, da je g. Bedenčič na našo razpolago za katerokoli pojasnilo. V kolikor se nihče oglašil, sem torej spet pisala g. Bedenčiču, osebno, daljše pismo (24.julija t.l.), v katerem sem ga ponovno vprašala pojasnilo za odklon prošnji, da bi opravil našemu Marku pogrebno mašo na Repentabru.

Do danes nisem prejela še njegovega odgovora. S tem pismom želim sporočiti g. Bedenčiču, da ne pričakujem več nobenih odgovorov, kajti s tem njegovim molkom je potrdil, kar sem mu v prvem in predvsem v drugem, osebnem pismu, napisala.

Mirjan Mikoli

STARE SLOVENSKE RODBINE NA TRŽAŠKEM

Priimek Doljak

Pomen

Glede na starejše zapise – Deuiagh, Diuiag, Douiach in podobne različice – ni dvomov, da je bil prvotni nosilec »divjak«, torej oseba, ki je imela »divji« značaj ali je živel v posebno divjem okolju. Omiljena različica Doljak se pojavi šele v 19. stoletju.

Razširjenost

V osrednji Sloveniji so po časnem slovarju slovenskih priimkov (ur.F.Bezlaj), ki se nanaša na podatke iz let 1931-1948 najdemo Doljake predvsem na področju zahodne Slovenije (Kranj, Logatec, Ljubljana, Gorica, Idrija, Tolmin in Sežana), poleg tega pa še v Mariboru. Skoraj po celi Sloveniji pa je prisoten sorodni Divjak. V mestu Trst se priimek prvič pojavi leta 1797 (krstna knjiga Sv.Antona).

Izvor in prve omembe

Martinus Diuiach iz Samatorce

je zabeležen že kot najemnik nekih zemljišč na Kontovelu okrog leta 1500, iz iste vasi pa je tudi neki Marin, omenjen kot že pokojni leta 1524. Naslednje leto (1525, popis zemljišč) najdemo Štefana iz Repniča in Jakob iz Šempolaja, urbar Sv.Ciprijana pa omenja okrog leta 1560 tudi nekega Jakoba Douiacha iz Samatorce.

V zgonskih župnijskih matičnih knjigah je prvi zapis tega priimka že leta 1636, ko je zabeležen krst Katarine, hčerke Sebastijana in Neže Duiach. Par ima v naslednjih letih še druge otroke, od leta 1646 pa se beležita še krsta otrok Štefana in Lucije. Prva poroka je šele leta 1679 (Sebastijanovega sina Štefana), v knjigi umrlih pa je prvi zabeležen pogreb starejšega Štefana leta 1672.

Začetni rodovnik

Sorodstvene zveze med Sebastijanom in starejšim Štefanom ni mogoče vzpostaviti, zagotovo pa vemo, da je slednji skrajni prednik vsaj dveh vej Doljakov. Njegov sin Blaž (1666-

1740) ima namreč več otrok: Andrej (rojen 1709) ima po sinu Martinu namreč vnuka Jožefa (rojenga 1775), ki v začetku 19.stoletja prebiva v Samatorci na tedanji številki 15; Mihael (rojen 1715) pa ima vnuka Blaža (rojenga 1780, sin Gregorja), ki je hišni gospodar na številki 16. Tretja veja Doljakov, ki prebiva na številki 8, pa ima kot skrajnega prednika Primoža, rojenega okrog 1680. Nasledita ga sin Jožef (rojen 1713) in vnuk Jakob (1755). Za Primoža ni podatkov niti o krstu, niti o poroki, po katerih bi lahko ugotovili imena njegovih staršev. V tem obdobju sta v Samatorci dva para: Gašper in Agata, o katerih prav tako nimamo podatkov o njunih starših, ter Tomaž in Magdalena. Tomaž je Štefanov sin in bi torej v tem primeru vse tri veje rodbine imele istega skupnega prednika. Rešitev bi mogoče našli le v kakem urbarju ali krstnih oz. poročnih knjigah kake druge župnije.

Marko Oblak

GOSPODARSKA KRIZA - V Cernobbio se je včeraj začel 35. simpozij Studia Ambrosetti

Poznavalci so si enotni, da bo okrevanje zelo počasno

Nobelovec Roubini napovedje, da bo za nov zagon razvitih ekonomij potrebno dve do tri leta

CERNOBBIO - Dno globalne gospodarske krize je sicer preseženo, vendar bo zagon ekonomskega sistema počasen, če ne bo novih pretresov bo trajal vsaj dve do tri leta, rast razvitih gospodarstev pa ne bo preseгла 2-odstotno letno stopnjo. Tako oceno je včeraj na prvem dnevu tradicionalnih septembrskih študijskih dni Studia Ambrosetti v Cernobbio ob jezeru Como podal nobelovec Nouriel Roubini, ki je vzrok za tako šibko napredovanje gospodarskega prebujanja pripisal visoki stopnji brezposelnosti, ki je v ZDA in nekaterih drugih velikih razvitih državah dosegla, če že ne preseгла 10-odstotno stopnjo. Brez ustreznih ukrepov za socialno zaščito lahko po mnenju Nobelovega nagajenca pride do poglobljanja socialnih napetosti.

Letošnji 35. simpozij v Villi d'Este je posvečen razpravam o današnjem in jutrišnjem ekonomskem scenariju za konkurenčne strategije, do nedelje pa se bodo na njem zvrstili številni predstavniki ekonomske znanosti, državniki in podjetniki oziroma menedžerji. Med udeleženci včerajšnjega uvodnega dne so bili predsednik zavarovalniške skupine Generali Antoine Bernheim, predsednik skupine Illycaffè Riccardo Illy, izraelski predsednik Šimon Peres, predsednika obeh največjih italijanskih bank in drugi. Danes bodo v Cernobbio razpravljali o Evropi, in to z videopovezavo s predsednikom republike Giorgiom Napolitanom in s posegom francoskega premiera François Fillona, medtem ko bo jutrišnji sklepni dan posvečen Italiji s številnimi Berlusconijevimi ministri, predstavniki opozicije in socialnih partnerjev.

O počasnem okrevanju svetovnega gospodarstva je na zasедanju v Berlinu govoril tudi predsednik Mednarodnega denarnega sklada (IMF) Dominique Strauss-Khan, ki je opozoril, da tveganja finančne nestabilnosti še obstajajo in da je treba pred uvajanjem izhodne strategije iz krize utrditi ponovno gospodarsko rast in hkrati reformirati politike nagajevanja v finančni industriji. Počasno okrevanje pokriznega gospodarstva napoveduje tudi organizacija tridesetih največjih svetovnih gospodarstev OECD, ki na primer Italiji napoveduje 5,2-odstotno zmanjšanje letošnjega bruto domačega proizvoda. Da bi prišla na raven gospodarske rasti iz leta 2007, bo Italija potrebovala precej časa, najbrž več kot drugi partnerji, o čemer priča tudi zadnji Istatov podatek o gibanju trgovin ske bilance v juniju: izvoz je na medletni ravni upadel za 20,7, uvoz pa za 21,3 odstotka.

Villa d'Este, v kateri poteka tradicionalni seminar Studia Ambrosetti

ARHIV

POLITIKA - Zadeva Boffo

Berlusconi vztraja: »Tisk širi neresnico«

RIM - »Mislim, da lahko prebere današnje časopise, ki pišejo vse drugo od resnice. Kar napajate se z dezinformacijo, katere ste protagonisti! Uboga Italija s takšnim informativnim sistemom!« Tako je predsednik vlade Silvio Berlusconi odvrnil časnikarjem, ki so ga včeraj vprašali, kako ocenjuje četrtkov odstop direktorja katoliškega dnevnika L'Avvenire Dina Boffa po napadu, ki ga je proti njemu sprožil premierjev družinski dnevnik Il Giornale.

Zadeva je seveda še vedno v središču italijanske in širše politične pozornosti. Voditelj Italije vrednot Antonio Di Pietro je včeraj zahteval, naj parlamentarni odbor za nadzor tajnih služb Copasir uvede preiskavo o spornem dokumentu, ki ga je Il Giornale uporabil proti Boffu. Voditelj Demokratske stranke Dario Franceschini je dejal, da je Berlusconi tudi s svojo včerajšnjo izjavo potrdil, da sprejema samo takšno svobodo tiska, ki bi pre-

mierja hvalila in častila. »Toda italijanska demokracija ima čvrste korenine in bo znala odgovoriti na takšne napade,« je pristavil. Glasnik Ljudstva svobode Daniele Capezzone pa je menil, da bi si bolj kot Boffo solidarnost zaslužil direktor dnevnika Il Giornale Vittorio Feltri, češ da je bil včeraj deležen »nezaslišano nasilnega« napada na straneh dnevnika La Repubblica.

Medtem je v četrtek, ko je spor med premierjevim družinskim dnevnikom in glasilom katoliških škofov dosegel vrhunec, delegacija Severne lige obiskala predsednika italijanske škofovske konference (CEI) kardinala Angela Bagnasca. Delegacijo sta vodila strankin prvi mož Umberto Bossi in njegov tesni sodelavec Roberto Calderoli. V izjavi za tisk sta povedala, da so na srečanju obravnavali občutljive teme, od problema imigracije do problema biološke oporoke. »Srečanje je potrdilo, da so odnosi med Ligo in Cerkvijo odlični,« sta poudarila.

Zaščita furlanščine ni nobena potrata

VIDEM - Kot smo včeraj zabeležili, se je sobotna priloga lo donna dnevnika Il Corriere della sera kritično obregnila ob dejstvo, da se v Furlaniji Julijski krajini trati javni denar za zaščito furlanskega jezika oz. dialekta, kot ga nekateri še vedno označujejo. Podobna stališča se v zadnjih časih pojavljajo tudi v drugih medijih, ki zadevo obravnavajo v luči predloga Severne lige, da bi zaščitili značilna narečja oz. jezike t.i. Padanije.

To pisanje pa je izzvalo kritične reakcije v Furlaniji. Predsednik Pokrajine Videm Pietro Fontanini, sicer tudi deželni tajnik Severne lige, in videmski župan Furio Honsell sta v izjavah tiskovni agenciji ANSA spomnila, da je furlanščina jezik ene izmed dvanajstih priznanih jezikovnih manjšin v Italiji, ki so zaščiteni na osnovi 6. člena ustave in zakona št. 482 iz leta 1999. Fontanini je poudaril, da so tej zaščiti namenjena razmeroma skromna finančna sredstva, Honsell pa je opozoril, da je vse to tudi v skladu z evropskimi demokratičnimi standardi.

Odbor 482 je v noti za tisk ocenil, da se v medijih širijo »nedemokratične in žaljive trditve«, na Facebooku pa se je pojavila skupina »Giù le mani dal nostro Friuli«.

Prva žrtev nove gripe, čeprav posredna

NEAPELJ - Italija beleži prvo žrtev nove gripe, pa čeprav posredno. Opolnoči med četrtkom in petkom je namreč v neapeljski bolnišnici Cotugno umrl 51-letni D.G., ki se je v njej nahajal od torika v izredno slabem zdravstvenem stanju. Moški, ki je v neapeljski četrti Secondigliano živel s priletno materjo, je namreč bolehal na srcu in na ledvicah, poleg tega pa je bil diabetik. Kot je pojasnil zdravstveni direktor Cotugna Cosimo Maiorini, je okužba z virusom A/H1N1 le poslabšala že tako kritično stanje pacienta.

ITALIJANSKO DOGAJANJE V ZRCALU TUJIH MEDIJEV

Time: Berlusconi ne bi smel podcenjevati Vatikana, to napako je naredil že Stalin

SERGIJ PREMUR

Na povratku s poletnega premora sem ugotovil, da ne bo mogoče uresničiti tega, kar sem si zastavil na dopustu, in sicer, da bom v pregledu tujega tiska čim manj pisal o Berlusconiju. V resnici mednarodni tisk objavlja skoraj izključno dopise in komentarje na račun italijanskega premiera. In pisanje je soglasno kritično, večkrat tudi z zaničevalnim tonom.

Med tolilikimi članki, ki so jih mediji posvetili zadržanju italijanskega voditelja, bi omenil enega samega, in sicer zaradi zanimivega zgodovinskega citata. Newyorški tednik *Time* namreč začenja svoj dopis z znamenitim Stalinovim odgovorom na pripombo, da bi moral upoštevati vpliv Vatikana: »S kolikimi divzijami pa razpolaga papež?« Vemo, da Sovjetske zveze ni več, Vatikan pa, čeprav nima vojaških sil, še vedno stoji, in v Italiji še posebej trdno. Prav to bi moral upoštevati Berlusconi, piše *Time*, ki opozarja, da si ne bi smel privoščiti podcenjevanja katoliške Cerkve. Afera, ki jo je

sprožil *Il Giornale* proti odgovornemu uredniku katoliškega dnevnika *Avvenire*, lahko močno oškoduje premiera. Vatikan sicer kaže zvrhano mero zmernosti: po eni strani obsoja Berlusconijevo zasebno vedenje, po drugi pa je na njegovi strani glede politike do evtanazije in drugih etičnih vprašanj ter do financiranja zasebnih katoliških šol, meni *Time*.

Italija uvaža največ nafte iz Libije, ki je za Italijo tudi med pomembnejšimi tujimi investitorji, ugotavlja *Financial Times*, ki prav temu pripisuje dejstvo, da se je italijanski premier podal – edini izmed liderjev razvitih držav – na proslavo obletnice prevzema oblasti s strani libijskega diktatorja. Posli z Gadafijem so lahko dvorezen nož, piše londonski finančni dnevnik, saj po eni strani zagotavljajo prednost italijanskemu gospodarstvu, na drugi pa povzročajo osamljenost italijanskega premiera, podobno kot se je zgodilo tudi britanskemu premierju Brownu, ko je izpustil iz zapora libijskega terorista.

Londonski tednik *The Economist* piše o polemikah glede nelegalnih priseljencev. Na dan, ko je ena od petih preživelih nesrečnega poskusa prebega v Italijo opisala, kako je umrlo drugih 73 beguncev, so s spletnega Facebooka končno odstranili ogabno igrico, v kateri je bilo treba uničiti čim več priseljencev. Avtor igrice je Renzo Bossi, sin voditelja Severne lige, ugotavlja *Economist*. Sicer pa se Liga predstavlja tudi z novim obrazom, piše *Le Monde*. Primer je 24-letni Matteo Lazzaro, ki je v odmevnem članku na *Il Corriere della Sera* predstavil svoje gledanje na enotnost Italije. Stališče milanskega študenta političnih ved kaže, da vprašanje odnosa severa države do juga ni več samo domena skrajnežev, pač pa prodira tudi med zmernejše sloje, ki jim predsedna nevzdržni davčni pritisk in nečinkovitost javne uprave, ki sta predvsem posledica zaostajanja italijanskega juga.

The New York Times objavlja dopis iz kraja Buguggiate blizu Vareseja, in sicer zaradi nenavadne ureditve tam-

kajšnjega cestnega krožišča, ki so ga opremili s skupino kolesarjev iz pobarvane kovine. Kar je pritegnilo pozornost ameriškega dopisnika, je dejstvo, da so kolesarji upodobljeni z obrazi vodilnih predstavnikov Severne Lige, od Bossija do Calderolija. Po mnenju kritikov pobude občinske uprave, ki jo seveda vodi Liga, bi lahko prišlo do prometnih nesreč, ker kipi pritegnejo pozornost voznikov, ki skušajo prepoznati kolesarje.

Britanski *The Independent* poroča o nenavadnem demografskem pojavu, ki ga beležijo v kraju Lido di Classe pri Ravenni. Letovišarsko mestece šteje nekaj več kot 400 stalnih prebivalcev, gosti pa okrog 200 viadosov oz. transeksualcev. V glavnem so iz Južne Amerike in se posvečajo prostituciji s turisti, ki predvsem v poletnem obdobju zahajajo na obalo Romagne. Izbrali so to dokaj anonimno mestece že pred kakimi desetimi leti, domačini pa doživljajo to nenavadno invazijo sorazmerno brez problemov, vendar z velikim začudenjem.

EVRO

1,4262 \$

-0,5

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
4. septembra 2009

valute	4.9.	3.9.
ameriški dolar	1,4262	1,4335
japonski jen	132,45	132,47
kitajski juan	9,7409	9,7915
ruski rubel	45,1308	45,3400
indijska rupija	69,7270	70,1200
danska krona	7,4436	7,4438
britanski funt	0,87200	0,87470
švedska krona	10,2844	10,3138
norveška krona	8,6080	8,6200
češka krona	25,561	25,615
švicarski frank	1,5157	1,5143
estonska krona	15,6466	15,6466
madžarski forint	274,35	273,95
poljski zlot	4,1145	4,1210
kanadski dolar	1,5581	1,5742
avstralski dolar	1,6915	1,7037
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	4,2468	4,2405
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7023	0,7027
braziljski real	2,6469	2,6780
islandska krona	290,00	290,00
turška lira	2,1420	2,1549
hrvaška kuna	7,3334	7,3455

EVROTRŽNE OBRETNOSTI
4. septembra 2009

	1 mesec	3 meseci	6 mesecev	12 mesecev
LIBOR (USD)	0,25375	0,31438	0,7125	1,28813
LIBOR (EUR)	0,41875	0,7625	1,05688	1,27938
LIBOR (CHF)				
EURIBOR (EUR)	0,474	0,803	1,069	1,29

ZLATO

(999,99 ‰) za kg

22.352,96 €

+62,93

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE
4. septembra 2009

vrednostni papir	zaključni tečaj v €	spr. v %
BORZNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA		
GORENJE	10,43	-
INTEREUROPA	6,21	+1,64
KRIKA	71,71	+0,90
LUKA KOPER	23,41	-0,09
MERCATOR	-	-
PETROL	301,62	-0,43
TELEKOM SLOVENIJE	157,33	+0,31

BORZNA KOTACIJA - DELNICE		
ABANKA	51,00	+0,69
AERODROM LJUBLJANA	31,00	+0,42
DELO PRODAJA	-	-
ETOL	-	-
ISKRA AVTOELEKTRIKA	-	-
ISTRABENZ	8,80	+8,37
NOVA KRE. BANKA MARIBOR	11,52	+1,05
MLINOTEST	-	-
KOMPAS MTS	-	-
NIKA	-	-
PIVOVARNA LAŠKO	30,16	+0,37
POZAVAROVALNICA SAVA	14,34	-1,65
PROBANKA	-	-
SALUS, LJUBLJANA	-	-
SAVA	233,20	+0,95
TERMÉ ČATEŽ	-	-
ZITO	-	-
ZAVAROVALNICA TRIGLAV	22,32	+2,15

MILANSKI BORZNI TRG
4. septembra 2009

delnica	zaključni tečaj v €	spr. v %
AZA	1,325	-
ALLEANZA	5,54	+0,45
ATLANTIA	16,25	+1,50
BANCO POPOLARE	6,22	+3,58
BCA MPS	1,421	+0,35
BCA POP MILANO	5,27	+4,98
EDISON	1,207	+4,32
ENEL	4,055	+0,37
ENI	16,62	+0,79
FIAT	7,99	+2,50
FINMECCANICA	11,05	+0,45
GENERALI	16,82	+0,60
IFIL	-	-
INTESA SAN PAOLO	2,94	+2,80
LOTTOMATICA	15,28	-1,10
LUXOTTICA	17,05	+1,01
MEDIASET	4,475	+0,73
MEDIOBANCA	9,63	+1,53
PARMALAT	1,762	+0,63
PIRELLI e C	0,3175	+1,93
PRYSMIAN	12,91	+1,49
SAIPEM	18,49	+0,27
SNAM RETE GAS	3,2425	+0,46
STMICROELECTRONICS	6,135	+4,34
TELECOM ITALIA	1,148	+1,41
TENARIS	10,14	+1,81
TERNA	2,57	+0,69
TISCALI	0,318	+0,79
UBI BANCA	10,12	+1,86
UNICREDIT	2,5325	+1,20

SOD NAFTE

(159 litrov)

67,83 \$

-0,28

IZBRANI BORZNI INDEKSI
4. septembra 2009

indeksi	zaključni tečaj	sprememba %
SLOVENIJA		
SBI 20, Ljubljana	4.145,87	+0,44
SBITOP, Ljubljana	1.023,92	+0,61

TRG JV EVROPE		
CROBEX, Zagreb	2.026,10	-0,14
BIRS,	-	-
FIRS, Banjaluka	-	-
Belex 15, Beograd	-	-
SRX, Beograd	318,56	+2,27
BIFX, Sarajevo	1.931,52	-0,96
NEX 20, Podgorica	17.856,34	+3,97
MBI 10, Skopje	2.611,93	+0,82

DRUGI TRGI		
Dow Jones, New York	9.441,34	+1,04
Nasdaq 100	2.018,78	+1,79
S&P 500, New York	1.016,40	+1,31
MSCI World, New York	1.064,26	+0,50
DAX 30, Frankfurt	5.384,43	+1,57
FTSE 100, London	4.851,70	+1,15
CAC 40, Pariz	3.598,76	+1,27
ATX, Dunaj	2.454,02	+1,09
PX, Praga	1.148,10	+1,29
EUROSTOXX 50	2.743,34	+1,63
Nikkei, Tokio	10.187,11	-0,26
STI, Singapur	2.622,69	+0,93
Hang Seng, Hongkong	20.318,62	+2,81
Composite, Šanghaj	2.861,61	+0,58
Sensex, Mubaj	15.689,12	+1,89

DRAGA 2009 - Uvodno predavanje posvečeno odnosom med Slovenci v Italiji in v Sloveniji

Bandelj: Imamo se radi, a se ne poznamo dovolj

Medkulturni stiki so zelo pogosti, osebni pa manj - Pozdravi uglednih gostov

Slovenci v Italiji in v Sloveniji se imamo sicer radi, a se ne poznamo dovolj, da bi se ta ljubezen razvila v polnosti. Na kulturnem področju so sicer pogosti stiki, slednji pa pešajo na osebni ravni, zato je mostove treba graditi prav na tej ravni. To je osrednja misel prvega predavanja v okviru letošnjih, že 44. študijskih dni Draga 2009, ki so se včeraj popoldne začeli pod šotorom v parku Finžgarjevega doma na Opčinah, podal pa jo je goriški pesnik, esejist in asistent za književnost na univerzi v Novi Gorici David Bandelj.

Tudi začetek Drage je zaznamovala preložitve bližnjega slovensko-italijanskega medministrskega srečanja, kar je prišlo do izraza predvsem v uvodnih pozdravih senatorke Tamare Blažina, deželnega svetnika Igorja Gabrovca in predsednika SSO Draga Stoke, ob katerih je udeležence študijskih dni v imenu komisije Državnega zbora Republike Slovenije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu pozdravil njen predsednik Miro Petek. Po njihovih pozdravih in po posegu predstavnika organizatorjev, predsednika Društva slovenskih izobražencev Sergija Pahorja, pa je za udeležence končno napočil čas, da prisluhnejo predavanju Davida Bandlja, ki ga je uvodoma predstavila Vilma Purič.

Predavatelj je na začetku orisal lastno izkušnjo stikov s Slovenci v Sloveniji od prvih obiskov čez mejo v otroštvu preko najstniškega doživljanja osamosvojitve Slovenije do odločitve za študij v Ljubljani, kjer je doživel šok, ko so ga spraševali, kako to, da se čuti Slovence, če živi v Italiji. O stikih med Slovenci v Italiji in tistimi v Sloveniji pa je dejal, da so zelo pogosti na kulturni ravni, na področjih, kot so glasbeno, filmsko in gledališko ustvarjanje, pa še ljubiteljska kultura, skavtstvo in tabornišstvo ter nenazadnje tudi Draga. Pod drobnogled je Bandelj še posebej dal literaturo, kjer je Slovenija osvojila Alojza Rebulo in Borisa Pahorja ter Miroslava Košuto in Marka Kravosa, mlajši avtorji pa še čakajo na to.

A če so medkulturni stiki bolj živi, so osebni stiki bolj revni, saj smo v dobi Facebooka in interneta tudi izgubili stik s samim seboj, je prepričan Bandelj, zato prihaja do površne medosebne komunikacije in slovenska kultura tako izgublja stik s svojim zaledjem. Zato je treba graditi mostove in se združevati na osebni ravni.

Med razpravo je prišel do izraza še en

Uvodnega predavatelja letošnje Drage Davida Bandlja je predstavila Vilma Purič

KROMA

vidik, in sicer cerkveno področje z vloge duhovnikov pri ohranjanju slovenstva, pa tudi s pomočjo, ki jo Cerkev v Sloveniji nudi zamejstvu, kar sta poudarila zlasti Dušan Jakomin in Ivo Jevnikar, katerima je Bandelj v odgovoru izpostavil predvsem pomen pridobivanja duhovne globine, iz katere lahko raste in se gradi narodna identiteta ter pri tem provokativno dejal, da se je osebno pripravljen odreči narodni identiteti v zameno za duhovno globino. Za Bandlja je zamisel o zamejskem poslancu v slovenskem parlamentu lepa, a težko uresničljiva, strinjal pa se je z ugotovitvijo Lelje Rehar o vedno večjem jezikovnem razhajanju med matico in zamejstvom. Tu Bandelj vidi rešitev le v zvišanju kakovosti poučevanja na ravni osnovne šole.

Draga 2009 se bo nadaljevala danes popoldne ob 16.30 s predavanjem ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjana Žekša, ki bo podal pogled slovenskih institucij na problematiko Slovencev v zamejstvu in po svetu po padcu meja in v dobi globalizacije. Ob 11. uri pa bodo v Bambičevi galeriji na Opčinah odprli fotografsko razstavo Petra Cvelbarja Brezmejni študijski dnevi - tri desetletja izrazov Drage.

Ivan Žerjal

KOCIJANČIČ - Odgovor na Dipiazzove izjave

»Poduk« županu

O regulacijskem načrtu, uplinjevalniku in Slovenskem stalnem gledališču

Izjave tržaškega župana Roberta Dipiazze o morebitnem prizivu na deželno upravno sodišče proti varianti občinskega regulacijskega načrta, o slovenskem nasprotovanju uplinjevalniku v Tržaškem zalivu in o finančni krizi v Slovenskem stalnem gledališču so spodbudile repliko deželnega svetnika Mavricne levice Igorja Kocijančiča.

Župana je spomnil, da ima vsakdo pravico do priziva na deželno upravno sodišče, če presodi, da ga določen javni akt prizadene. Novi regulacijski načrt se je rodil pod nesrečno zvezdo, v primeru priziva bo lahko župan le sprejel to dejstvo na znanje.

Prav tako ima legitimna vlada članice Evropske unije pravico do izražanja ocen na določene posege, ki bi lahko imeli čezmejne posledice. Župan bi moral na ocene odgovoriti z dejstvi, ne pa z obtožbami o »vmešavanju v italijanske notranje zadeve«. Še hujše je storil podtajnik Menia, ki je »nekdanji socialistični državi odrekel pravico do besede.«

Po županovem mnenju naj bi bil morebitni priziv na deželno upravno sodišče in ocene slovenske vlade o uplinjevalniku »povezane« s finančno krizo slovenskega teatra. Nekakšen pritisk, da bi bilo »njihovo gledališče« (v smislu: slovensko) deležno prispevka. Kocijančič je spomnil Dipiazzo, da je Slovensko stalno gledališče javna ustanova, katere ustanovni člani so med drugim tudi Dežela Furlanija-Juljska krajina, Pokrajina Trst in Občina Trst. Zato gledališče ni »njihovo«, temveč tudi njegovo.

OPČINE - Ureditev prometa v križišču

Semaforji pri Obelisku

Namestili kar dvajset semaforjev - Občina poziva avtomobiliste, naj bodo pozorni

Novi semaforji pri Obelisku

KROMA

Pri Obelisku na Opčinah so pred dnevi predali namenu novo semaforizirano križišče. Semaforji so bili sicer že dalj časa postavljeni, a so le z utripajočo rumeno lučjo opozarjali na previdno vožnjo. Sedaj že nekaj dni urejajo promet.

Na kraju je nameščenih kar dvajset semaforjev. Toliko jih je bilo po mnenju občinskih tehnikov potrebnih, ker se v križišču stika več ulic: osrednja Nova cesta za Opčine, Ul. Bonomea, Scala santa, tam pa sta tudi uvoz in izvoz s parkirišča pri Obelisku in prehod proge openskega tramvaja.

Semaforji v križišču so bili potrebni, ker je bil promet na območju predvsem v jutranjih urah kaotičen, na kraju pa se je pripetilo tudi več prometnih nesreč.

Tržaška občinska uprava je sporočila, da bodo mestni redarji nadzorovali semaforizirano križišče, avtomobiliste - predvsem tiste, ki se peljejo po Novi cesti za Opčine - pa je pozvala, naj bodo še posebej pozorni in naj pred križiščem upočasnijo hitrost.

SSK - Kritično o Dipiazzi

Nekateri ne morejo dlje od prekupčevanja

Deželni tajnik SSK Damijan Terpin in deželni svetnik Igor Gabrovec v skupnem tiskovnem sporočilu komentirata izjavo tržaškega župana Dipiazze, ki je za tržaški trgarski Il Piccolo dejal »če izplačamo račune Slovenskemu stalnemu gledališču, ki je v močni izgubi, potem tudi za regulacijski načrt ne bo težav.« To je po njuni oceni zgovoren dokaz županove osebnosti, ki v vsakem družbenem kontekstu ne vidi drugega kot le trgovino in ničesar drugega. »Sicer se zaradi tega ne bomo preveč razburjali, saj vemo, da vsakdo lahko zajema iz kulturnega zalogaja, s katerim razpolaga. Nekateri lahko govorijo tudi o vrednotah, kot so spoštovanje in zaščita narodnih in jezikovnih manjšin, spoštovanje okolja in ljudi, demokratični dialog, drugi pa ne zmorejo dlje od koncepta golega prekupčevanja,« ocenjuje ta predstavnik SSK.

V zvezi z izjavo deželne odbornice Seganti pa podčrtujeta z zadovoljstvom njeno razpoložljivost do resnega pregleda regulacijskega načrta, ko bo slednji priromal na deželno upravo. Ne moreta pa se strinjati z odbornico za načrtovanje, ko zatrjuje, da je tudi prejšnji Regulacijski načrt - ki ga med dru-

gim popolnoma neosnovano poimenuje kot »Močnikov načrt« - predvideval novogradnje.

Prejšnji regulacijski načrt ni predvideval gradnje celih zaselkov in novih naselbin, trdita predstavnik SSK, temveč dajal tistim, ki so imeli stalno bivališče možnost za širitev lastnega doma ali nove gradnje v neposredni bližini. To je omogočalo družinskim članom, da so lahko ostajali na Krasu, si tam zgradili lasten dom ali da so lahko popravili stare, večkrat tudi že zapuščene hiše. Sedanji regulacijski načrt pa odvzema prebivalcem vse možnosti gradnje in vse možnosti novogradenj prenaša na popolnoma nove površine, ki bodo spremenjene v ogromna nova naselja.

Politični cilj takega početja je jasno razviden, poudarjata Terpin in Gabrovec: odvzeti Kraševcem - ki so večinoma Slovenci - možnost, da bi lahko ostali na teritoriju in jim znižati vrednost nepremičnin. istočasno daje tako ravnanje ogromno privilegijev in prednosti velikim gradbenim podjetjem, ki bodo na tem špekulirala. Zaradi tega, si bosta trdno prizadevala, da bodo pristojne oblasti nad zadevo izvrševale resni nadzor.

ZAHODNI KRAS

Javna dela v Križu

Na četrtkovi seji zahodno-kraškega rajonskega sveta, prvi po poletnem premoru, je bil govor predvsem o Križu. Svetnica Demokratske stranke Maria Grazia Villi je vložila dve vprašanji: prvo se je nanašalo na pomanjkanje parkirišč v vasi, drugo na pomanjkanje igrišč za otroke.

V Križu že desetletja manjkajo parkirni prostori, na kar je rajonski svet že večkrat opozoril. Villijeva je predlagala ureditev parkirišč na zemljišču nasproti nogometnega igrišča in nekdanjega Ljudskega doma, to je v bližini nekdanjega rekreacijskega središča, ki je bilo preurejeno v občinski sedež civilne zaščite. Drugo parkirišče pa bi lahko uredili ob cesti, ki pelje s pokrajinske ceste Prosek-Nabrežina proti cerkvi sv. Roka.

Po oceni svetnice Villijeve bi morali v Križu tudi primerno urediti in razširiti majhno (in edino) igrišče za otroke na območju Klanca. Sedaj je opremljeno le z dvema gugalnicama in plezalno vrvjo. Kotalkališče je zelo majhno, zapuščeno in za otroke nevarno. Območje se nahaja v bližini ceste in ni ustrezno zavarovano, kar predstavlja dodatno nevarnost. Zato je ureditev nujno potrebna, morali pa bi okrepiti tudi javno razsvetljavo.

Predsednik rajonskega sveta Bruno Rupel je poročal o ureditvi štirne pred kriškim pokopališčem. Ko si je območje ogledal tržaški župan Roberto Dipiazzo, ga je Rupel opozoril na odstranitev arhitektonskih ovir, da bi bil tudi ljudem s posebnimi potrebami omogočen vhod na pokopališče. Župan je zagotovil, da bo občina to storila.

S Križem je povezana tudi čistilna akcija na obali pod vasjo. V začetku julija je svetnik Stranke komunistične preнове Roberto Citaruzza opozoril, da je območje kriškega Mula močno onesnaženo. Predsednik Rupel je obvestil občinske organe in ti so poskrbeli za očiščenje obale.

PADRIČE - V 14 evropskih državah se je začel projekt IUSES

Energetsko varčevanje na višjih srednjih šolah

Tečaji za profesorje, ki bodo posredovali dijakom vse potrebne informacije

Projekt IUSES so predstavili podpredsednik AREA Francesco Russo (na sredi), evropski koordinator IUSES-Area Science Park Fabio Tomasi in odgovorna IUSES v Znanstvenem imaginariju Cristina Ferneti

KROMA

SKP - V Miljah tajnik Ferrero

Dva praznika in javna skupščina

Stranka komunistične prenovе ne prireja le volilnih pobud, temveč nadaljuje s političnim delom in gleda naprej. Pokrajinski tajnik SKP Igor Kocijančič je v tem duhu včeraj predstavil nekatere nove pobude stranke, in sicer dva praznika ter javno skupščino, ki bo v ponedeljek ob 18.30 na Trgu sv. Antona. Skupščina bo odprta za vse in je njen namen razpravljati o stanju v tržaški občini in o perspektivah za prihodnost po raznih pobudah, ki jih je podprl župan Roberto Dipiazza, od uplinjevalnika do dogajanja v škedenjski železnarni in pristanišču, pa seveda do zadnjega zapleta v občinskem odboru.

V Miljah se je medtem na območju parkirišča Caliterna včeraj začel pokrajinski praznik SKP, ki bo trajal do 14. septembra. To bo drugi zaporedni pokrajinski praznik v Miljah po večletni prekinitvi. Na njem bodo poleg običajnih kioskov razne glasbene in druge prireditve, najavljen pa je tudi obisk državnega tajnika Stranke komunistične prenovе Paola Ferrera. Točen datum njegovega prihoda morajo še določiti.

V Naselju sv. Sergija pa bo praznik Liberazione danes in jutri. To je že tradicionalen praznik, ki ga lokalni krožek SKP prireja dva krat letno. Na prazniku bo med drugim jutri zvečer shod članice pokrajinskega tajništva SKP Marine Coccola.

AVTOBUSI - Sindikat CUB

Progo Trst-Sežana naj bi kmalu ukinili

Linija naj ne bi bila dovolj donosna

Avtobusni liniji, ki povezuje Trst in Sežana, naj bi bili dnevi šteti. Podjetje krajevnih prevozov Trieste Trasporti naj bi po navedbah sindikata CUB, ki je sicer s podjetjem že dolgo v odprtem sporu, načrtovalo vrsto omejitev na raznih linijah, vključno z ukinitvijo mednarodne proge, ker se je pač poslužuje premalo ljudi in torej ni donosna. Mednarodno medmestno progo so pred enim letom (1. septembra lani) uvedli na pobudo Pokrajine Trst in Zadrugne kraške banke v sodelovanju s podjetjema Trieste Trasporti in Avrio. Ukinitvev naj bi nastopila 14. septembra.

Sindikat CUB omenja, da je podjetje Trieste Trasporti pred dnevi predstavilo svoje prihodnje načrte sindikalnim predstavnikom. Gre za vrsto ukrepov, ki ciljajo na racionalizacijo storitev in zmanjšanje stroškov. Poleg omenjen ukinitve mednarodne proge, načrtuje podjetje krajevnih prevozov še omejitve avtobusne proge št. 10: nova končna postaja naj bi bila na Nabrežju 3. novembra, pri baru Tommaseo, s čimer bi podjetje prihranilo en avtobus in 47 tisoč kilometrov na leto. Delno naj bi spremenili progo avtobusa št. 18, skrajšali pa linijo 11 in 13. Okrnjene naj bi bile storitve šolabusov, liniji 47 in 49 pa naj bi bili še naprej združeni.

Bazni sindikat trdi, da podjetje s krčenjem stroškov neposredno vpliva na kakovost storitev, kar naj bi škodilo uporabnikom in uslužbencem.

Ugasniti računalnik, televizorje in druge aparate, ki jih ne uporabljamo ali odstraniti polnilec mobilnega telefona iz stikala so le nekateri primeri, ko lahko dnevno varčujemo z energijo. Toda varčevanje je v našem vsakdanu v bistvu mogoče povsod, saj se lahko npr. namesto avtomobila poslužujemo kolesa ali avtobusa. To so le nekateri primeri, ki jih bodo profesorji iz mnogih višjih srednjih šol v 14 evropskih državah kmalu posredovali svojim dijakom in dijakinjam, udeležene šole pa bodo nazadnje sodelovale tudi pri Evropski nagradi za energetske učinkovitost.

Profesorji in profesorice bodo za številne načine varčevanja z energijo izvedeli v okviru evropskega projekta IUSES, ki ga financira program Inteligentna energija Evrope. Nosilec projekta je raziskovalni center AREA na Padričah, v katerem so včeraj predstavili projekt. Vzporedno se je v njem že začel prvi tečaj, ki mu včeraj in danes sledijo profesorji iz okrog 30 šol iz vse Italije in pri katerem sodeluje tudi Znanstveni imaginarij iz Grljana. Drugi tečaj bo 10. in 11. septembra. Pri projektu sodeluje, kot rečeno, 14 držav, med katerimi je tudi Slovenija. Če sodelujejo pri tečaju na Padričah tudi nekatere višje srednje šole iz Trsta, sodeluje zavoda Žige Zoisa pri tečajih, ki jih prireja Slovenija v Ljubljani.

Namen projekta je spodbujati dijake in njihove profesorje, da v vsakodnevem življenju bolj učinkovito ravnaajo z energijo. Od takrat, ko zjutraj zazvonijo digitalna budilka, do takrat, ko zvečer ugasnemo luč, je ves čas naš vsakdan zaznamovan z rabo energije. Poleg tega, da to stane, povzroča tudi izpuste CO2 in drugih toplogrednih plinov. Običajno na naše vsakodnevne dejavnosti nismo pozorni. Ugašanje luči in jemanje pijače iz hladilnika namreč poteka skorajda samo od sebe. Projekt IUSES bo torej z obsežnim učnim gradivom dijakom prikazal osnovne principe učinkovite rabe energije v vsakodnevem življenju. Pri tem se bodo posluževali učnega paketa, ki bo vseboval delovne zvezke, multimedijske animacije in pripomočke za izvajanje poskusov, gradivo pa bo na voljo tudi na spletni strani www.iuses.eu.

V okviru projekta bo tudi natečaj, na katerem bodo nagradili šole in posameznike, ki bodo v šolskem letu 2009/2010 izboljšali svojo energetske učinkovitost. Zmagovalci tekmovanja na državni ravni bodo lahko sodelovali na tekmovanju za evropsko nagrado. Nagrade bodo podelili v treh kategorijah, in sicer za šole, posameznike in video prispevke, zaključno nagajevanje pa bo v Trstu oktobra prihodnje leto.

A.G.

Karabinjerji NAS zasegli zobozdravniški ambulantni

Zobozdravnika Gianluco Coslovicha, ki je upravljal dve ambulantni v Trstu in Trziču, je tržaška zobozdravniška zbornica decembra lani suspendirala, kljub temu pa je baje nadaljeval z delom. Karabinjerji videmskega oddelka NAS so včeraj po nalogu javne tožilke Maddalene Chergia obe ambulantni (skupaj sta vredni 250 tisoč evrov) zasegli. Tržaška ambulanta se nahaja v Ul. Maovaz 14 (v Naselju sv. Sergija), tržiška pa v Ul. Garibaldi 62. Poveljnik videmskega oddelka NAS kap. Antonio Pisapia je povedal, da so karabinjerji preiskali ambulantni in ugotovili, da je suspendirani zobozdravnik še naprej opravljal poklic, in sicer v ambulantah, ki ravno zaradi decembrskega ukrepa nimata obveznega dovoljenja, ki ga izdaja zdravstveno podjetje ASS. Coslovicha so suspendirali, potem ko so ravno videmski karabinjerji leta 2004 ugotovili, da je v njegovi ambulanti opravljal zobozdravniške posege zobotehnik. Kap. Pisapia je pristavil, da so podobna odkritja kar pogosta: v zadnjih letih so zasačili več zobotehnikov, ki so brez dovoljenja redno opravljali zobozdravniške posege.

Policijski sindikat COISP prosi za pomoč Slovenijo

Slovenija naj nudi zatočišče italijanski policijski šoli pri Sv. Ivanu in naj sprejme v svoje objekte policiste in tečajnike, ki obiskujejo šolo. Nenavaden poziv, ki je dejansko provokacija na račun italijanskih oblasti, je slovenskemu konzulatu v Trstu poslal državni tajnik policijskega sindikata COISP Franco Maccari. Le-ta v svojem dopisu omenja, da je tržaška prefektura nakopičila 145 tisoč evrov dolgov do podjetij, ki dobavljajo šoli gorivo za kurjavo, zaradi česar je šola v Ul. Chiesa ostala brez goriva. »Ostaneta nam edinole še možnosti, da zasedemo poslopja krajevnih javnih uprav, ali pa da miroljubno vdremo v center za priseljence CIE v Gradišču, v katerem so razmere nedvomno boljše,« je zaključil Maccari.

Danes štafeta proti nasilju nad ženskami

Danes bo z Goriškega prispela v Trst štafeta proti nasilju nad ženskami, ki jo organizira združenje italijanskih žensk UDI. Ob 11. uri bo štafeta palica v centru proti nasilju GOAP (v Ul. S. Silvestro 3/5). Ob 17. uri bo z omenjenega sedišča krenil sprevod, ki bo po Ul. Orologio skozi zgodovinsko mestno središče dospel do Velikega trga.

PRISTANIŠKA KAPITANIJA - Zamenjava tržaškega poveljnika in poseg generalnega poveljnika Pollastrinija

»Trst lahko postane pravo vozlišče«

Kontraadmirala Domenica Passara v Trstu nadomesti kapitan bojne ladje Antonio Basile - Poudarek na dobrih odnosih s slovenskimi in hrvaškimi pomorskimi oblastmi

Včeraj je prišlo do slovesne zamenjave za krmilom tržaške pristaniške kapitanijske. Na sedežu kapitanijske sta si dopoldne - pred predstavnikmi vojske, državnih institucij, krajevnih uprav in verskih skupnosti - na poveljniški preprogi izmenjala položaj odhajajoči kontraadmiral Domenico Passaro in novoimenovani poveljnik tržaške kapitanijske, kapitan bojne ladje Antonio Basile. Basile, ki bo obenem pomorski direktor Furlanije-Juljske krajine, je doslej vodil kapitanijsko v Pescari, Passaro pa odhaja v Palermo. Njemu je tržaški župan Roberto Dipiazza v zahvalo za opravljeno delo izročil srednjeveški pečat mesta Trst. Slovesnosti se je udeležil tudi generalni poveljnik italijanskih pristaniških kapitanijskih, admiral Raimondo Pollastrini.

V poslovnem posegu se je kontraadmiral Passaro zahvalil vsem upraviteljem, ki so v teh letih z njim tvorili sodelovali. »Ko sem dospel v Trst, mi je bilo takoj razloženo, da prepogosto prevladuje v tem mestu t.i. logika "no se pol" (ni mogoče). Upam, da sem s svojim skromnim prispevkom pripomogel k temu, da se ta rek včasih obrne v "se pol" (je mogoče),« je povedal Passaro in omenil skupna prizadevanja z župani obalnih občin in s predsednikom pristaniške oblasti Boniciolljem za razvoj pristanišča. Kapitan Basile je z dobro mero samoironije poudaril razliko v višini, ki ga ločuje od njegovega predhodnika. »Kontraadmiral Passaro je dobrih 20 centime-

trov višji od mene, zato sem te dni s težavo cepetal za njegovimi dolgimi koraki. Upam, da bom drugače znal biti na njegovi višini.«

Admirala Pollastrinija, ki poveljuje vsem italijanskim kapitanijskim, vežejo na Trst lepi spomini. Temu pristanišču je v včerajšnjem govoru namenil vrsto laskavih in optimističnih ugotovitev. Po njegovem je Trst ključno pristanišče tako za Italijo kot za srednjo Evropo, ki bi se na progi 5. koridorja lahko spremenilo v pravo logistično vozlišče (hub). »Širitev Evropske unije na vzhod je mestu prineslo novo upanje in limfo,« je dejal in dodal, da Trst, ki ima močan terciarni sektor, leži sredi pomembnih trgovskih tokov, na pol poti med Milanom in Budimpešto ter Nemčijo. Podčrtal je dobre odnose, ki jih ima obalna straža s slovenskimi in hrvaškimi oblastmi: že zdavnaj je prišlo do napredka v sodelovanju in izmenjavi informacij. Nadzorovanje morja je zdaj enostavnejše in učinkovitejše.

Ob robu slovesnosti je Pollastrini opisal vlogo obalne straže pri preprečevanju pomorskega nezakonitega priseljevanja: »Naša naloga je preprečiti ilegalne prihode, pri Lampedusi pa imamo največ dela z reševanjem življenj beguncev.« Po dogovoru z Libijo se je število ladij beguncev skoraj izničilo, pravi Pollastrini, ki pristavlja, da je prihod ilegalcev po morju šokanten, vendar številčno marginalen pojav, saj velika večina ilegalcev prihaja po kopnem. (af)

Predaja poslov: levo odhajajoči Passaro, desno naslednik Antonio Basile, v sredini Pollastrini

KROMA

TRST - Srečanje v okviru 24. Vilenice

Križanje mnenj o Trstu in njegovi obmejni istovetnosti

Claudio Magris in Boris Pahor odgovarjala na vprašanja Draga Jančarja

Mali avditorij muzeja Revoltella je bil odločno premajhen

KROMA

V avditoriju tržaškega muzeja Revoltella se je predvčerajšnjim zvečer odvijalo zanimivo srečanje s tržaškima pisateljima Claudiom Magrisom in Borisom Pahorjem, ki ga je vodil Drago Jančar. Debata z naslovom Trst in njegova obmejna istovetnost, pri organizaciji katere je sodelovala Skupina 85, je spadala v programski sklop 24. izvedbe Mednarodnega literarnega festivala Vilenica, ki se bo danes zvečer sklenil v istoimenski kraški jami v bližini Lipice.

Po pozdravnih besedah tržaškega župana je Pahor srečanje posvetil tržaškemu škofu Petru Bonomu z utemeljitvijo, da je le-ta v 16. stoletju dal privoljenje za uporabo slovenske besede v mestu (pri njem se je šolal Primož Trubar) in v kolikor je tudi napovedal pristaniški razmah Trsta, do katerega je 200 let pozneje dejansko tudi prišlo.

Uvodoma se je razprava vila okrog vprašanja obmejne istovetnosti. Tema-tiko me je v svojih knjigah namreč postavil pod drobnogled Fulvio Tomizza, prvi vileniški nagajenec, ki je preminul pred 10-imi leti in katerega so se ob tej priložnosti svečano spomnili. Tomizza je v svojih delih dvignil mejo na simbolno raven in vnesel v tržaško in širšo italijansko literaturo prisotnost Slovencev, ki niso dotlej imeli pravega mesta v njej. Magris je tudi opozoril na dejstvo, da je Tomizza vnesel kmečko komponento v tržaško književnost, ki

je bila izključno odraz meščanskega razreda.

Dalje se je debata lotila vprašanj, na katera dejansko išče odgovore vsak pisatelj. Magris, čigar dela so kot znano izšla tudi v slovenskem prevodu (ob tej priložnosti so omenili El Conde, Na slepo in Habsburški mit), je dejal, da se mora sleherni avtor soočiti s svojimi demoni, a jim pri tem ne sme podleči. »Sonce je sijalo na enak način bodisi na Mengeleja, ki je brez usmiljenja izvajal poizkuse na ljudeh kot na njegove žrtve. Z negativnostjo, ki je torej prisotna v svetu, se je treba boriti s ciljem, da svet izboljšamo,« je sklenil svoje razmišljanje tržaški germanist.

Pahorja je pa Jančar povprašal po taboriščni izkušnji: »Je tvojo literaturo najbolj zaznamovala bližina smrti iz taborišča?« Dim, ki se je dvigal iz dimnika krematorijske peči taborišča v Vogezih, je tržaškega pisatelja spomnil na požig tržaškega Narodnega doma, kateremu je prisostvoval kot nemočen sedemletni deček. »Hitler se je dejansko učil od Mussolinija, kasneje ga je pa po grozodejstvih presegel,« je obrazložil. Pogovor, ki so ga spremljali redni aplavzi občinstva, se je v nadaljevanju dotaknil vprašanj onostranstva. Na osnovi taboriščne izkušnje se je Pahor vprašal, kako naj bi bog lahko dopustil, da je človek uničeval sočloveka »kot slamo« in prišel do zaključka, da smo na svetu sami in si zato moramo sami prizadevati, da se bo dobro tudi uveljavilo.

Jančarja je nato zanimalo, kako se je Pahor počutil v Trstu kot manjšinec sredi 70-ih let, ko mu je matična Jugoslavija zaradi objave intervjuja z Edvardom Kocbekom, v katerem je le-ta spregovoril o množičnem pokolu domobrancev v Kočevskem rogu, prepovedala vstop v državo in objavo knjig. »Prizadelo me je, ker sem po fašizmu in nacizmu moral okusiti še šikaniranje s strani komunističnega sistema lastnega naroda,« se je glasil odgovor. Sicer pa ni Pahor nikoli razmišljal o zapustitvi svojega rojstnega mesta: »Trst imam rad, četudi je bilo življenje za Slovence v njem grenko.«

V zaključnem delu srečanja je pogovor med avtorji stekel še o aktualnosti srednje-evropske istovetnosti, katero je Magris ocenil kot proizvod politične supremacije avstro-ogrskega cesarstva v donavskem prostoru in pa meteorologije. Mitteleuropa je vselej predstavljala sobivanje raznolikih istovetnosti in odpor nacionalizmom.

Razprava se je v avditoriju muzeja Revoltella sklenila z optimističnim pogledom v prihodnost. Pahor je menil, da predstavlja Trst s svojimi raznolikostmi dejansko Evropo v malem. »Ko bi tudi v šolah z italijanskim učnim jezikom imeli dijaki možnost spoznavati Srečka Kosovela in druge slovenske avtorje, bi v Trstu dejansko bil raj,« je sklenil svoje izvajanje tržaški pisatelj. (Mch)

TOMIZZEV DUH

Pajzl & kažin

MILAN RAKOVAC

»Po Sloveniji se plazi pošast malodušja«, piše Marko Crnković v Dnevniku. »Trepetam pred trenutkom, ko se nam bo posvetilo, da je Slovenija, kdo ve, kako in kdaj, postala večji pajzl kot druge bivše socialistične države od Litve do Hrvaške in Srbije.«

Ne vem, če je prav tako, vem, da se je Slovenija s tandemom Kučan-Drnovšek dolgo let trmasto držala za jugo-socialistično inercijo, ossia, rečite vi ten kako vas volja: Skupnost, kolektivnost, socialnost Slovenija je, ča ja rivan kapitli, lita i lita držala za svoj politički credo, za kolektivnu psihologiju koja je regulivala sve drugo, pak tako i kada su pisani zakoni i razrezivan državni budget!

Slovenija i niedan drugi, od ex-yu držav, da pričizo rečen; ma ča ste zabili delnice na dar svaken državljanu? Svi smo bili invidijoži, bila je Slovenija u svakem smislu bolja od svih nas drugih, ma vero je i sada. Continua el bon Marko C: »Pri tem pa so na dan udarile tradicionalne slovenske negativne lastnosti, kakršne so majhnost, skromnost, ozkosrčnost, prepirljivost, neambicioznost, neinovativnost, nevoščljivost, nezaupljivost, slepomišljenje, pritlehnost, varčnost, trivialnost. In to še ni vse! Prištejmo k temu še tisto, za kar si nismo krivi sami. Po eni strani je evidentno, da drugi deli ex-YU hitijo v našo smer (če tudi jih kdaj poskušamo upočasniti) in da bomo kmalu izgubili referenčne točke, po katerih smo se z njimi stimulatивно primerjali« ...

Dobro, dobro, nu, je dobro je da je čovik kritičan proti slabih stvari u Sloveniji, ma svejeno moran povidati da Slovenija i dalje ustaje najbolja mrež ex-yu državami, mrež najboljih u tranzitnin državan, a slovenska kulturaq (civilizacija), uz češku, svakako je najbliže nekakvome zapadnjačkom standardu. Intanto, ne škrbite vi tamo, ne, kriza goridoli, se razminjen uve dane krize z mojn ljudan po Istri; jedan ima 20.000 trsi najbolje loze, pak sadi još 40.000 (!!!), i ima mehnaizaciju i konobe najmodernije tutto aciao inox, i ča? A ki zna ča? Ki zna ko će biti turisti, magari uvega lita hi je bilo, i to najveć Slovenci! I ki zna ko ćemo moći svo vino popiti, mi i turisti? Ma, govori mi ta vinante, ter smo vajak bili lačni i žćiedni, ter je vero vajak bila kriza, i nikad težak ni ima šuoldi za kuončimu i števuru; ne živi se samo ud šuoldi!

I tako anke ja, štijen ča je novega tamo na tržaškem:

Propio san kuntenat, gledajući kako Trst ima veliku moštru o Fulviju

Tomizzi, pak naša Patrizia iz »svetega trojstva« Foruma Tomizza (Irena Urbič, Neven Ušumović, Patrizia Vascotto) vodi literate po Trstu u spomen na Tomizzu; deset lit Foruma, stotine obmejnih ino europskih intelektualaca - e, finalmente, anche Trieste se ga ricorda che Fulvio Tomizza iera de Trieste...

Propio san kuntenat da su Vilenicu dali Claudiju Magrisu, un latro Triestin, un altro italian dopo Tomizza.

Propio san kuntenat štijući da će veliku večer triještionsku imati skupa Magris i Pahor.

Propio san kuntenat kad mlada »zamejka« mojen prijatelju ribaru u Poreču reče da me štije v »Primorskem«, pak me on zove priko banki punih škampi; Sior Rakovac, La vegni, La vegni, ta mlada mi se preženta, i ja njuoj, pak mi reče da me veselo štije, ma, kapite to ča? Ja, ja, seveda, prav vse. Ma prav vse, vse? No, ja, propio vse anka ne, ma inšoma, me pjaži...

I tako, šjor Marko C. Je črna i huda je, ma forši čuda manje nego ča van se vidi?

Pajzl in kažin in čirko in čine so vsepovsod, Berlusca cenzurira medije, slovenski cenzori zabranjuju da se piše o sumnjivim tycoonima ča kupuju sve po Sloveniji, hrvatski tycooni zabranjuju (!!!) kritičkim novinarima da pišu o njima; tranzicija i recesija uništavaju zadnje ostatke yu-industrije i privrede; ma pur smo tuote, ma pur ne molamo!

Je istina, pod Venecijon in Austrijon, po Karadorđevićima i Titom, u dva svjetska rata – uvijek je postojao snažan intelektualni, oprobeni i borbene nacionalni krug. Istina je da se taj krug po ex-yu rastače kao šaka soli u kadinu kad bi baba mi prontala didu za namakati noge.

Ma, istina je i to da smo sami sebi pripravili tu mlaku, slankastu vodu u kojoj se sada rastapa i razlaže i rastače sol našeg intelektualnog korpusa, našeg mentalnog potencijala, našeg emotivnog kompleksa. Štijen u beogradskem NIN-u; samo u prvih šest miseci uvega lita austrijsko državlanstvo dobilo je - 968 građana Srbije, 771 iz BiH, 681 iz Turske, 223 iz Hrvatske. Mladi ljudi griedu ča, i to je nacionalna katastrofa. Ma i to smo sami sebi načinili; porka pipa, ter samo žita i formentona i fruti i miesa u ex-yu smo proizvodili za nas i za izvoz; a sada uvozimo sve! Ki je kriv, međunarodna zavjera, ili domača naša lopovska lakomost?! Pajzl i kažin se širi, da, a ča mi? Mučimo i trpimo kako nikad nismo trpili i mučali, a ki nan brani da zviknemo - bando lopovska, rauss!

LJUBLJANA - Za zaključek sprejem župana Jankovića

Bogat ljubljanski dan Vilenice

Ljubljanski župan čestital Claudiu Magrisu in Borisu Pahorja, katerega je povabil, naj se prihodnje leto začasno preseli v Ljubljano, Svetovno prestolnico knjige

Gostje 24. Vilenice so se tudi letos povzpeli na Ljubljanski grad, kjer jih je sinoči sprejel ljubljanski župan Zoran Janković. Predsednik Društva slovenskih pisateljev Slavko Pregl je izrazil upanje, da bi prihodnje leto, ko bo Vilenica beležila 25. izdajo, Ljubljana pa bo prevzela naziv Svetovne prestolnice knjige v glavnem mestu odprli Hišo literature. Pregl je v pozdravnem nagovoru dejal, da je letošnja Vilenica spet boljša kot je bila lanska, prihodnje leto, ko bo največji slovenski mednarodni literarni festival beležil 25 let, pa bo še boljša. Zaslugo za to imajo po Preglovih besedah gostje, festivalsko občinstvo iz vse Slovenije in programska vodja festivala Miljana Cunta.

Med gosti je bila tudi ministrica za kulturo Majda Širca, ki je izrazila veselje nad odmevnostjo, ki jo dosegata festival Vilenica širom po Sloveniji.

V ospredju letošnje Vilenice sta dva avtorja, letošnji lavreat Claudio Magris, ki mu bodo na današnjem slavu v jami Vilenica predali tudi glavno nagrado festivala, ter Boris Pahor kot slovenski avtor v ospredju (*na sliki je Pahor drugi z leve, poleg nje ga je Magris, skrajno desno pa je ministrica Širca, f. BOBO*).

Janković je na sprejemu čestital Magrisu, še posebej pa je bil vesel, da je lahko na Gradu sprejel Pa-

horja, ki je po županovih besedah veliko naredil za povezavo med slovensko prestolnico in Trstom ter za spodbujanje prijateljstva med narodi v širšem smislu. Dodal je, da mu bo v veliko čast, če se bo Pahor prihodnje leto, ko bo Ljubljana Svetovna prestolnica knjige, vsaj za krajši čas preselil v slovensko glavno mesto.

Sicer pa se je vileniško dogajanje v Ljubljani začelo z dopoldanskim literarnim branjem, orisom slovenskoargentinske književnosti, predstavitev del Borisa Pahorja in Andrzeja Stasiuka. Pahorjev roman A Difficult Spring (Spopad s pomladjo) je izšel v zbirki Litterae Slovenicae pri Društvu slovenskih pisateljev v prevodu Erice Johnson Debeljak. Evgen Bavčar, avtor spremne besede, je o knjigi zapisal, da je eden »najbolj svojiskih in nenavadnih literarnih dokumentov boja pisatelja Borisa Pahorja za življenje in smrt«. Gre za zgodbo o taboriščniku, ki skuša s pomočjo ljubezni premagati smrt, ki jo nosi v sebi, je na včerajšnji predstavitvi povedal Pahor. (STA)

AFGANISTAN - V nočnem bombardiranju umrlo 50 do 90 ljudi

Natov napad zahteval tudi številne civilne žrtve

Predsednik Karzaj dogodek globoko obžaloval - Napovedana vrsta preiskav

KABUL - Generalni sekretar zveze Nato Anders Fogh Rasmussen je včeraj obljubil, da bo zavezništvo izpeljalo skrbno preiskavo zračnega napada Natovih sil v Afganistanu, v katerem je bilo v noči na petek ubitih več deset ljudi. Preiskavo incidenta je posebni delegaciji poveril tudi afganistanski predsednik Hamid Karzaj, ki je dogodek globoko obžaloval.

Natove letalske sile so v noči na petek napadle dve cisterni z gorivom, ki so jih v pokrajini Kunduz na severu Afganistana pred tem zajeli talibani. V napadu naj bi bilo po različnih podatkih ubitih med 50 in 90 ljudi - večina naj bi bila upornikov, a med mrtvimi naj bi bili tudi civilisti.

Nočno bombardiranje je znova oživilo razpravo glede civilnih žrtev v vojaških operacijah Natovih sil Isaf, ki so že v preteklosti povzročile napetosti med afganistansko vlado in prebivalstvom. Dogodek oz. poročila o žrtvah med civilisti sedaj preiskujejo Isaf, Združeni narodi in tudi delegacija afganistanske vlade. Afganistanski predsednik je incident globoko obžaloval, ob tem pa poudaril, da "nedolžni civilisti v

vojaških operacijah ne bi smeli biti ubiti ali ranjeni".

Rasmussen je v Bruslju, kjer se je srečal z nekdanjo ameriško državno sekretarko Madeleine Albright, izjavil, da je bilo v napadu ubitih več talibanov, dodal pa je "da obstaja tudi možnost civilnih žrtev, kar pa še ni jasno". "Počakajmo, da se preiskava zaključi," je še poudaril Rasmussen. Predstavnik Isafa v Kabulu Eric Tremblay je medtem poudaril, da "Isaf poročila v civilnih žrtvah vedno jemlje resno" in da bo storil vse potrebno za pomoč prebivalstvu.

"Nujno preiskavo" je zahteval tudi britanski zunanji minister David Miliband. "Pomembno je, da smo zelo odprti in da nam je jasno, kaj se je zgodilo, ter da zagotovimo, da se kaj takega ne bi ponovilo," je ob robu neformalnega srečanja zunanjih ministrov EU v Stockholmu dejal Miliband. Visoki zunanjepolitični predstavnik unije Javier Solana pa je v Stockholmu glede poročil o civilnih žrtvah te obžaloval. "Mislim, da je bilo to zelo dramatično. Žal mi je za svojce žrtev, ki so bili ubiti v eksplozijah cistern," je dejal Solana.

Prizorišče napada v kraju Kunduz na severu Afganistana

ANSA

IZRAEL - Palestinci jezni, kritike po svetu

Netanjahu bo odobril nove judovske naselbine

JERUZALEM - Izraelski premier Benjamin Netanjahu bo odobril gradnjo več sto novih domov v judovskih naselbinah na Zahodnem bregu, preden bo sprejel odločitev o ustavitvi gradnje, kar med drugim odločno zahteva Washington, je včeraj sporočil izraelski vladni vir. Novica je že razjezila Palestince.

Netanjahu naj bi zeleno luč za gradnjo več sto novih stanovanj prižgal, preden bo sprejel odločitev o začasni ustavitvi gradnje. Začasna zamrznitev gradnje naj bi sicer po poročanju izraelskih medijev trajala devet mesecev. Nanašala naj bi se izključno na gradnjo novih stanovanj v naselbinah na Zahodnem bregu, kjer živi okoli 300.000 Izraelcev, ne pa na gradnjo okoli 2500 stanovanj, ki je že dobila zeleno luč vlade. Prav tako se ne bo nanašala na javna poslopja niti judovske četrti v vzhodnem Jeruzalemu, kjer živi okoli 200.000 Izraelcev, je pojasnil izraelski vladni vir.

Ta napoved je že razjezila Palestince. Izraelski načrt o pospešitvi gradnje pred njeno zamrznitvijo je "povsem nesprejemljiv", je povedal glavni palestinski pogajalec Sajeb Erekat. "Edina stvar, ki jo bo ta napoved ustavila, je mirovni proces," je dodal.

Načrt je nato obsodil tudi palestinski predsednik Mahmud Abas, ki se je v Parizu sestal s francoskim predsednikom Nicolasom Sarkozyjem. "Glavna tema naših pogovorov je bila ravno zamrznitev gradnje naselbin," je dejal Abas. Nasprotovanje Netanjahujevim načrtom je sicer izrazilo tudi francosko zunanje ministrstvo.

Novica prav tako ni razveselila ameriške administracije, ki v judovskem naseljevanju na zasedenih palestinskih ozemljih vidi veliko oviro pri prizadevanjih za dosego mirovnega dogovora na Bližnjem vzhodu. Iz Bele hiše so sporočili, da Netanjahujeva odločitev "ni v skladu z izraelskimi obvezami v časovnem načrtu", ki naj bi prinesel mir med Izraelom in Palestinci.

ZDA zato Izrael pozivajo, naj takoj prekine z načrti gradnje judovskih naselbin. Pozivu se je nato pridružil tudi visoki predstavnik EU za skupno zunanjo in varnostno politiko Javier Solana.

Izrael kljub temu računa, da bo Netanjahujev načrt dobil podporo ZDA. V zadnjem času so namreč ZDA nekoliko popustile, saj so dale vedeti, da popolna ustavitev judovskega naseljevanja ni nujen predpogoj za začetek mirovnih

Benjamin Netanjahu

ANSA

pogajanj s Palestinci. Slednji medtem vztrajajo pri popolni ustavitvi naseljevanja.

Ameriški odposlanec za Bližnji vzhod George Mitchell se je v sredo pogovarjal z izraelskimi predstavniki, prihodnji teden pa bo znova na obisku v regiji, kjer se bo sešel z izraelskim in palestinskim vodstvom.

V zameno za zamrznitev gradnje na palestinskih ozemljih naj bi sicer nekatere arabske države - Katar, Oman, Tunizija in Maroko, pristale na odprtje izraelskih trgovinskih predstavništev na svojem ozemlju.

Po tednih relativnega miru so se medtem včeraj znova zaostrole razmere na meji med Izraelom in območjem Gaze, ki je pod nadzorom gibanja Hamas. Izraelsko letalstvo je v noči na petek uničilo predor, ki so ga v smeri Izraela na jugu Gaze izkopali palestinski skrajneži, navaja nemška tiskovna agencija dpa.

Predor je bil po navedbah predstavnikov izraelske vojske dolg okoli 1,5 kilometra. Po mnenju izraelske strani so nameravali palestinski skrajneži predor uporabiti za napade na Izrael in ugrabitve izraelskih vojakov. Že pred izraelskim zračnim napadom je na meji med judovsko državo in Gazo prišlo do streljanja. Oboroženi Palestinci so na judovsko državo izstrelili več granat, a niso povzročili škode. (STA)

KITAJSKA - V četrtek pet mrtvih

V Urumqiju novi nasilni protesti

PEKING - V glavnem mestu kitajske avtonomne pokrajine Xinjiang Urumqi se je včeraj na protestih drugi dan zapored zbrala množica prebivalcev kitajske narodnosti, ki protestirajo proti slabim varnostnim razmeram v mestu. Protestniki so se včeraj na kratko tudi spopadli s policijo. V četrтковih protestih je umrlo pet ljudi.

V mestu, ki šteje 1,8 milijona prebivalcev in ki ga je julija pretreslo medetnično nasilje med večinskim kitajskim ljudstvom Hani in pripadniki muslimanske manjšine Ujguri, so že po četrтковih protestih Hanov močno okrepili policijske enote. Okoli tisoč zbranih protestnikov je včeraj na policiste metalo plastične steklenice, nekateri pa so tudi zahtevali odhod drugega človeka Komunistične partije v Xinjangu. Policiji je po približno uri uspelo prevzeti nadzor nad razmerami in razgnati množico. Nato je v mestu prišlo še do enega protesta, na katerem se je zbralo okoli sto mladih.

V četrtek se je v Urumqiju zbralo več deset tisoč prebivalcev, ki so zahtevali var-

nostna zagotovila, potem ko se je v mestu zvrstila vrsta čudnih napadov z injekcijo. V četrтковih protestih je umrlo pet ljudi, ranjenih in hospitaliziranih pa je bilo 14 ljudi, je novinarjem povedal namestnik župana Urumqija Zhang Hong. V mestu so uradno zabeležili 476 napadov z injekcijami. Za zdaj ni znano, kakšna vsebina se skriva v injekcijah, žrtve pa doslej niso kazale znakov okužbe. Obласти so v zvezi z napadi prijele 21 ljudi, a so se ti nadaljevali.

Na napade z injekcijami se je odzval tudi kitajski minister za javno varnost Meng Jianzhu, ki je prispel na obisk v Urumqi, da bi umiril napetosti, ki so izbruhnile v mestu. Ob tem je izrazil prepričanje, da so za napade z injekcijami odgovorne "etnične separatistične sile" in da poskušajo odgovorni "spodkopati etnično enotnost" v mestu. Meng je na obisku v Urumqiju dejal tudi, da predstavlja vrsta napadov z injekcijami nadaljevanje etničnega nasilja, ki je v mestu izbruhnilo julija. "Ohranjanje stabilnosti je trenutno osrednja in najpomembnejša naloga v Xinjangu," je še dejal Meng. (STA)

ŽENEVA - Sklep podnebne konference

Nov globalni okvir za podnebne storitve

Generalni sekretar ZN Ban Ki Moon

Washington omilil embargo proti Kubi

WASHINGTON - Ameriško ministrstvo za finance je v četrtek sporočilo, da so začela veljati nova pravila, po katerih lahko Američani, ki imajo na Kubi sorodnike, v to državo potujejo kadar koli želijo. Uvedene so tudi nekatere druge olajšave embarga.

Ameriški predsednik Barack Obama je aprila sporočil, da bo spremenil nekatera pravila za potovanja in komunikacije s Kubo, ki jih je uvedel njegov predhodnik George Bush. Američani, ki imajo na Kubi sorodnike, to je poleg staršev in otrok tudi strice, tete, bratrance in sestrične, jim lahko poslej na Kubo pošiljajo neomejene vsote denarja. Doslej so lahko na leto poslali le do 1200 dolarjev.

V primeru potovanja na Kubo bodo sicer lahko še vedno porabili le 179 dolarjev na dan, kar velja tudi za uradnike State Departmenta. Američani kubanskega rodu bodo lahko odslej za svoje sorodnike na Kubi plačevali za satelitsko televizijo, radio in telefonijo. Ameriška telekomunikacijska podjetja bodo lahko vzpostavljala zveze preko optičnih kablov in satelitov.

Jasnejša pravila

o nagradah bančnikom

PARIZ - Finančni ministri sedmih evropskih držav so se včeraj v javnem pismu zavzeli za jasna pravila o nagrajevanju zaposlenih na vodilnih položajih v bančništvu. Ob tem so v pismu zapisali, da so bile doslej nagrade nekaterih vodilnih bančnikov "neprimerne, cinčne in nesprejemljive".

Finančni ministri Švedske, Nizozemske, Luksemburga, Francije, Španije, Nemčije in Italije so v včeraj objavljenem pismu med drugim apelirali tudi na njihove kolege v skupini 20 najrazvitejših in hitro razvijajočih se držav G20, naj se na svojem prihodnjem srečanju zavamejo in jasno določijo pravila o tovrstnem nagrajevanju.

V Evropi in drugje po svetu je ogorčenje povzročilo predvsem nagrajevanje vodilnih mož v bankah, ki so jih pred tem iz krize z javnim denarjem reševala matične države. "Biti moramo zelo jasni: te prakse niso zgolj nevarne, so neprimerne, cinčne in nesprejemljive. Gre za provokacijo in luči strmo naraščajoče brezposelnosti," so poudarili.

Javnega pisma sicer ni podpisal predstavnik Velike Britanije, ki se je glede tega vprašanja zavl v molk. (STA)

S. KOREJA Tik pred izgradnjo jedrske bombe

SEUL - Severna Koreja je sporočila, da je dosegla zadnjo fazo v procesu bogatenja urana in se tako približala izgradnji jedrske bombe. Pjongjang je ob tem tudi sporočil, da nadaljuje s proizvodnjo orožja iz plutonija. "Poskusno bogatenje urana je bilo izvedeno uspešno in je doseglo zadnjo fazo," je v pismu predsedujočemu Varnostnemu svetu Združenih narodov zapisal stalni predstavnik Severne Koreje pri ZN.

Pjongjang, ki je po mesecih napetosti na Korejskem polotoku nedavno uporabil bolj spravljive geste, je ob tem sporočil, da je "pripravljen na dialog in sankcije". Če bo VS ZN dal prednost sankcijam pred dialogom, bo Severna Koreja dala prednost jedrskemu zastraševanju, je še zapisal severnokorejski predstavnik. Posebni odposlanec ameriškega predsednika Baracka Obame za Severno Korejo Stephen Bosworth je izrazil zaskrbljenost. (STA)

TRŽIČ - Ozadje aretacije Mohammada Hussaina Mukterja iz Bangladeša

Znancem »prodajal« lažno zaposlitev in prihod v Italijo

V okviru preiskave prijavili lastnike desetih podjetij, ki delajo znotraj ladjedelnice

MASSIMO ORTOLAN

ALTRAN

»Podpisoval sem papirje, ne da bi vedel, čemu služijo. Dobivam sem plačilne liste, ne da bi delal en sam dan. Pravzaprav niti ne vem, za katero delo je šlo; medtem sem živel z Markom, ki je vzdrževal stike z mojim delodajalcem.« Na osnovi tega pričevanja mladeniča iz Bangladeša je osebje goriškega letčega oddelka in tržiškega oddelka finančne straže sprožilo preiskavo, v okviru katere so aretirali 32-letnega Mohammada Hussaina Mukterja, bolje poznane pod imenom Mark. Policisti so ugotovili, da je Mark, sicer predsednik združenja delavcev iz Bangladeša Bimas in član deželne konzulte za priseljence, iskal podjetnike in jih s dva do tri tisoč evri gotovine prepričal, da so zaposlili njegove znanke, čeprav novih delavcev dejansko niso potrebovali. Bangladešci so se na osnovi lažne delovne pogodbe lahko preselili v Italijo, pred tem pa so v Bangladešu Markovim pajdašem plačali od 5 do 12 tisoč evrov. Preiskovalci so doslej ugotovili, da je Mark na ta način umogočil prihod v Italijo petim priseljencem, vendar ne izključujejo, da je v Tržiču nezakonitih priselencev iz Bangladeša še veliko več. Poleg Marka so prijavi sodnim oblastem še deset lastnikov gradbenih in ladjedelniških podjetij, ki večinoma delajo znotraj ladjedelnice Fincantieri; nekaj podjetnikov je dobro vedelo za Markove nečedne posle in se je veselilo njegovega denarja, drugi so z veliko mero naivnosti priseljence zaposlili, da bi Marku naredili uslugo.

Potek in zaključke preiskave sta včeraj v Tržiču predstavila vodja goriškega letčega oddelka Massimiliano Ortolan in vodilni funkcionar tržiške finančne straže Andrea Locati. Po njunih besedah je bila preiskava zelo zapletena, pričela pa se je pred štirimi leti, ko so za-

čeli preverjati, kako se Bangladešci pridružujejo svojim sorodnikom v Italiji. »Zelo dobro smo sodelovali z italijanskim veleposlaništvom v Daki, ki nam je posredovalo podatke o vsakem Bangladešču, ki se je hotel pridružiti svojim sorodnikom v Italiji,« je pojasnil Ortolan in povedal, da je velika večina priseljencev iz Bangladeša prišla v Italijo s ponarejenimi dokumenti. »Delali so se, da so sinovi in hčere priseljencev, ki so bili že v Italiji, v resnici pa med njimi ni bilo nobene sorodstvene vezi,« je razložil Ortolan. Bangladešci so ponarejene dokumente dobili od podkupljenih funkcionarjev matičnih uradov, sicer pa je treba povedati, da v Bangladešu imajo demografske službe komaj od leta 2005, tako da je bilo delo policije še toliko bolj zapleteno. Preiskava, v okviru katere so aretirali Marka, se je sicer začela leta 2008, ko so se podatki policije križali z ugotovitvami finančne straže o lažnem zaposlovanju priseljencev.

Preiskovalce je ovirala tudi zaprtost bangladeške skupnosti iz Tržiča; priseljenci niso radi sodelovali z agenti, saj so se bali posledic, ki bi jih lahko imeli oni sami ali pa njihovi sorodniki.

TRŽIČ - Pojasnilo iz ladjedelnice

»Mark ni bil v stiku z družbo Fincantieri«

V zvezi z aretacijo 32-letnega priseljenca iz Bangladeša Mohammada Hussaina Mukterja je posredovala tiskovno sporočilo družba Fincantieri; v tržiški ladjedelnici namreč dela veliko Bangladešcev, ki so zaposleni pri zunanjih podjetjih. »V sodobnem ladjedelništvu je nujno potrebno se posluževati storitev zunanjih podjetij, saj je proizvodni proces vedno bolj kompliciran,« sporočajo iz družbe Fincantieri in opozarjajo, da redno nadzorujejo delo zunanjih podjetij in njihovo spoštovanje delavskih pravic.

»Vodja tržiške bangladeške skupnosti Mukter, ki ga bremeni sum sodelovanja pri nezakonitem priseljevanju mladeničev iz Bangla-

deša, zaposlenih pri zunanjih podjetjih znotraj ladjedelnice Fincantieri, ni nikoli imel nikakršnih stikov in odnosov z našo družbo,« poudarjajo iz družbe Fincantieri in nadaljujejo: »Naša primarna skrb je poskrbeti za popolno spoštovanje zakonov, ki so vezani na prisotnost zunanjih podjetij znotraj ladjedelnice. Zato bomo z vsemi razpoložljivimi sredstvi in informacijami stali ob strani preiskovalcem, ki iščejo kršilce zakonov.« Po besedah predstavnikov družbe Fincantieri podjetja, ki so vpletena v preiskavo, predstavljajo le majhen odstotek, če jih primerjamo z vsemi, ki iz dneva v dan pošteno opravljajo svoje delo znotraj ladjedelnice.

GORICA - Zaradi prekupčevanja z mamili

Četverici bodo sodili

Mladeniči so drogo kupovali v Novi Gorici, prodajali pa so jo v Gorici in na Krminskem

Goriško državno tožilstvo je sklenilo preiskavo v okviru operacije proti razpečevanju mamil »Perseo«, ki je konec marca privedla do aretacije štirih mladeničev. Javni tožilec Massimo De Bortoli je za četverico zahteval takojšnje sojenje, tako da predhodna obravnava ne bo potrebna. Pred sodnikom se bodo tako morali zagovarjati 31-letni Emanuel Di Biaggio, 33-letni Cristian Brescia, 34-letni Cristian Di Matteo in 24-letni Stepan Petrosyan; vsi štirje so trenutno v hišnem priporu. Javni tožilec je po drugi strani iz sodnega postopka črtal Miroslava Cotiča, slovenskega državljana, ki je zbežal silam javnega reda pred aretacijo in se po vsej verjetnosti skriva v domovini. Zoper njega so že razpisali evropsko tiralo.

Operacija »Perseo«, ki jo je koordiniral vodja goriškega letčega oddelka Massimiliano Ortolan, se je pričela lanskega maja, potem ko je javno tožilstvo za mladoletne iz Trsta opozorilo, da nekaj mladih Goričanov pod osemnajstim letom

starosti, ki obiskuje igralni salon z avtomati v središču mesta, zauživa nedovoljene opojne substance, v glavnem marihuano. Leteči oddelek goriške kvesture je v naslednjih mesecih izsledil več mladeničev z majhnimi količinami heroina in hašiša, na podlagi njihovih pričevanj pa so po šestih mesecih preiskovanja prišli še do prekupčevalcev, ki so jim drogo prodali. Po izsledkih policije so Di Biaggio, Brescia, De Matteo in Petrosyan drogo nabavljali v Novi Gorici, nato pa so jo preprodajali v Gorici in v drugih krajih goriške pokrajine. Di Biaggia, ki ga brani odvetnik Alessandro Feri, bremeni obtožba, da je v Gorici prodajal heroin, kokain in hašiš; heroin je kupoval pri Cotiču. Brescia, zagovarja ga odvetnik Luigi Genovese, so marca aretirali, ker je na domu hranil 70 gramov heroina, ki naj bi ga po mnenju preiskovalcev nameraval prodati v Gorici. De Matteo je prodajal hašiš Goričanom, medtem ko Petrosyan je skrbel za prodajo hašiša in heroina na območju Krmina.

NOVA GORICA - Uroš Kravos četrti član Hitove uprave

Na muhi upraviteljv tudi plače zaposlenih

Nadzorni svet družbe Hit je na četrtkovi seji imenoval Uroša Kravosa za četrtega člana uprave. Kravos bo zadolžen za tehniško področje, organizacijo in informacijsko tehnologijo. V upravi, ki jo od 1. avgusta vodi Drago Podobnik, se bo pridružil Stojanu Pliberšku in delavskemu direktorju Marjanu Zaherju. Nadzorni svet se je seznanil tudi s tekočim poslovanjem in aktivnostmi družbe za spremembo zakona o igrah na srečo, sestal pa se je tudi s predstavniki sindikatov ter ocenil poslovanje družbe.

Hit je v juliju ustvaril 13,6 milijonov evrov bruto realizacije, v prvih sedmih mesecih letošnjega leta pa slabih 108 milijonov evrov, kar je več kot 13 odstotkov manj kot v primerljivem obdobju lanskega leta. Prihodki družbe so v omenjenem obdobju letošnjega leta znašali 94,7 milijonov evrov, kar je 12 odstotkov manj kot lani, tako da je družba ustvarila 3,7 milijonov evrov izgube. Hitove centre je v tem času obiskalo 857 tisoč gostov, kar je za osem odstotkov manj kot v enakem lanskem obdobju. Stroški dela so v obdobju od januarja do julija 2009 znašali več kot 37 milijonov evrov, kar za štiri odstotke presega obseg iz gospodarskega načrta za leto 2009. Iz družbe so s tem v zvezi sporočili, da prihodki še vedno hitreje padajo kot stroški, ki jih na nekaterih področjih tudi ni mogoče zniževati zaradi pogodbenih obveznosti ali značilnosti delovnih procesov. Čeprav gospodarske napovedi

Praznik grozdja v Krminu

V Krminu je v polnem teku tradicionalni praznik grozdja. Danes ob 19. uri bodo v občinski palači predstavili nov multimedijški muzej vina; ob 20. uri bo na trgu Libertà koncert skupine Powerhouse, ob 21. uri na trgu XXIV maggio pa skupina Papu. Vrhunec praznika bo jutri. Ob 15.30 se bo pričel spreved z desetimi vozovi in petimi godbami. Ob 17.30 se bo na trgu Libertà predstavila skupina La Ricchia iz Apulija, ob 19.30 na trgu IVXX pa skupina Babylon. Južnoameriška skupina Charike bo ob 20.30 sklenila praznik na trgu Libertà. V okviru praznika bodo danes izročili priznanje »Acino d'oro« televizijemskemu voditelju Micheleju Mirabelli, članu krminske zadružne kleti Francescu Brumatu in Vincenzu Barbieriju, ustanovitelju nagrade »Pane della pace« iz Caserte.

Anica Pahor na Gradini

V sprejemnem centru Gradina v Doberdobi bodo jutri ob 11. uri odprli razstavo Anice Pahor z naslovom »Sožitje med materijo in barvanik«. Uvodno besedo bo spregovoril Jurij Paljk. Zapela bo dekljska vokalna skupina Bodeča neža. Razstava bo na ogled do nedelje, 13. septembra.

Western show v Pevmi

V jahalnem klubu Remuda v Pevmi bo danes in jutri tradicionalni western show. Današnji dan je namenjen otrokom, ki se bodo od 10. ure zabavali v posebnih igrah s ponjij; popoldne bodo na vrsti odrasli, ki se bodo preiskusili v tekmovanju Gimkano western. Ob 20.30 bo praznik s country glasbo in hrano. Jutri ob 10. uri se bo začela sedma etapa deželnega prvensva v western jahanju. (lb)

Zdrahe v Doberdobi

V župnijski dvorani v Doberdobi bo v ponedeljek, 7. septembra, ob 20.30 gledališka predstava Primorske zdrahe v izvedbi dramske skupine prosvetnega društva Štandrež. Izvirna Goldonijeva zgodba se sicer dogaja v Chioggi. Štandrežci pa so jo prenesli v naš prostor in v primorsko govorico. Večer prireja župnijski svet in družina Romana Gergoleta.

Hom, inštalacija v Gradišču

Na trgu Unità v Gradišču bodo danes ob 21. uri predstavili javnosti umetniško inštalacijo Hom, ki jo je izdelal Devid Strusiat v okviru festivala Omissis 9. Ob 22. uri bo v palači Monte di Pietà umetniški spektakel Vuotiarendere v izvedbi skupine Mattatoioscenico. Za ogled predstave je potrebna prijava na tel. 338-6934756 ali 340-2517621.

TRŽIČ - Odprtje novega upravnega centra

Pridobitev za mesto

Za prenovitev poslopja »Albergo impiegati« je bilo potrebnih 15 milijonov evrov

V Tržiču bo danes velik praznik, saj bodo odprli prenovljeno poslopje, ki ga domačini poznajo pod imenom »Albergo impiegati«. Stavbo so zgradili med letoma 1912 in 1927 za potrebe tržiške ladjedelnice, saj so v njej živeli neporočeni uradniki. Po drugi svetovni vojni je v poslopiju dobila svoj sedež lulaška kapetanija, potem pa je bilo več let prazna. Tržiška občina je sprožila postopek za obnovo stavbe leta 2004, pri njenem prenavljanju pa so aktivno sodelovali tudi zasebni partnerji. V poslopje je bilo vloženih okrog petnajst milijonov evrov, zdaj pa bo v njem zaživel upravni center z raznimi uradi tržiške občine in drugih ustanov. Med drugim bodo v poslopiju prisotni zveza občin ANCI, konzorcij za razvoj tržiškega industrijskega konzorcija in konzorcij Ditenave. V delu poslopja so uredili hotel s štirimi zvezdicami.

Na današnjem odprtju ob 11. uri bo poleg župana Gianfranca Pizzolitta prisoten tudi deželni odbornik Roberto Molinaro.

PIERIS - Srečen razplet

Pogrešanega našli na njivi

80-letnik je bil v zmedenem stanju

Moškega - 80-letnega Pietra Bassa -, ki so ga v Pierisu, na območju občine Škocjan, pogrešali od četrtega zvečer, so našli včeraj popoldne, okrog 16. ure. K sreči ni doživel ničesar hujšega. Ležal je sredi njive soje in bil v zmedenem stanju, kar je morebiti povezano s starostjo in z boleznijo, zaradi česar so ga odpeljali v bolnišnico na pregled.

Iskalna akcija se je začela takoj po izginotju, v njej pa so sodelovali karabinjerji in osebje civilne zaščite. Moški se je v četrtek popoldne skupaj z ženo odpravil na obisk znancev v sosednji Turjak. Ko je prišel čas za vrnitev domov, je dejal, da se bo sprehodil do doma, medtem ko so njegovo ženo pospremili na dom z avtomobilom. Ženska je doma zaman čakala na moža, naposled je poklicala na pomoč. Zaman so ga iskali do včeraj popoldne, ko je prišlo do srečnega razpleta. Po vsej verjetnosti se je 80-letni Basso izgubil in zašel stran pot ter pod milim nebom preživel tudi noč.

DRAGO PODOBNIK

za naslednje mesece kažejo na umirjanje recesije, v družbi ne pričakujejo hitrega izboljšanja in porasta realizacije zaradi dvigovanja zaupanja potrošnikov.

Do konca septembra bodo pripravljeni kratkoročni in srednjeročni ukrepi uprave, katerih cilj bo dodatno znižanje stroškov in prilagoditev trenutnim prihodkom družbe. Prav plače zaposlenih naj bi bile po prepričanju poznavalcev eden od glavnih krivcev za obstoječe razmere, saj so edino, česar v družbi še niso oklestili. Plačna masa, ki letno znaša od 55 do 60 milijonov evrov, predstavlja že četrtino realizacije. Če bi delavcem plače znižali za 10 odstotkov, bi Hit po prepričanju nekaterih posloval že blizu pozitivne ničle, če bi vlada upoštevala njihove davčne predloge, pa bi bilo Hitovo poslovanje spet pozitivno. (nn)

ROMJAN - V ponedeljek srečanje o prevozi v slovensko osnovno v šolo in vrtec

Prevoz in pravice morajo zagotoviti javne uprave

Splošen poziv občinam tržiškega mesta okrožja, da naj s skupnim dogovorom rešijo težave

POKLON BRATOMA RUSJAN - Danes

Praznični vrhunec ob stoletnici

Replika Rusjanove Ede bo atrakcija današnje Vrnitve domov na goriškem letališču; zaradi neugodne vremenske napovedi danes sicer ne bo poletela, bo pa na ogled.

Zaradi neugodne vremenske napovedi oziroma premočnih vetrov se bo osrednji dogodek v okviru praznovanj v počastitev 100-letnice prvega slovenskega poleta z motornim letalom bratov Rusjan danes popoldne začel brez poleta replike Ede 5 iz Ajdovščine proti letališču na goriških Rohaj, kot je bilo predvideno. Z novogoriške občine so sporočili, da bo replika letala na Roje razstavljena na ogled, pilot Tomaž Meze pa bo na voljo za vsa pojasnila o letalu. Letalski del prireditve Vrnitev domov je tako odpovedan oziroma prestavljen na soboto, 12. septembra, napovedani dogodki na samem letališču pa bodo potekali po nespremenjenem scenariju. Novost bo le poseben poklon pionirju Edvardu Rusjanu, ki ga bo izkazala Letalska šola nacionalnega prevoznika Adria Airways s preletom formacije letal Piper Tomahawk in Arrow. Prelet se bo začel ob 15. uri in bo trajal 15 minut, takrat pa se bo začel uradni del prireditve s pozdravnimi nagovori in odkritjem spomenika ter spominske plošče bratoma Rusjan. Okrog 15.45 bodo piloti Adria Airways k spomeniku položili venec, sledilo pa bo nadaljevanje programa z obiskom razstav v hangarju in ogledom razstavljenih letal.

Sicer pa bo v Novi Gorici praznično že dopoldne. Ob 10.30 uri se bo začela slavnostna seja mestnega sveta ob občinskem prazniku, ki se je bosta udeležila tudi nekdanji predsednik republike in častni občan Nove Gorice, Milan Kučan, ter podpredsednik državnega zbora Vasja Klavara. Ob 12. uri bo v avli mestne hiše odprtje razstave o bratih Rusjan z naslovom »100 let brnenja na goriškem nebu« avtorja Srečka Gombača. Ob 12.45 uri pa bo na travniku pred občinsko stavbo spuščanje letalskih modelov. Po slovesnosti na Rohaj se bo dogajanje spet vrnilo v Novo Gorico, kjer se bo ob 17. uri na travniku pred občinsko stavbo začela Robinova zabava. Nastopili bodo Čuki, od 19. ure dalje pa še Rok Kosmač, Frenk Nova, Alenka Gotar, Vili Resnik, Tribute to Love, Mama Manka in Rock otočec fantje, Alya, Rudi & The Cool Vibes, Bohem, Zaklonišče prepeva, Društvo mrtvih pesnikov in Frezas. Ob 23. uri bo koncert slovenske skupine Elvis Jackson, ki je bila nominirana za nagrado evropske MTV. Zbrane bosta nagovala tudi župan Mirko Brulc in nečakinja bratov Rusjan, Grazia Rusjan. (nn)

Javne uprave morajo zagotoviti prevoz otrokom, ki obiskujejo slovensko osnovno šolo in vrtec v Romjanu. V to so prepričani slovenski upravitelji, šolniki in družbeni delavci, ki se bodo v ponedeljek, 7. septembra, ob 18. uri sestali v Doberdolu s predsednikom pokrajine Enricom Gherghetto, z županom iz Ronk Robertom Fontanotom ter z županom iz Tržiča in novim koordinatorjem tržiškega mesta okrožja Gianfrancom Pizzolittom. Zasedanje sta sklicala doberdolski župan Paolo Vizintin in predsednik pokrajinske konzulte za vprašanja slovenske narodne skupnosti Peter Černic, poleg že omenjenih upraviteljev iz Laškega pa so bili na srečanje vabljeni tudi ravnateljica Večstopenjske šole Doberdob Sonja Klanjšček, predsednica Združenja staršev slovenske osnovne šole in vrtca iz Romjana Damijana Kobal ter pokrajinska predsednika SSO Walter Bandelj in SKGZ Livio Semolič.

Doslej je za prevoze otrok v slovensko šolo in vrtec v Romjanu skrbelo Združenje staršev, ki je v ta namen vložilo veliko sredstev in energij. Da bi Združenje lahko še naprej zagotavljalo prevoze, bi potrebovalo med 20 in 30 tisoč evrov za kritje stroškov, sicer pa je pričakovano, da je vsakoletnih težav postalo jasno, da je treba poskrbeti za dokončno rešitev zadeve.

Apel za zagotovitev prevoza otrok v romjansko šolo je pred dnevi na pristojne upravitelje naslovila ravnateljica Večstopenjske šole Doberdob Sonja Klanjšček. Njenemu pozivu se je odzval doberdolski župan Vizintin, ki je o težavah s prevozom seznanil ostale župane iz tržiškega mesta okrožja na njihovem zadnjem srečanju. »Dogovorili smo se, da počakamo na izid srečanja v Doberdolu in se zatem ponovno sestanemo. Ne glede na to je vsekakor jasno, da ne bo nikakor lahko najti dokončne rešitve. Brez pomoči oz. prispevka pokrajine in vseh občin, od koder se otroci vozijo v šolo v Romjan, bomo težko prišli zadevi do konca,« poudarja Vizintin, ki je prepričan, da je treba poskrbeti za strukturalno, definitivno rešitev. »Preko 75 odstotkov otrok prihaja v Romjan iz sosednjih občin, ki morajo dati svoj doprinos k reševanju težav,« poudarja Vizintin in opozarja, da posledice porasta števila otrok v Romjanu občutijo tudi v Doberdolu. Na doberdolski nižji srednji šoli namreč narasta število vpisanih, zato pa ima tudi občina vse višje stroške, saj gre za nakup šolske opreme, novih klopi in stolov vsako leto kar nekaj denarja. »Sovodenjska občina prispeva h kritju stroškov, ki jih imamo za nižjo srednjo šolo. Ostale občine iz Laškega, od koder prihaja v nižjo srednjo šolo v Doberdob vse več otrok, pa kljub našim pozivom doslej niso dale niti evra. Če se bo to nadaljevalo tudi v prihodnjih letih, bomo primorani omejiti število solarjev, pri čemer bomo dali prednost otrokom iz občine Doberdob, seve-

da ne glede na pogovorni jezik njihovih družin,« pojasnjuje Vizintin.

Vozel prevozov v Romjanu dobro poznata tudi krovni organizaciji SKGZ in SSO. »Manjšinske organizacije so dolga leta krpale vrzel, do katere je prišlo zaradi pomanjkanja javnega prevoza v Romjan. Po tolikih letih je prišel trenutek, da za prevoz poskrbijo javne uprave. Otrokom je treba enkrat za vselej zagotoviti pravico do šolanja v slovenskem jeziku,« poudarja goriški pokrajinski predsednik SKGZ Livio Semolič in opozarja, da manjšinske organizacije ne nikakor nameravajo še naprej nadomeščati javnih ustanov. »S tem stališčem sem pred časom seznanil tržiškega župana Pizzolitta in ga bom v ponedeljek v Doberdolu tudi potrdil,« zaključuje Semolič.

Podobnih misli je tudi predsednik pokrajinske konzulte za vprašanja slovenske narodne skupnosti Peter Černic. »Šolstvo je javno, zato je vsaka zasebna rešitev nesprejemljiva. Javne uprave morajo poskrbeti, da državljan ima zagotovljen prevoz v slovensko šolo,« pravi Černic, ki je prepričan, da je treba rešitev najti v sinergiji z vsemi občinami tržiškega mesta okrožja. »V Romjanu je prevoz otrok bolj kompliciran kot na Plešivem, kjer smo do rešitve prišli s posredovanjem pokrajinskega prevoznega podjetja APT. V romjansko šolo prihajajo otroci iz številnih občin, ki morajo najti skupni jezik in skupaj rešiti težave,« pravi Černic in nadaljuje: »Svočas nam je predsednik Gherghetta obljubil, da pokrajina bo kupila avtobus za prevoz otrok v Romjan. K temu bi treba dodati še reorganizacijo vseh šolskih prevozov v Laškem, saj avtobus ne bi uspel peljati v šolo otrok iz vseh občin.« Po besedah Černica bi se morale občine dogovoriti in tako organizirati prevoze v integriranem sistemu, od katerega bi vsi imeli koristi.

Ali ima »recept« za rešitev težav, smo vprašali tudi tržiškega Gianfranca Pizzolitta, ki je bil pred kratkim imenovan tudi za koordinatorja tržiškega mesta okrožja. »Nedvomno je treba spoštovati pravico otrok, da obiskujejo šolo v slovenskem jeziku. Moj sin se je šolal tudi v Doberdolu, moja žena je Slovenka, zato pa sem prepričan, da je poznavanje dveh jezikov in kultur izredno pozitivno. Zaradi tega zagotavljam, da bomo težave vzeli v pretres in nato skušali najti ustrezno rešitev. Zadevo sem vključil na dnevni red srečanja županov tržiškega mesta okrožja, ki bo potekalo 21. septembra,« zagotavlja Pizzolitto, ki še ne ve, ali se bo uspel udeležiti ponedeljkovega srečanja v Doberdolu. Ob 17. uri se namreč mora udeležiti zasedanja v Marini Lepanto, ki je vključeno v postopek za prodajo energetskega sektorja družbe IRIS. Srečanje v Doberdolu se začne samo uro kasneje, zato pa župan napoveduje, da v primeru njegove odsotnosti se bo zasedanja udeležil eden izmed občinskih odbornikov. (dr)

GORICA

Snujejo čezmejno okence za azbest

EMIL JELEN

BUMBACA

V Solkanu želijo uresničiti čezmejni urad, v katerem bi nudili informacije in predvsem pomoč slovenskim in italijanskim delavcem, ki so bili izpostavljeni azbestu. Predlog za njegovo uresničitev je dala Zveza sindikatov azbestnih bolnikov (SABS), podprli pa sta ga zveza delovnih invalidov ANMIL in mednarodno neprofitno združenje EARA (European Asbestos Risks Association), ki združuje organizacije izpostavljenih azbestu iz Veneta, FJK, Slovenije in Hrvaške. Da bi urad postavili na nogo, bodo do 15. oktobra vložili prošnjo Evropski uniji, s katero bodo zaprosili za 1.100.000 evrov prispevka. »Pripravili smo projekt z naslovom »SPI-Work«, ki predvideva uresničitev čezmejnega urada, ki bi nudil pomoč in oporo Zvezi SABS, združenju EARA in pokrajinskim izpostavam zveze ANMIL iz Gorice, Trsta, Ravenna in Benetk,« je pojasnil Diego Schirò, tržaški pokrajinski svetnik zveze ANMIL, medtem ko je njen goriški predsednik Emil Jelen pojasnil, da je predlog za uresničitev čezmejnega urada dal predsednik Zveze SABS Bojan Goljevšček. Po besedah Jeleno so med partnerje projekta vključili še pokrajinski izpostavi zveze ANMIL iz Veneta in Emilije-Romagne ter združenje EARA.

Vsebinsko in cilje projekt so predstavili včeraj na goriški pokrajini, poleg Jeleno in Schiroja pa so bili prisotni še predsedniki zveze ANMIL iz Trsta, Veneta in Emilije-Romagne Angelo Colsani, Lino Ghion in Walter Zannoni, dalje predsednik Zveze SABS Bojan Goljevšček, Črtomir Špacapan v imenu novogoriške občine in Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, predsednik združenja EARA Roberto Fonda in njegov član Pavel Hikel. Udeleženci srečanja so pojasnili, zakaj si prizadevajo za uresničitev čezmejnega urada za azbestne bolnike. Odgovor je zelo enostaven; v goriški pokrajini zaradi tržiške ladjedelnice in na širšem območju Nove Gorice zaradi cementarne v Anhovem je izredno visoko število obolelih z azbestozo, ki potrebujejo pomoč in oporo.

Predstavljeni projekt je že dobil podporo krajevnih upravitelj; podprli so ga tako na deželi kot tudi na novogoriški občini. »Župan Nove Gorice Mirko Brulc je že dal na razpolago poslopje v Solkanu, v katerem bi lahko uresničili urad,« je pojasnil Špacapan, medtem ko je Goljevšček poudaril, da je treba delavcem zagotoviti varno in zdravo delo. Po njegovih besedah v skandinavskih državah 2,5 odstotkov bruto domačega proizvoda gre za zdravljenje poškodovanih in obolelih delavcev, medtem ko v Sloveniji to število presega 5 odstotkov; to dokazuje, da je v naših krajih namenjene premalo pozornosti zagotavljanju varnih in zdravih delovnih pogojev.

Projekt za uresničitev čezmejnega urada bodo pristojni evropski organi ocenili v roku 45 dni od zapadlosti roka za vložitev prošenj. Če bo projekt sprejet, bi lahko z njegovim uresničevanjem začeli že marca prihodnjega leta, trajal pa bo 36 mesecev.

Ob robu srečanja je Fonda pojasnil, da delavci, ki so vdihovali azbest, najpogostejše zbolijo za pljučni mezoteliom. »Gre za zelo hudo bolezen; po diagnozi bolnikom ostane samo od šest do osem mesecev življenja,« je razložil Fonda. Po njegovih besedah v Furlaniji-Juljski krajini zboli med 50 in 60 ljudi na leto; večinoma gre za delavce tržiške ladjedelnice in tržiškega pristanišča, kjer so v vsem povojnem obdobju raztovorili preko 650.000 ton azbestnega prahu. Hikel, ki se je v tržiškem pristanišču zaposlil leta 1963, deset let kasneje pa je bil imenovan za konzula družbe pristaniških delavcev, je povedal, da od upokojitve dalje je bil na 173 pogrebih bivših sodelavcev, ki so umrli zaradi pljučnega mezotelioma. (dr)

MITTELMODA - Zveneča imena in prost dostop na prizorišče

Defilé bo prebudil Travnik

Prijavilo se je preko 600 šol visoke mode z vsega sveta - Načrtujejo odprtje razstavnega prostora, kjer bodo na ogled dela talentiranih natečajnikov

Goriška natečajna prireditev Mittelmoda bo letos sedemnajsta po vrsti. Čeprav ni še polnoletna, je z letošnjim letom dosegla še večji mednarodni prestiž od tega, po katerem je doslej slovela.

Predsednik Mittelmoda International Lab-a Matteo Marzotto, ki je obenem predsednik žirije, je držal obljubo in svoje napovedi celo presegele. V petek, 11. septembra, bodo v Gorico namreč prišla v goste zveneča imena z mednarodne modne scene, poleg Marzotta še Marialuisa Trussardi, predsednik italijanske zbornice za modo Giuseppe Modenese in kreator Ermanno Scervino. Ob 21. uri se bodo gostje udeležili predstavitve 26 kolekcij mladih modnih oblikovalcev, ki bo potekala sredi nedokončanega Travnika, pod milim nebom in pod pogojem, da bo vreme naklonjeno. Na prireditvi, ki jo bosta povezovala Tjaša Dornik in Guido Bagatta, bo Scervino predstavil svojo zimsko kolekcijo. Vstop

na prizorišče bo prost, kar je letošnja novost; če pa bo vreme ponagajalo, bodo modno revijo preselili na sejmišče.

Na včerajšnji predstavitvi Mittelmode na sedežu Trgovinske zbornice je župan Ettore Romoli ugotavljal, da buda lahko veliko prispeva k ponovnem zagonu Gorice. Predsednik ASCOM-a Pio Traini je napovedal, da bodo trgovci poskrbeli za spremljevalne pobude. Direktor sejemskega podjetja Maurizio Tripani pa je izrazil zadovoljstvo, da bo avditorij v ulici Roma poimenovan po goriški kulturi: »Naša kultura je res posebna, to pa pomeni, da je Mittelmoda na pravi lokaciji.« Dodal je še, da načrtujejo odprtje muzeja oz. razstavnega prostora, kjer bodo na ogled dela modnih talentov, ki so se udeležili dosedanjih izvedb Mittelmode. Besedo je seveda imel tudi predsednik videmske in goriške sejemске družbe, Sergio Zanirato, ki je navedel, da se je na natečaj prijavilo preko 600 šol visoke mode z vsega sveta.

Manekenka na lanske modni reviji v Gorici BUMBACA

PEVMA - Tiho slovo Olge Bevčar

V ljudeh je pustila trajno sled

Za vedno je odšla Olga Bevčar vdo-va Mikluš. Vest, da se je njeno zdravstveno stanje zaskrbljivo poslabšalo, se je med znanci razširila sredi poletja, vendar nihče ni pričakoval, da bo boleznij podlegla že v prvih septembrskih dneh. V svojem 74. letu starosti je umrla v četrtek zjutraj v goriški splošni bolnišnici.

Olga Bevčar se je rodila na Oslavju. Leta 1957 se je omožila z Milkom Miklušem in se z njim preselila v Pevmo, kjer sta si uredila družinski dom. Kljub temu - in kot prava Brika - je bila še naprej močno navezana na domači kraj ter zlasti na brata Pepija, sestro Bogdano in ostale svojce. Z možem Milkom sta imela sina Karla in hčerko Tatjano. Pokojnica je odlež z zgledno materinsko predanostjo skrbela za svoja otroka, kasneje pa še za vnuka Marka in Martino.

Kot za mnoge goriške žene, tudi Olgina življenjska pot ni bila posejana s cvetjem. Leta 1980 - ravno tako v septembrskih dneh - ji je dolga bolezen odvzela moža Milka; še hujši udarec je bila smrt komaj 23-letne hčerke Tatjane v poletnem času leta 1983. V tolažbo pa sta se ji še v istem poletju rodila vnuk Marko in vnukinja Martina, ki jima je pokojnica vseskozi izkazovala veliko ljubezen in je bila na njiju ponosna.

OLGA BEVČAR
VDOVA MIKLŠ

Olga Bevčar je izhajala iz rodoljubnih družin s partizansko tradicijo. Skupaj z ostalimi člani družine je bila več desetletij tudi raznašalka Primorskega dnevnika na območju Pevme. Ko se zapleteš v pogovor z Jankom Gergoletom, odgovornim za raznašalce našega dnevnika v osemdesetih letih minulega stoletja, beseda vedno nanese na Olgo iz Pevme, kar je le še dodaten dokaz, da je v znanih in sodelavcih pustila globoko sled.

Na poslednjo pot jo bodo pospremili danes. Ob 9. uri bo pogrebni sprevod krenil iz mrliške veže goriške splošne bolnišnice. Počivala bo na pevmskem pokopališču, v domači zemlji, ob možu Milku in hčeri Tatjani.

JUDOVSTVO Spomini, tradicija, glasba in okusi

Tudi na goriškem bodo obeležili dan judovske kulture. V goriški sinagogi v ulici Ascoli bodo praznovanja potekala jutri: ob 11.30 bo odprtje razstave o okusih judovske tradicije, ob 12. uri bo aperitiv izraelskih barv, ob 17.30 bo Valerio Marchi predstavil svojo knjigo z naslovom »Il dottor Sachs. Un medico ebreo in Friuli e la sua famiglia...«, ob 18.45 pa bodo ponudili še prigrizki judovskih in izraelskih jedi z vinom kasher. Voden obiski sinagoge bodo potekali med 10. in 15.30.

Prireditve bodo tudi v Gradišču, kjer bo hkrati potekal mednarodni festival klezmer glasbe: 7. septembra ob 20.30 bo v palači Torriani koncert kvarteta Klez, sledila bo projekcija filma »Il Golem« ob glasbeni spremljavi Andree Massarie, Davida Casaliya in Giorgia Pacoriga; 8. septembra ob 19. uri bo David Meghnagi predaval o Freudu in njegovem času, ob 20.30 bo poklon Herbertu Paganiju, ob 21.30 bo koncert skupine Fondaco dei Suoni; 9. septembra ob 18. uri bo predavanje Jaela Kopciowskija o Reuvenu Feuersteinu, ob 18.40 bo nagajevanje na tečaja v spomin na Rava Elio Kopciowskega, ob 20.30 pa še koncert skupine Lucidarium.

MARATON Lokve bodo zavzeli gorski kolesarji

Na Lokvah bo jutri potekal gorsko kolesarski maraton, ki šteje za slovenski pokal v krosu in pokal Friuli MTB Challenge 2009. Poleg tekmovalcev se ga bodo udeležili tudi rekreativci. Maraton organizira društvo Planota v sodelovanju s Turističnim društvom Lokve, društvom GoBike iz Gorice in mestno občino Nova Gorica. Letošnji maraton bo posvečen Edvardu Rusjanu, ki se je aktivno ukvarjal tudi s kolesarstvom. Lanskega, prvega maratona na Lokvah se je udeležilo 170 kolesarjev, letos pa se je do včeraj dopoldne prijavilo 90 tekmovalcev iz Italije in ravno toliko iz Slovenije. Zaradi velikega zanimanja in dejstva, da se bo mogoče na maraton prijaviti tudi na dan prireditve do 9. ure, pričakujejo organizatorji od 300 do 400 udeležencev.

Tekmovalci se bodo izpred parkirišča pred restavracijo Paradiso na 53 ali 30 kilometrov dolgo progo podali ob 10. uri. Rekreativci bodo startali 15 minut kasneje, ob 10.30 pa bo še start tekmovalca za otroke. Cilj maratona bo pri Govejem kalu, razglasitev rezultatov pa ob 14.30 uri pred okrepčevalnico Paradiso. Najboljši v posameznih kategorijah bodo prejeli tudi praktične nagrade, posebno nagrado pa bosta prejela tudi najmlajši in najstarejši udeleženec. Prav vsi, ki se bodo prijavili, bodo prejeli kolesarsko platenko, spominsko majico in prigrizek. Prireditelj bo potekala ob vsakem vremenu, organizatorji pa vse udeležence opozarjajo, da je obvezna uporaba zaščitne čelade. (nn)

Jubilej zveze bo počastila Grofica Marica

Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice beleži letos 50-letnico svojega delovanja. Ob pomembnem jubileju bo pripravila postavitev operete, ki bo premierno uprizorjena v petek, 2. oktobra, v Kulturnem centru Lojze Bratuž. Zveza je za to priložnost izbrala opereto Grofica Marica madžarskega skladatelja Imreja Kálmána, ki je bila prvič prevedena v slovenščino. Predstavo bodo ponovili kar trikrat, in sicer v nedeljo, 4. oktobra, v torek, 6. oktobra, in v nedeljo, 11. oktobra, tako da ne bo za nikogar zmanjkalo mesta v teatru. Ob pevcih in igralcih dramskih skupin, ki delujejo v okviru članic Zveze slovenske katoliške prosvete, bosta na odskih deskah centra Bratuž nastopila tudi solista Elvira Hasanagić (sopran) in Sebastijan Podbregar (tenor).

Na odru centra Bratuž z intenzivnim ritmom potekajo priprave na postavitev operete

BUMBACA

Kam po bencin

Danes in jutri bodo na Goriškem družne naslednje bencinske črpalke: **GORICA** AGIP - Ul. Duca d'Aosta 74 ESSO - Ul. Brass 7/b TAMOIL - Ul. Lungo Isonzo 110 ERG - Ul. Brig. Re, na državni cesti 56 km 33+ **TRŽIČ** ESSO - Ul. Boito 64 API - Ul. Grado SHELL - Ul. Boito 7 **RONKE** SHELL - Ul. Redipuglia 25/a ERG - Ul. Aquileia 35 **ŠKOCJAN** SHELL - Ul. Grado 10 **ŠLOVRENC** AGIP - Ul. Nazionale, na drž. cesti 56 **VILEŠ** ERG - Državna cesta 351 km 16+250 **KRMIN** SHELL - Drevored Venezia Giulia 23

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI MARZINI, korzo Italia 89, tel. 0481-531443. **DEŽURNA LEKARNA V KRMINU** BRAČAN (FARO), ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395. **DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU** OBČINSKA 2, ul. Manlio 14 A/B, tel. 0481-480405. **DEŽURNA LEKARNA V ŠKOCJANU** RAMPINO, trg Venezia 15, tel. 0481-76039. **DEŽURNA LEKARNA V ROMANSU** DEL TORRE, ul. Latina 77, tel. 0481-90026.

Obvestila

V CENTRU DANICA NA VRHU bo danes, 5. septembra, potekal celodnevni nogometni moški turnir na travnatem igrišču. Začetek tekem ob 9 uri. Delovali bodo dobro založeni kioski.

Doberdoba in ob 20.30 nastop zbora Starši ensemble iz Romjana; do 21. ure bo možen ogled razstave z naslovom Narod osvoboditve.

SEKCIJA VZPI-ANPI DOL-JAMLJE v sodelovanju z občino Doberdob in pokrajinskim odborom VZPI-ANPI prireja v nedeljo, 20. septembra, ob 11. uri odkritje partizanskega obeležja pri Devetakih.

SPDG vabi člane in prijatelje k udeležbi na spominskem pohodu Bazoviški junaki, v nedeljo, 6. septembra. Prevoz z lastnimi sredstvi.

AO SPDT vabi na plezalni tečaj za začetnike. Predstavitveni večer bo v sredo, 9. septembra, ob 20.30 na ulici sv. Frančiška v Gregorčičevi dvorani na sedežu ZSKD. Za informacije: Goran 3408597787 ali po mailu goranobad@yahoo.com.

Čestitke

Kulturni dom v Gorici, pokrajinski odbor SKGZ za Goriško in športno združenje Dom Gorica skupno in iskreno želijo MAŠI BRAINI in MARINU MARSICU vse najboljše na novi življenjski poti.

Danes stopata na skupno življenjsko pot MAŠA BRAINI in MARINO MARSIC. Veliko sreče v novem skupnem življenju jima želijo člani in sodelavci kulturne zadruga Maja iz Gorice.

Prijatelji z Goriške ter bivše odbojkarice ekip Val-Dom in Agorest želijo MAŠI BRAINI in MARINU MARSICU vse najboljše na novi življenjski poti.

MAŠA in MARINO! Trikrat zdravo vama ključje igralci in odborniki OK Val

MAŠA in MARINO, naj sreča vaju spremlja vsepovsod... po Rodosu in drugod!... želimo vsi iz KB Centra.

Valovci se danes veselimo. Naš bivši igralec MANUEL in njegova izvoljenka VERONIKA stopata na skupno življenjsko pot. Da bi bila vedno srečna in vesela, je naša iskrena želja.

Prejšnji teden sta zapriseгла svojo zvestobo doljanski demokratični republiki, danes pa se bosta poročila MANUEL DEVETAK in VERONIKA SOSIC. Veliko sreče in ljubezni jima voščijo vsi Doljani.

Draga

Veronika in Manuel

sta se zmenila, si rinčke kupila, pa pred oltar stopila in si večno zvestobo obljubila. Zdaj sreča naj vaju spremlja povsod, okrog vaju pa skače naj kup otrok. Veliko sreče na skupni poti vama želijo

teta, stric, Isabel in nona Ida

Danes se v Gorici poročita

Marino Marsič in Maša Braini

Ob tem prazniku jima iskreno čestita in želi vse najboljše v skupnem življenju

Slovenska kulturno-gospodarska zveza

Kino

GORICA **KINEMAX** Dvorana 1: 16.40 - 18.30 - 20.15 - 22.00 »L'era glaciale 3: L'alba dei dinosauri«. Dvorana 2: 17.30 - 19.50 - 22.10 »Segnali dal futuro«. Dvorana 3: 18.00 - 20.00 - 22.00 »Videocracy - Basta apparire«.

TRŽIČ **KINEMAX** Dvorana 1: 17.00 - 18.45 - 20.30 - 22.15 »L'era glaciale 3: L'alba dei dinosauri«. Dvorana 2: 16.15 - 18.00 - 19.45 - 21.30 »L'era glaciale 3: L'alba dei dinosauri«. Dvorana 3: 17.40 - 19.50 - 22.00 »Segnali dal futuro«.

Dvorana 4: 17.30 - 20.10 - 22.00 »Ri-datto d'amore«.

Dvorana 5: 17.50 - 20.10 - 22.10 »La custode di mia sorella«.

Šolske vesti

SDZPI obvešča, da je v teku vpisovanje na tečaje po univerzitetni diplomi: Uporaba načinov in obvladovanje orodij komunikacije (80 ur), Priprava turističnih paketov za čezmejno območje in njihova promocija (80 ur), Upravljanje informacijske varnosti (60 ur). Brezplačni tečaji, ki so financirani s sredstvi Evropskega socialnega sklada, bodo potekali na goriškem sedežu SDZPI, Verdijev korzo 51 v prostorih KB Centra. Rok vpisovanja zapade 16. oktobra; informacije na tel. 0481-81826 ali na naslov e-pošte go@sdzpi-irsip.it in na spletni strani www.sdpzpi-irsip.it.

SDZPI obvešča, da je v teku vpisovanje na tečaj po višješolski diplomi v sodelovanju s podjetji Tehnike finančnega posredništva 580 ur (300 ur teorije, 280 ur work experience, študentska 2,30 evra za vsako uro prisotnosti na delovni praksi). Brezplačni tečaj, ki je financiran s sredstvi Evropskega socialnega sklada, bo potekal na goriškem sedežu SDZPI, Verdijev korzo 51 v prostorih KB Centra. Rok vpisovanja zapade 25. septembra; informacije na tel. 0481-81826 ali na naslov e-pošte go@sdzpi-irsip.it in na spletni strani www.sdpzpi-irsip.it.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA S SLOVENSKIM UČNIM JEZIKOM V GORICI sporoča, da se bo v četrtek, 10. septembra, začel pouk na vseh osnovnih šolah in nižji srednji šoli Ivan Trinko. Na osnovnih šolah bo pouk trajal od 8. do 13. ure, na nižji srednji šoli pa od 8.15 do 12.55 v četrtek in petek ter od 8.15 do 12. ure v soboto. Od ponedeljka, 7. septembra, bo pouk potekal po običajnem urniku od 13.45. Vzgojne dejavnosti v vseh vrtcih Večstopenjske šole v Gorici se bodo začele v ponedeljek, 14. septembra. Do 18. septembra bodo vrtci delovali do 12. ure brez kosila, od 21. septembra dalje pa bodo dejavnosti potekale po običajnem urniku s kosilom. V vrtcu v ulici Max Fabiani bodo 9., 10. in 11. septembra potekali dnevi odprtih vrat za uvajanje otrok, ki so vpisani v prvi letnik. Uvajanje bo potekalo med 9. in 11. uro.

RAVNATELJSTVI IZOBRAŽEVALNEGA ZAVODA Cankar-Zois-Vega in zavoda Gregorčič-Trubar v Gorici obveščata, da se bo začel pouk v šolskem letu 2009-10 v sredo, 9. septembra. Pouk bo trajal od 9. do 12. ure; ob 8.30 se bodo dijaki in šolsko osebje lahko udeležili šolske maše v večnamenski sobi na zavodu Cankar. **RAVNATELJSTVO VEČSTOPENJSKE ŠOLE DOBERDOB** sporoča, da se bodo vzgojne dejavnosti v vseh vrtcih ravnateljstva pričele v četrtek, 10. septembra. Od 10. do 18. septembra v vrtcih ne bo kosila, dejavnosti se bodo zaključile ob 12. uri. Od 21. septembra dalje bodo dejavnosti potekale po običajnem urniku s kosilom. Pouk v osnovnih šolah in nižji srednji šoli se bo začel v četrtek, 10. septembra, v osnovni šoli v Romjanu od 10. do 18. septembra ne bo kosila, pouk se bo zaključil ob 13. uri. Od 21. septembra dalje bo pouk do 15. ure s kosilom.

Koncerti

MED ZVOKI KRAJEV: v nedeljo, 6. septembra, ob 21. uri v cerkvi v Marianu koncert kvartetov Maffei - Arion.

Mali oglasi

PRODAM HIŠO V PODGORI z garažo, vrtom in dvoriščem, potrebno popravil. Tel. 320-1817913.

Pogrebi

DANES V PEVMI: 9.00, Olga Bevčar vd. Mikluš (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V TRŽIČU: 9.50, Stefania Marangon vd. Gregori s pokopališča v cerkev Sv. Nikolaja, sledila bo upepelitev.

DANES V ŠKOCJANU: 12.00, Liliana Nadile (iz tržiške bolnišnice ob 11.45) v cerkvi, sledila bo upepelitev.

NOGOMET Besni Lippi pred tekmo proti Gruziji

TBILISI - Marcello Lippi je besen. »Nikomur ni mar kaj se dogaja z reprezentanco.« Selektor je najbrž prebral italijanske športne dnevnike in spoznal, da se ti ukvarjajo z najrazličnejšimi vprašanji, reprezentance pa ni v ospredju, čeprav igra danes v Tbilisiju proti Gruziji (začetek ob 20. uri, TV Rai 1) eno odločilnih tekem za uvrstitev na sklepno fazo SP 2010 v Južni Afriki. Ob ugodnem razpletu tudi po drugi tekmi prihodnjo sredo v Turinu proti Bolgariji, bi »azzurri« že lahko praznovali uvrstitev na SP.

Verjetna postava Italije: (4-4-2): Buffon, Zambrotta, Cannavaro, Chiellini, Criscito, Marchionni, Pirlo, Palombo, Camoranesi, Iaquineta, Rossi (De Sanctis, Santon, Legrottaglie, D'Agostino, Di Natale, Pepe, Girardino).

U21 - 1. krog kvalifikacij za EP: Wales - Italija 2:1

Slovenija na Wembleyju
LONDON - Slovenci so hitri in nevarni iz protinapadov, je pred današnjo prijateljsko tekmo na Wembleyju proti Sloveniji (18.20, TV Slovenija 2) opozoril selektor Anglije Fabio Capello.

Dnevnik: Krhin
»bogatejši« od Handanoviča
LJUBLJANA - Ljubljanski Dnevnik je pozorno spremljal pisanja Gazzette dello sport o plačal v italijanski nogometni A-ligi in se zgrozil ob ugotovitvi, da mladi slovenski vezist Interja Rene Krhin z 0,4 milijona evrov na leto zasluži več kot prou Udineseju reprezentančni vratar Samir Handanović (0,3). Krhin je pri Interju daleč najslabše plačan igralec članske ekipe, Handanović pa je pri Udineseju na sredini plačilnih razredov.

Powel premagal Gaya
Na atletski zlati ligi IAAF v Bruslju je v teku na 100 metrov zmagal Jamajčan Asafa Powel, ki je s časom 9,90 premagal Američana Tysona Gaya (10,00). V teku na 400 metrov je Američanka Sanya Richards s časom 48,83 dosegla najboljši izid sezone na svetu.

Kenijci William Biwott, Gideon Gathimba, Geoffrey Rono in Augustine Choge so popravili najstarejši svetovni atletski rekord. V disciplini, ki je redko na programu, v štafetnem teku na 4 X 1500 m, so s 14:36,23 za več kot dve sekundi popravili prejšnji rekord (14:38,8) nekdanje Zahodne Nemčije iz leta 1977.

Fill uspešno operiran
Italijanski alpski smučar Peter Fill, ki je minulo sezono osvojil naslov svetovnega podprvaka v supervesleslomu, je v Turkuju na Finskem uspešno prestal operacijo. Po hudi poškodbi mišic in tetiv v predelu dimelj in stegna, ki jo je staknil 23. avgusta v Patagoniji, ga čaka rehabilitacija. »Za takšne poškodbe ne obstajajo natančni podatki o trajanju rehabilitacije. A ne glede na to, ne dvomim o tem, da bom okrevale. Sem še mlad in pred mano je še dolga kariera,« je bil na svoji spletni strani optimističen Fill. Operacijo je opravil priznani finski specialist Sakari Orava, ki je v poldrugi uri vstavil tri titanske vijake oziroma »kavljve«, s katerimi je Fillu obnovil raztrgane kite.

Pennetta OK
NEW YORK - Vse bolj uspešna Flavia Pennetta je na teniškem US Opnu v 2. krogu z gladkim 6:1, 6:1 odpravila Kanadčanko Aleksandro Wozniak.

Na Padričah finale
Italijana Claudio Grassi in Daniele Giorgini sta finalista teniškega turnirja Carr Service (10.000 dolarjev) v organizaciji društva TC Triestino. Finale bo danes ob 15.00 na igrišču TCT na Padričah. Polfinalna izida: Grassi - Grigelis (Lit) 6:1, 7:5, Giorgini - Semrajc (Slo) 6:2, 6:2.

Italijanke brez polfinala
V četrtfinalu ženskega nogometnega evropskega prvenstva na Finskem je Nemčija z 2:1 premagala Italijo in se tako uvrstila v polfinale. Z Italijo je nastopala tudi Tržačanka Sara Gama.

Acegas Aps nočoj v Trstu
Tržaški košarkarji Acegas Aps bodo nočoj (začetek ob 20.30) v domači športni palači, v okviru državnega pokala za ekipe A-lige amaterjev, gostili ekipo Jesolo San Donà di Piave, proti kateri so v sredo zmagali 85:52.

ODBOJKA - 26. evropsko prvenstvo

Italija slabo začela, Slovenija že odhaja

Bolgari nadigrali »azzurre«, Slovenci po dveh porazih praktično brez možnosti

Matej Černic je proti Bolgarom igral dva seta in dosegel tri točke

ANSA

tihi dosegel v napadu le tri točke (le 23-odstotna učinkovitost), boljše je sprejemal (78-odstotkov odličnosti), kar pa ne velja za Lorisa, ki se je moral proti močnim bolgarskim servi-

som »zadovoljiti« z 51-odstotno odličnostjo pri sprejemih. Mania' je bil v obrambo velikokrat na pravem mestu, a je le redkokdaj uspešno prestregel nasprotnikove napade. Najslabše pa se je v sprejemu odrezal Savani z le 27-odstotno odličnostjo. Italija je predvsem igrala zelo nihajoče v vseh elementih. Danes bodo »azzurri« igrali proti Češki, zmaga pa je že imperativ, sicer bi bila celo pod vprašajem uvrstitev v naslednji krog. Bolgari (ob tradicionalno močnih napadih in servisih so letos presenetili tudi v polju), ki so v četrtek s 3:2 premagali Srbijo, pa so se že uvrstili v drugi del prvenstva.

Po včerajšnjem gladkem porazu proti Slovaški so možnosti Slovenije za uvrstitev v nadaljnji krog zgolj teoretične. Jutri jo čaka še tekma proti Grčiji, ki je včeraj presenetila favorizirane Špance, le čudežni razplet bi lahko Slovincem omogočil, da se še dokopljejo do 3. mesta. Glede na to, kaj so pokazali doslej pa varovanci trenerja Hribarja, optimizma ne opravičujejo. Na sklepno fazo EP so se uvrstili polni upanj, vendar je tu-

NAŠ POGOVOR - Ambrož Peterlin »Češko pa bodo Italijani premagali«

Pri ekipi Trieste volley 2010 je ozračje delavno in prijateljsko

Ambrož Peterlin se po dveh sezonah v Furlaniji, kjer je ob študiju v Guminiu lani kot standardni libero igral v B2-ligi pri Cordenonsu, vrača v Trst, skupaj z mnogimi drugimi slogaši pa bo član novo nastale ekipe Trieste Volley 2010.

Si gledal Italijo?

Ja, bilo je res žalostno. Drugi set so na primer že imeli v rokah, a so ga izgubili zaradi lastnih napak in napadov. Vrstile so se druga za drugo, nasprotno, Bolgari so vedno imeli igralca, ki je poslal žogo na tla.

Kaj lahko doseže Italija na tem prvenstvu?

Mislím, da bi bilo veliko preseñenje, če bi osvojili kolajno. To bo zelo težko.

Misliš, da je po tem porazu vprašljiva celo uvrstitev v naslednjo fazo?

To pa ne. Vsaj Češko bodo zagotovo premagali.

Kaj pa Černic in Mania'?

Mislím, da sta svojo nalogo dobro opravila.

Kljub temu je trener Anastasi Černica v tretjem setu zamenjal.

Razlog je bil samo v tem, da je hotel okrepiti napad. V tem elementu je Martino prodornejši.

Dva Slovenca v reprezentanci. Kako to komentiraš?

Mislím, da je to enkratno in tudi neponovljivo.

Letos se vračša v Trst k ekipi Trieste Volley 2010. Kako potekajo priprave?

Rekel bi, da zaenkrat zelo dobro. Treniramo vsak dan. Vsi delajo z velikim navdušenjem, prisotnost je sto-odstotna, nihče ne varčuje z močmi. Povezanost med slogaši in drugimi igralci pa je vse večja.

Za vas bo prihodnje leto igral tudi profesionalac in dosedanji prvoligaš Stéfano Mari. Je res pomembna okrepitev?

AMBROŽ PETERLIN

KROMA

S tehničnega vidika je za dva razreda boljši od vseh nas. Ker je lani igral v A2-ligi in se je sezona zanj končala že aprila, je bil na začetku priprav fizično nekoliko slabše pripravljen, vendar je v zelo kratkem času že ogromno nadoknadil, saj on trenira tudi posebej v fitnessu. Mislím, da tako dobrega igralca v B2-ligi letos ne bo.

Med novostmi je tudi korektor Corazza, vendar pa se zdi za to vlogo zelo nizke rasti!

Je celo nižji od mene, vendar skake izjemno visoko, z zaletom več kot en meter. Že deset let igra v B2-ligi z različnimi klubi, le v Bibionu je bil rezerva. Lani je bil v vlogi korektorja prav gotovo eden najboljših igralcev v ligi.

Kakšna bo letos B2-liga?

Kaže, da bo boljša in lažja. Mnoge ekipe v B1 in B2-ligi se niso vpisale v prvenstvo ali je prišlo med različnimi klubi do združitve, zato se je več dobrih igralcev znašlo v istem klubu. Svoje prispeva tudi pravilo, da sme vsaka ekipa imeti le štiri igralce nad 32. letom starosti. Rezultat tega je, da se je več igralcev iz B1 preselilo v B2-ligo.

Kateri je torej lahko vaš cilj?

Minimalni cilj je, da pustimo za sabo štiri ekipe, to je, da se rešimo. Vendar je to res najmanj kar moramo doseči. Katere so naše možnosti je sicer težko reči, zagotovo bi morali biti boljši kot smo bili lani v Cordenonsu, ko smo pristali na končnem 8. mestu. (ak)

KOLESARSTVO - 6. etapa vuelle

Velika zmaga Boruta Božiča

MADRID - Slovenski kolesar Borut Božič, član moštva Vacansoleil, je postal prvi Slovenec z zmago na eni od treh največjih večetañnih kolesarskih dirk (Giro, Tour, Vuelta). Božič, ki je avgusta na dirki po Poljski postal drugi Slovenec z zmago na dirkah Pro Toura (pred njim je to uspelo Mateju Mugerliju), je že v ponedeljek v tretji etapi španske vuelle od nizozemskega Zuthpena do Venla izenačil najboljši dosežek slovenskega kolesarstva na kateri od treh največjih večetañnih kolesarskih dirk, ko je v ciljnem sprintu zasedel drugo mesto, včerajšnjo šesto etapo pa je v šprintu osvojil. Druga mesta so pred tem dosegli tudi Zoran Klemenčič in Valjavec na Giru ter Valjavec in Janez Brajkovič na Vuelti.

»Počutim se kot v sanjah. Zelo sem zadovoljen z zmago, še posebej zaradi dejstva, da sem v sprint prišel 'ukleščen' med Farrarja in Bennatija.

250 metrov pred ciljem sem se odločil za napad in uspelo mi je presenetiti tekmece,« je dejal Božič.

BORUT BOŽIČ

ANSA

Devetindvajsetletni Božič je skupno zdaj napredoval na šesto mesto s 23 sekundami zaostanka za vodilnim. Na čelu je ostal Nemec Andre Greipel iz moštva Columbia-HTC, tokrat desetouvrščen. Nemec je vodstvo prevzel po četrtkovi zmagi v peti etapi. Drugi Slovenec na dirki Tadej Valjavec (AG2R) na današnji etapi zasedel 18. mesto s šestimi sekundami zaostanka in je skupno 27. (44 sekund zaostanka).

Danes bo v Valenciji potekal 30 kilometrov dolg kronometer.

NOGOMET - Trenirajo v Mirnu, Doberdobu in v Sovodnjah

Združena ekipa Mladost-Adria-Sovodnje je zaživela

Trenerja Peric in Markič navdušena - Skupaj v slovenskem prvenstvu U10 in U12

Majčke Barcelone z imeni Messija in Henrija, Milana, Arsenal, Interja in tudi splitskega Hajduka, pri katerem trenira Edy Reja, trener slovenskih korenin iz Ločnika. Na lepo urejeni travnati zelenici v Mirnu je bilo na četrtkovnem treningu združene ekipe začetnikov (oziroma kategorij U10 ter U12) Adrie, Mladosti in Sovodenj živahno in zanimivo. Pisana množica, okrog trideset mladih nogometašev, je marljivo trenirala pod taktirko trenerske dvojice Paola Perica in Sandorja Markiča. Prvi del treninga je bil namenjen tehniki in koordinaciji. Drugi del pa, očitno bolj po godu mladim igralcem, igri in zabavi.

Združena mladinska ekipa Adria-Mladost-Sovodnje je v letošnji sezoni lepa novost. Predstavniki vseh treh društev so zaorali novo ledino čezmejnega združevanja. Doslej še nismo imeli združene nogometne čezmejne ekipe, ki bi nastopala tako v Sloveniji kot v Italiji. V lanskoli sezoni smo na Goriškem sicer imeli čezmejno mladinsko prvenstvo U14, ki se bo letos razširilo še na starejšo kategorijo U16. To pa tudi in predvsem zaradi različne politične situacije, ki je v zadnjih letih prevetrila Goriško.

»To je zgodovinski dogodek,« je podčrtal predsednik Sovodenj **Zdravko Kuštrin**, ki je eden izmed pobudnikov tega projekta. »Otrok je vedno manj in za-

Združena ekipa U12 Adria Ciciban-Mladost-Sovodnje

BUMBACA

radi tega je mladinsko delovanje naših društev okrnjeno. V Mirnu smo našli pravega partnerja in odločili smo se za skupno pot.« Na mirenskem igrišču smo srečali **Igorja Jurna**, koordinatorskega pri mladinskem sektorju doberdobske Mladosti. »Prepričani smo, da je to prava pot, čeprav težav ne manjka. V prvi vrsti se soočamo z dvema različnima pravilnikoma. Na primer: nogometaše Sovodenj in Mladosti lahko registriramo tudi v Sloveniji in slednji lahko igrajo v slovenskem prvenstvu U10 in U12. Nasprotno pa Mirenci ne smejo nastopati v italijanskem prvenstvu začetnikov. Po

pravilniku državne nogometne zveze so tujci in za njihovo registracijo bi morali poskrbeti za dovoljenje za bivanje,« je povedal Juren, ki skupaj z odgovornim za mladinske ekipe pri mirenski Adrii Luko Cijanom in Sovodenjem Rudijem Devetakom skrbi za združeno mladinsko ekipo.

Trenerja **Sandro Markič** iz Vrtojbe in **Paolo Peric** iz Doberdoba sta se že vživela v nov projekt. »Otrok je veliko in treba je biti zelo pozorni. Združena ekipa je za vse nas dodatna motivacija, saj lahko tako treniramo bolj kakovostno. Fantje in tudi deklici, ki igrajo z nami, lahko veliko napredujejo in spoznajo nove prijatelje,« pravi Peric. Tudi Markič hvali projekt združitve. »V Mirnu smo imeli malo otrok. Prav tako v Doberdobu in v Sovodnjah. Združitve je smiselna in pametno zasnovana. Razdalje med vasmi so kratke, tako da je projekt izvedljiv,« je prepričan Markič. Združena ekipa enkrat tedensko trenira v Mirnu, v Doberdobu in v Sovodnjah. Nogometaši Mladosti in Sovodenj se na treninge vozijo s kombijem. Igralce Adrie pa pripeljejo starši. »Pravzaprav smo tu tako navajeni, saj se v Miren vozimo tudi iz bolj oddaljenih krajev. Sina vozim na trening iz Vojsčice pri Opatjem selu,« pravi **Izidor**, ki je ob mreži gledal četrtkovni trening. »Pobuda je zelo pozitivna. Tudi otroci so navdušeni. V Mirnu je malo otrok, saj je tu na Goriškem konkurenca velika. Poleg Adrie so tu še klub iz Renč, Bilje in Hit Nova Gorica. Toliko bolj zanimivo in smotno pa je, da sodelujemo s slovenskimi klubi iz Italije. Tega sodelovanja je bilo v zadnjih letih premalo. Prav gotovo smo bili veliko bolj aktivni v osemdesetih in devetdesetih letih, ko smo vsako leto nastopali na raznih turnirjih čez mejo,« je še dodal Izidor.

Združena ekipa bo prvo prvenstveno tekmo v slovenskem prvenstvu mlajših dečkov U12, pod okriljem medobčinske

nogometne zveze iz Nove Gorice, igrala že v ponedeljek. Ekipa Adria Ciciban-Mladost-Sovodnje bo ob 18. uri gostovala v Kobaridu. Prvenstvo starejših cicibanov U10 se je uradno začelo včeraj. Prvo tekmo združene ekipe proti Vodicam pa so preložili na kasnejši datum. V 2. krogu bo združena ekipa v Sovodnjah (ob 17.30) gostila Kobarid. Italijansko prvenstvo začetnikov se bo začelo šele oktobra. V tem pa bodo nastopali le igralci Mladosti in Sovodenj.

Jan Grgič

ZDRUŽENA EKIPA

ADRIA-MLADOST-SOVDNJE:

U12 (1997 in 98): Simone Cosani, Gregor Danielis, Martina Devivo, Saša Gergolet, Gregor Terpin, Jan Furlan, Domen Peric, Cristian Visintin, Martin Faidiga, Giacomo Serafin, Davide Trevisan, Luca Černic, Gaja Zuzic (vsi Mladost), Ivan Persoglia, Simone Glessi, David Vasič, Jurij Devetak, Nikolaj Pavletič, Janez Petejan (99), Filip Mosetti, Simon Čadeuk (vsi Sovodnje), Anej Kumar, Ajdan Pajntar, Anej Silič, Anej Zadavec, Erik Vidmar, Esad Hozanović, Esmir Mraković, Hazim Čajić, Kris Trampuž, Matej Likar, Matija Pušnar, Nejc Krajnc, Nik Masten, Tilen Kravos, Marko Pahor, Matej Dominko (vsi Adria).

U10 (1999 in 2000): Anej Marušič, Altin Kryeziv, Anej Zanier, Deni Ferrari, Hatip Selimi, Jan Surina, Jasmin Bašić, Klemen Marušič, Luka Humar, Matej Faganeli, Matic Gregorič, Nina Petejan, Štefan Marušič, Tina Wanek, Erik Pahor (vsi Adria), Cristian Faidiga, Luka Gergolet, Martin Juren, Matej Lavrenčič, Anej Zanier, Davide Copetti, Saša Zuzic (vsi Mladost), Dejan Bacicchi, Dimitrij Petejan, Gregor Tomšič, Francesco Pahor, Dimitrij Pavletič, Emrah Redžić, Elija Laković, Peter Soban, Antonio Gallo, Erik Pintar, Martin Juren (vsi Sovodnje).

NOGOMET - Predstavitev ekipe na Vrh

Sovodenjci nočejo igrati vloge »pepelke«

Predsednik Zdravko Kuštrin in ostali Sovodenjci v gostilni Devetak

BUMBACA

Novi dresi, veselo razpoloženje in okusna hrana. V četrtek zvečer so v priznani gostilni Devetak na Vrh predstavili nogometno ekipo Sovodenj, ki bo v letošnji sezoni po dvanajstih letih in drugič v zgodovini društva zopet igrala v zahtevnem prvenstvu promocijske lige. Predsednik sovođenskega društva Zdravko Kuštrin, ki so ga z ostalim odborom znova potrdili na julijemskem občnem zboru, je napovedal zelo zahtevno sezono: »Naš glavni cilj bo obstanek v ligi. Lansko zapredanje v višjo ligo je bilo glede na načrtne načrte nekoliko nepričakovano. Vsekakor sem prepričan, da bomo letos dali vse od sebe in poskusili bomo doseči obstanek v ligi.« Kuštrin je gostom (Livio Rožič za ZSSDI, Erik Figelj za Občino Sovodnje, podravnatelj Zadržne banke Doberdob Sovodnje Flavio Mosetti ter predstavnik FIGC Gennaro Falanga) predstavil naprej letošnje nove nakupe ter nato še ostale stebre članske ekipe, ki bodo letos igrali z novimi dresi. Kuštrin je tudi poudaril, da bodo v Sovodnjah še naprej skrbeli za mladinski sektor in tudi za ekipo ljubiteljev, ki je ob članski ekipi pravi ponos za Sovodnje.

Bolj redkobeseden je bil trener Claudio Sari, ki trenira Sovodnje že četrto sezono. V teh letih pa je dosegel kar dve napredovanji. »Promocijska liga je zelo zahtevna. Če se bomo potrudili in dobro trenirali, pa lahko dosežemo obstanek. Nočemo igrati vloge pepelke,« je dejal. (jng)

ODBOJKA - Mladi Sloge in Soče skupaj na pripravah

V različnih izmenah se je na Koroškem zvrstilo 81 tečajnikov

Za mlade odbojkarje Sloge in Soče so se priprave na letošnja mladinska in članska prvenstva začela že 17. avgusta, ko se je prva skupina odpravila na priprave v Mežico na Koroškem. Če so poletne predprvenstvene priprave za Slogeše že dolgotrajna ustaljena tradicija, je letos prvič prišlo do organiziranega skupnega dela tudi na tem področju med Sočo in Slogo, ki že nekaj časa predvsem na mladinski ravni zgledno in uspešno sodelujeta.

Priprave, ki jih je z organizacijskega vidika vodilo AŠZ Sloga v sodelovanju z ZSSDI, so se odvijale v različnih izmenah. Skupno se jih je udeležilo kar 81 tečajnikov, od katerih jih je bil levji delež na Koroškem skoraj dva tedna, od 17. do 30. avgusta. Ta prava armada odbojkarjev in odbojkaric (od začetnikov in začetnic do mladincev in mladink oz. članov in članic društvenih prvih ekip) je stanovala v Domu Peca nad Mežico, skupina starejših fantov (C ligaši Sloge in Soče in v prvem tednu tudi nekaj B2 ligašev Sloge Tabor) pa na Prevaljah. Vsi so trenirali v telovadnici v Mežici, ki nudi odlične pogoje za vadbo, saj so

Udeleženci priprav na Koroškem

v njej tri velika odbojcarska igrišča in eno manjše, poleg tega pa še soba za fitnes, ter na zunanjih igriščih mežiškega letnega telovadišča. Vodstvo treningov so prevzeli domači trenerji Lucio Battisti, Franko Drasič, Martin Maver in Ivan Peterlin (ki je bil tudi glavni vodja in organizator priprav) ter mežiška trenerja Damir Oceppek ter Miran Rebula. Tudi vreme je bilo udeležencem priprav zelo naklonjeno, saj jih je dež presenetil le dvakrat, če pomemb-

nejše pa je dejstvo, da ni prišlo do nobene hujše poškodbe ali bolezni, kar je tudi dokaz dobro zasnovanega dela.

Ob rednem treniranju so si tečajniki lahko tudi ogledali največjo znamenitost Mežiške doline – podzemlje Pece oz. turistični rudnik svinca in cinka, kjer so jih vodili seznanili s to, sedaj sicer že opuščeno dejavnostjo, ki je v dvajsetem stoletju zaposlovala tudi po dva tisoč ljudi. Mežico in njene glavne zgodovinske značilnosti so

NOGOMET - Danes Vesna v Križu, Juventusina pa proti Pro Gorizii

V okviru 2. kroga državnega pokala bosta že danes stopili na igrišče Vesna in Juventusina. Ekipa kriškega društva bo ob 17. uri v Križu gostila tržiški Monfalcone (elitna liga), ki je v 1. krogu premagal Sovodnje s 6:0. Juventusina pa čaka mestni derbi proti Pro Gorizii, pri kateri igra nekdanji napadalec štandredškega kluba Cristian Devetak. Tekma bo ob 18. uri v Gorici.

V jutrišnjem krogu bo v ospredju derbi Sovodnje - Kras Koimpex. Tekma v Sovodnjah se bo začela ob 16. uri. V okviru deželne pokala za 1. AL bo Primorjec v Trebčah (ob 16.00) gostil ekipo iz Ronk. V 2. AL bo zanimivo na prosekem Ervattiju, kjer se bosta srečali Primorje in Zarja Gaja (začetek ob 16. uri). Dolinski Breg bo na Opčinah gostoval pri Opicini. V deželni pokalu za 3. AL bo prvič v letošnji sezoni stopila na igrišče Mladost, ki je bila v prvem krogu prsta. V gosteh bo igrala proti Pro Farri.

NAMIZNI TENIS - POKAL KRAS

Anglija boljša od Krasa

IZIDI, skupina A: Aquaestil Duga Resa (Hrv) - Mladost Petrinja (Hrv) 5:1; Topvar Topolčany (Svk) - Mix Team 6:0; Skupina B: Anglija - Kras ZKB 4:2 Hannam Hicks - Yuan Yuan 1:3 (6:11, 6:11, 11:8, 1:11); Alice Loverdige - Mateja Crismancich 3:1 (11:7, 11:9, 10:12, 11:5); Ema Wickers - Martina Milič 3:1 (6:11, 11:2, 19:17, 11:6); Love-ridge - Yuan Yuan 0:3 (3:11, 9:11, 6:11); Hicks - Eva Carli 3:1 (11:7, 4:11, 11:5, 11:8); Wickers - Crismancich 3:0 (11:7, 11:4, 11:4); Zagreb (Hrv) - Prijedor (BiH) 5:1.

DANES - Skupina A: 9.00 Duga Resa - Petrinja; 9.00 Topolčany - Mix Team; 11.00 Duga Resa - Topolčany; 11.00 Petrinja - Mix Team; skupina B: 9.00 Anglija - Prijedor; 9.00 Zagreb - Kras; 11.00 England - Zagreb; 11.00 Kras - Prijedor.

Tenis: Gajevki v državni fazi

Gajina ženska ekipa under 14 (Nicoletta Furlan in Petra Corbo) bo danes na Padričah, od 10. ure dalje, odigrala tekmo 1. kroga državne faze ekipnega prvenstva. Nasprotnik Gaje bo lombardska ekipa CS Agrate.

Obvestila

AŠD SOKOL obvešča, da se na nabrežinskem odprtem igrišču Sokola začnajo treningi odbojke za deklice, rojene v letih 1998, 1999, 2000 in 2001 - Torek in petek ob 17.00 uri. Info : 3488850427 (Lajris) ali na dan prvega srečanja.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM prireja danes od 9. do 16. ure Cheerleading Free Open Day v telovadnici F. Bevk na Opčinah. Brezplačni dan s plesnimi in navijaškimi delavnicami ter demonstracijami društvenih skupin. Namenjen je osnovnošolcem, srednješolcem in višješolcem. Prijave in info na tel. št. 3497597763 (Nastja) ali info@cheerdancemillemium.com

odkrivali tudi z »lovom na zaklad«, še najvažnejše pa je bilo seveda prijetno druženje in tkanje novih prijateljskih vezi.

Poletne priprave v Mežici, na katerih so se zvrstile malodane vse zadnje generacije slogešev, saj naše društvo v to koroško mesto zahaja neprekinjeno vse od leta 1991, so tokrat bile zanimive tudi za domače medije, saj jim je dnevnik Večer posvetil kar pol strani z barvno fotografijo. (INKA)

TA TEDEN EDINOST PRED 100 LETI

Edinost je ta teden objavila pismo nekega bralca, ki ostro kritizira protislovensko politiko italijanskih političnih predstavnikov. »Je-li treba še omeniti, da tudi italijanska glasila Primorja zavzemljajo te dni skoro isto stališče nasproti nam kakor – Nemci? Ne, ker to je naravno. Ne sicer naravno s stališča resničnih interesov avstrijskih Italijanov, ali naravno se stališča političnega idijotstva naših italijanskih politikov. Saj je to za njih najlepša prilika, da beračijo za nemško zavezništvo proti nam! To naj si zapomnijo oni naši, ki v svojem optimizmu mislijo, da bi moglo že sedaj priti do sloge z Italijani proti Germanstvu. Ne, s to generacijo italijanskih politikov so vse take nade prazne. Trebalo bo še bridkih izkušenj na strani Italijanov, predno sila in potreba porodita novo generacijo, ki prinese novih ljudi z novimi idejami, boljim poznavanjem nevarnosti germanskega navala – ljudi, ki bodo umeli, da je skupni odpor

Italijanov se Slovani proti germanskemu valu naravnost življenjsko vprašanje tudi za avstrijske Italijane! In da sedanja politika, ki na italijanski strani gradi barikade proti vsakemu zbližanju in sporazumevanju se Slovenci, je slična možu, ki žaga vejo, na kateri bi imel sedeti! Pri ljudeh, ki so politiki avstrijskih Italijanov dali tako brezsmiselno, samoubijalsko smer, ni več pričakovati takega spoznanja in umevanja zahtev, ki so drugim razsodnejim ljudem že po naravi in logiki položaja kar na dlani. Nadi na kako zdravo evolucijo mej njim, ki vodijo sedaj politiko avstrijskih, posebno pa še primorskih Italijanov, se moramo že odreči. Gojenje takih navad bi bil le prazen optimizem, dokler ne dobe krmila v roke drugačni ljudje...!

Nemci in Italijani so v zavezništvu proti nam, bodimo tudi mi složni proti njim! Oni vidijo v nas moč, pred katero se tresejo. Pokažimo jim to moč!«

TA TEDEN PRIMORSKI DNEVNIK PRED 50 LETI

Državni načrt okrepitve in modernizacije podjetij IRI, v katerega niso vključili tudi tržaških državnih podjetij, je vzbudil številne komentarje tržaških gospodarskih krogov in delavcev prizadetih podjetij. Gre za štiriletni načrt, po katerem naj bi v tem razdobju vložili v državna podjetja IRI 1150 milijard lir in kjer je omenjena samo ladjedelnica CRDA v Trzinu ter tovarna strojev sv. Andreja v Trstu, vsa ostala državna tržaška podjetja pa niso niti omenjena. »V bistvu gre torej za stvarno uresničitev obstoječih bojazni, za katere je bilo dovolj utemeljenih razlogov. Značilno pa je, da so med zadnjo volilno kampanjo prav vodilni demokristjanski predstavniki zanikali, da bi obstajal kakršen koli načrt za postopno likvidacijo teh najpomembnejših tržaških industrijskih podjetij. Značilno je tudi, da smo lahko čitali v uradni statistični publikaciji vladnega generalnega komisariata za avgust, na kateri

je lepo natisnjen napis 'Riservato'. V ILVA so uknili tri izmene v valjarni, kar je povzročilo zaskrbljenost med delavstvom. Ta skrb je utemeljena, ker to tržaško industrijsko podjetje ni bilo vključeno v splošni načrt modernizacije siderurških podjetij ILVA. ILVA proizvaja že sedaj po znatno višjih cenah kot podobni veliki italijanski kompleksi. Le malo časa je še potreba, da bo ta razlika postala tako visoka, da v resnici ne bo drugega izhoda, kot da podjetje zapro. To je konkretna perspektiva, stvarna bodočnost tega podjetja, če ga ne bodo pravočasno modernizirali in izvršili načrt, ki so ga pripravili tehniki in delavci podjetja in ki predvideva vrsto novih gradenj, s katerimi bi bistveno pocenili proizvodnjo.

Iz svojega zornega kota se sindikalne organizacije zavedajo resne nevarnosti, ki preti vsem največjim in najpomembnejšim tržaškim industrijskim podjetjem.«

FILMI PO TV

Sobota, 5. septembra, Rai 3, ob 21.05

Operazione San Gennaro

Režija: *Dino Risi*
Igrajo: *Nino Manfredi, Toto in Senta Berger*
Ameriška skupinica nepridipravov načrtuje krajo kipca svetega Gennara. Ob prihodu v Neapelj se seveda nasloni na krajevne tatiče, ker upa, da jih bo poceni prinesla okoli in izrabila njihovo prebrisanost. Iznajdljivi Neapeljčani pa pristanejo na sodelovanje z istimi nameni... Risijeva satirična pripoved, kljub razvidnemu pretiravanju poskrbi za simpatični opis partenopejske stvarnosti.

Nedelja, 6. septembra, Rai 3, ob 23.15

Fascisti su Marte

Režija: *Igor Škofic*
Igrajo: *Corrado Guzzanti in Andrea Pugatori*
Do ideje o zabavnem filmskem spletu komičnih točk, satire in lažnih dokumentarnih prispevkov, ki je nastal ob sodelovanju Corrada Guzzantija in Igorja Škofica, je prišlo v sklopu televizijske oddaje »Il caso Scafroglia« leta 2002. »Fascisti su Marte« je satira, ki pripoveduje o Italiji. Alegorija o vsakdanu, kjer je razvidno, da se je italijanski polotok res spremenil in da živijo ob prisotnosti številnih kalupov, ki so označevali fašistično preteklost.

Nedelja, 6. septembra, Rete 4, ob 2.25

La grande abbuffata

Režija: *Marco Ferreri*
Igrajo: *Marcello Mastroianni, Michel Piccoli, Philippe Leroy in Ugo Tognazzi*
Film dokaj nenavadnega režiserja, ki je s svojimi zgodbami znal dodobra presenetiti gledalce, je s tem delom šokiral tudi občinstvo canneskega festivala, ki velja za

nadvse ravno-dušno publiko. Leta 1974 so namreč Ferrierjev film izžvižgali, ko pa so ga kasneje predvajali v kinodvoranah, se je izkazal za izjemen uspeh. Kaj pa zgodba? V središču pozornosti so štirje prijatelji, ki jih združuje predvsem izjemna ljubezen do hrane in najrazličnejših dobrot. Gostilničar Ugo, televizijski producent Michel, pilot Marcello in sodnik Philippe preživijo vikend ravno v imenu dobre hrane. Požrešnost pa se bo naposled izkazala za usodno.

Ponedeljek, 7. septembra, Rai 1, ob 21.20

Pretty woman

Režija: *Garry Marshall*
Igrajo: *Julia Roberts, Richard Gere in Ralph Bellamy*
Edward Lewis je očarjiv, z dolgočasen milijarder, ki odloči, da bo spremenil življenje prikupni Vivian Ward. Rdečelasi lepotici življenje res ni prizaneslo in jo je naposled prisililo v prostitucijo. Njuno razmerje, ki je sprva nastalo v obliki nekakšne delovne pogodbe, pa je naposled klonilo neprizanesljivim zakonom ljubezni. Nekakšna Pepelka modernih dni je omogočila takrat samo triindvajsetletni, prikupni Juliji Roberts, da je nesporno zaslovela na svetovni filmski sceni.

Petek, 11. septembra, Rete 4, ob 21. uri

Fahrenheit 9/11

Režija: *Michael Moore*
Mooreov dokumentarec, ki si je na canneskem festivalu leta 2004 prislužil celo zlato palmo, je neprizanesljiv portret ameriške družbe, predvsem pa izreden j'accuse predsednika Busha. S svojimi posnetki je Moore razkril marsikaj neverjetnega, začeniši z Bushevo reakcijo, ko so ameriškega predsednika obvestili o tem, kar se je zgodilo 11. septembra. (Iga)

NAŠA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV V NASLEDNJI ŠTEVILKI NA STRANI RADIO IN TV SPOREDOV

	SESTAVIL LAKO	AMERIŠKI IGRALEC IN PRODUCENT COEN	ALEKSANDRIJSKI VERSKI REFORMATOR	INDIJANSKI COLN, DREVAK	EDUARDO DE FILIPPO	TUJE ZENSKO IME		GOROVJE V SLOVENIJI OB SEVERNI MEJI	SVETA PODOBA V PRAVOSLAVJU	SOTESKA V DOLINI ADIZE	OSKAR DANON	PODPORNIK DOBROTNIK	UPOKOJENI UNIVERZITETNI PROFESOR	INDIJANSKI STOŽČASTI ŠOTOR	IZMETAČ NABOJEV PRI PUŠKI	VZDEVEK RADKA POLIČA
	Z MIHCEM NA TRŽAŠKEM TRGU						TISOC METROV									
	UZITNA MORSKA RIBA						VISOKA SOLA ALAN JONES									
	ENA V BERLINU				MORSKI RAK BREZ KLEŠC NOG. KLUB IZ ČAČKA						NEOTESANEC					
	SLOVENSKA PRESTOLNICA										NAS ALPINIST IN PUBLICIST SVAB MALA AZIJA					TOLSTOJEVA JUNAKINJA KARENINA
	BERI PRIMORSKI DNEVNIK	AMERIŠKI PEVEC GARFUNKEL	MORSKI PRISTAN	ORAZIO ORAZI LETALA			ORJAŠKI KUŠCARJI MINATTI IVAN							KEM. ZNAK ZA TANTAL DIJAKI REALKE		
	RAZKOŠNO STANOVANJE VOHUNKA MATA ...								NAJPOGOSTEJŠI VEZNIK			PRESTOL VOJAŠKI ODDELEK ZA AKCIJO				
FOTO LAKO	SKATLICA ZA DRAGOCENOSTI	ŠVEDSKA PISATELJICA LINDGREN	SLOVENSKA TISKOVNA AGENCIJA	PLASTIČEN LIST ZA RAZMNOŽEVANJE TRAKULJA			OKRAJSJAVA IZ ZACETNIH CRK, ZLOGOV PORCELANKA								TUBERKOLOZA, SUSICA	ELIA KAZAN
BOROVO KRZNO						KAZALNI ZAIEMK TROPSKA PALMA		NENADNI NAPAD, IZBRUH BOLEZNI	VULKAN NA HAVAJIH KRALJEVO POKRIVALO			SVET, KI NAS OBDAJA KRONIKA, LETOPIS				
ČLOVEK SIBKE POSTAVE							GRŠKA BOGINJA ZMAGE SLOVENSKI SKLADATELJ			KRAJ PRI SARAJEVU ITALIJANSKA NIKALNICA			VREDNOSTNI PAPIR VELIKO RESETO			
GAJIN PREDSEDNIK KALC						GRŠKA CRKA HRVAŠKI NAFTNI KONCERN				SOL DUŠIKOVE KISLINE ERA, EPOHA						ČESKI VERSKI REFORMATOR HUS
KEMIJSKI ZNAK ZA ERBIJ			TELICA, MLA-DA KRAVA TANJA ROMANO				RAZBOJNIK						RIMSKI PESNIK SALVADOR DALI			
BOLGARSKI KNJIZEVNIK (MIROSLAV)							LIUBLJANSKO PIVO			RAZTEGLJIV TRAK						
MESTO V ŠPANJI OB SREDOZEMSKEM MORJU					VISOKA IGRALNA KARTA		PRIMORSKI DNEVNIK, TVOJ DNEVNIK	... DIEGO ALI ... FRANCISCO			KOČLIJANCIG IGOR		NAŠA PRITRDILNICA		ADA NEGRI	

SLVARČEK - ADRA = mesto v Španiji • KEA = vulkan na Havajih (Mauna) • MAV = slovenski skladatelj cerkvene glasbe (Alojz) • NAP = italijanska teroristična organizacija (Nuclei Armati Proletari) • TITJANOV = bolgarski književnik

VREMENSKA SLIKA

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

Ob koncu tedna bodo nad našo deželo dotekali suhi in bolj hladni severni tokovi. Vreme bo stabilno in temperature kar prijetne.

Hladna fronta se je pomaknila na osrednji Balkan. Za njo doteka s severovzhodnimi vetrovi precej hladnejši in bolj suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 6.31 in zatone ob 19.35
Dolžina dneva 13.04

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 19.34 in zatone ob 7.17

PLIMOVANJE
Danes: ob 4.55 najnižje -61 cm, ob 11.22 najvišje 52 cm, ob 17.22 najnižje -24 cm, ob 23.06 najvišje 37 cm.
Jutri: ob 5.15 najnižje -55 cm, ob 11.43 najvišje 54 cm, ob 17.50 najnižje -36 cm, ob 23.30 najvišje 37 cm.

BIOPROGNOZA
Danes bo vremenska obremenitev popustila in čez dan bo vremenski vpliv ugoden, ob sončnem vremenu tudi vzpodbuden.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja je 26 stopinj C.

TEMPERATURA V GORAH °C
500 m 17 2000 m 5
1000 m 12 2500 m 2
1500 m 8 2864 m 1

UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu v gorah dosegel 7, po nižinah 6.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA DANES

Ponoči in zgodaj jutraj bo deževalo, pojavljale se bodo nevihte in ob morju bo pihala močna burja. Nato se bo nebo od severa hitro jasnilo. Čez dan bo jasno do zmerno oblačno, nekaj več oblačnosti bo le v hribih. Ob morju bo pihala šibka burja, hladneje bo.

Zjutraj bodo padavine ponehale, čez dan se bo postopno zjasnilo. Na Primorskem bo pihala zmerna do močna burja, drugod sprva okrepljen severni veter. Najnižje jutranje temperature bodo od 7 do 12, na Primorskem okoli 15, najvišje dnevne od 17 do 21, na Primorskem do 24 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI

Jutri bo vreme stabilno; nebo bo jasno ali zmerno oblačno bodisi ob morju kot v nižinskem pasu. V hribovitem svetu bo popoldne nekaj več oblačnosti. Zjutraj bo precej hladno tako po nižinah kot v kotlinah.

Jutri bo povečini jasno in sveže. Zjutraj bo ponekod po nižinah megla. Burja na Primorskem bo oslabela.

LOS ANGELES - Poslednja pot kralja popa Michael Jackson pokopan v ožjem krogu družine in prijateljev

LOS ANGELES - V petek zjutraj po srednjeevropskem času se je končal pogreb kralja pop glasbe Michaela Jacksona v ožjem krogu družine in prijateljev na pokopališču Forest Lawn pri Los Angelesu. Pogreb bi se moral začeti ob 4. uri zjutraj, zaradi poznega prihoda družine pa se je začel šele poldrugo uro kasneje.

Družina je nad mavzolejem, kamor so zabetonirali pozlačeno krsto s pokojnim Jacksonom, dovolila le eno kamero, ki je prenašala prihod. Prenos se je prekinil ob prihodu Jacksonove matere Katherineine, očeta Joea, bratov Jackieja, Tita, Jermaineja in Marlona, sester LaToye in Janet ter pokojnikovih otrok Princa Michaela, Paris in Princa Michaela mlajšega, ki so se posedli v prvih vrstah.

Po poročanju televizije CNN je nekaj besed v slovo sinu spregovoril Joe Jackson, govoril je tudi newyorški aktivist in politik Al Sharpton, zapela pa je pokojnikova prijateljica Gladys Knight. Zasebnega pogreba so se lahko udeležili le družinski člani in prijatelji, več kot 400 akreditiranih novinarjev pa je ostalo za visokimi zidovi pokopališča, kjer počivajo številne znane osebnosti Hollywooda, kot so Clark Gable, Jean Harlow in Humphrey Bogart.

Kamera je v živo posnela le 250 sedežev, ki so se počasi polnili z znanimi osebnostmi, kot je Sharpton, igralec Ma-

Pozlačena krsta Michaela Jacksona

caulay Culkin, 77-letna Elizabeth Taylor, Jacksonova prva žena Lisa Marie Presley, ki je bila - po poročanju televizije CNN, podobno kot mati Katherineine - zelo "čustveno vznemirjena". Na pogrebu pa ni bilo matere Jacksonovih dveh starejših otrok Debbie Rowe, ki je sicer prejela devet strani dolgo vabilo na pogreb. Udeleženci pogreba so se kasneje podali v mesto Pasadena, kjer sta bili v italijanski restavraciji večerja in proslava pokojnikovega življenja.

Še pred začetkom pogreba so se

sprožila ugibanja, da morda tudi to ne bo konec zgodbe, ki se je začela 25. junija, ko je 50-letnemu Jacksonu zaradi pretiravanja z zdravili odpovedalo srce. Nekateri družinski člani še vedno upajo, da ga bodo lahko pokopali na njegovem ranču Neverland, kjer bi potem naredili svetišče, podobno Gracelandu Elvise Presleyja. Vendar pa so sosedje okrog ranča proti.

Jacksona so najprej mislili pokopati 29. avgusta, kar bi bil njegov 51. rojstni dan, vendar je mati Katherine nasprotovala temu, da ga pokopljejo na rojstni dan,

ko so potekale slovesnosti po vsem svetu. Strogo zavarovan pogreb naj bi stal okrog 150.000 dolarjev, ker je družina zakupila kar 12 prostorov za pokop. Za zdaj se še ne ve točno, zakaj. Stroške, večinoma za policijsko zavarovanje, so poravnali iz pokojnikove zapuščine.

Od Jacksona so se sicer poslovili že 7. julija v dvorani Staples Center v Los Angelesu. Pred tem je imela družina zasebno slovesnost na pokopališču Forest Lawn. Pred polno dvorano in najmanj 30 milijoni televizijskih gledalcev po ZDA in skupaj skoraj milijardo po svetu so med drugim nastopili Stevie Wonder, Lionel Richie, Mariah Carey, John Mayer, Jennifer Hudson, Usher, Jermaine Jackson in Shaheen Jafargholi. Govorili so tudi Berry Gordy in Smokey Robinson ter Queen Latifah in Al Sharpton.

Jacksonova smrt sicer še vedno ni do konca pojasnjena in policijska preiskava se osredotoča na osebnega zdravnika Conrada Murrayja, ki ga je na zahtevo glasbenika pred smrtjo napolnil s številnimi pomirjevali in uspalnimi sredstvi. Eno od teh sredstev - propofol oziroma diprivan, ki ga je dobil intravenozno, pa bi ga naj tudi pokončalo. Pred dnevi objavljeno poročilo mrliskega oglednika Los Angelesa je propofol in druga sredstva navedlo, kot vzrok smrti, ki je bila tako razglašena za uboj. (STA)

RUSIJA Stalinov vnuk toži Novo Gazeto

MOSKVA - Vnuk nekdanjega sovjetskega voditelja Josifa Stalina, Jevgenij Džugašvili, je zaradi članka o Stalinovih zločinih vložil tožbo proti ruskemu časopisu Nova Gazeta. Na okrognem sodišču v Moskvi se bo 15. septembra zato začelo zaslišanje, ki bo sledilo dvema predhodnima zasledenjem sodišča.

Džugašvili Novo Gazeto in njenega novinarja Anatolija Jabloкова toži zaradi članka o Stalinovih zločinih, ki ga je v okviru posebne izdaje o ekscesih nekdanjega sovjetskega voditelja letos objavil omenjeni časopis. Džugašvili zahteva, naj sodišče na zasledenju 15. septembra razkrije dokumente iz ruskih arhivov, med njimi tudi dokumente sovjetske obveščevalne službe KGB in ustavnega sodišča, piše Nova Gazeta. "Vsi ti dokumenti, ki jih zahteva tožnik, lahko po našem mnenju le potrdijo Stalinove zločine, vendar mora o tem odločiti sodišče," je v uvodniku zapisal namestnik odgovornega urednika Nove Gazete Oleg Hlebnikov. "Resnica je pogosto nevarna stvar," je še zapisal Hlebnikov.

Šahist zaspal za mizo

KALKUTA - Francoski šahist ruskega rodu Vladislav Tkacijev je na močnem mednarodnem turnirju v indijski Kalkuti poskrbel za ne navaden incident. Prireditelji so zmago v dvoboju prisodili njegovemu tekmecu, ker je Francoz za mizo zaspal, domnevno zaradi vinjenosti, je poročal lokalni časnik Indian Express.

Tkacijev je dvoboj izgubil, ker je uradno prekoračil časovno omejitev. Prireditelji turnirja so lahko le nemočno ugotovili, da bo speči 35-letni vele mojster, evropski prvak iz leta 2007, le stežka nadaljeval partijo, tako da so točko prisodili njegovemu tekmecu, domačinu Pravenu Kumarju. (STA)

Prihod Jacksonove krste na pokopališče Forest Lawn

Pokojnikova sinova Joe Jackson in Prince Michael Jackson